

รายงานวิจัย

เรื่อง

ความสัมพันธ์ระหว่างรูปแบบการมีส่วนร่วมของประชาชนกับการเรียนรู้
ข้อกฎหมายที่จำเป็นต่อการใช้ชีวิตประจำวัน ในตำบลบ้านค้อ

อำเภอโนนสัง จังหวัดหนองบัวลำภู

Relationship between Public Participation Models and Learning
Essential Laws for Daily Life at Tambon Bankho, Nonsang District
Nongbualampoo Province.

โดย

กรัณย์พัฒน์ อิมประเสริฐ

วรรุฒิ เหล่าบ้านค้อ

การวิจัยครั้งนี้ได้รับเงินทุนการวิจัยจากมหาวิทยาลัยราชพฤกษ์

ปีการศึกษา 2563

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชพฤกษ์

ชื่องานวิจัย: ความสัมพันธ์ระหว่างรูปแบบการมีส่วนร่วมของประชาชนกับการเรียนรู้
ข้อกฎหมายที่จำเป็นต่อการใช้ชีวิตประจำวัน ในตำบลบ้านค้อ อำเภอ
โนนสัง จังหวัดหนองบัวลำภู

ชื่อผู้วิจัย: กรัณย์พัฒน์ อิมประเสริฐ
วรฤทธิ เหล่าบ้านค้อ

ปีที่ทำการวิจัยแล้วเสร็จ: 2565

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษารูปแบบของการมีส่วนร่วมของประชาชน
2) ศึกษาการเรียนรู้ข้อกฎหมายที่จำเป็นต่อการใช้ชีวิตประจำวันของประชาชน 3) วิเคราะห์
ความสัมพันธ์ระหว่างรูปแบบการมีส่วนร่วมของประชาชนกับการเรียนรู้ข้อกฎหมายที่จำเป็นต่อการใช้
ชีวิตประจำวัน ในตำบลบ้านค้อ อำเภอโนนสัง จังหวัดหนองบัวลำภู โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือ
ในการเก็บรวบรวมข้อมูล จากกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 400 ชุด สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่
ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และทดสอบสมมติฐานด้วยค่าสัมประสิทธิ์
สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน

ผลการวิจัย พบว่า ระดับความสำคัญของรูปแบบการมีส่วนร่วมของประชาชน รวมทั้ง 3
รูปแบบ ภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยลำดับแรก คือ การมีส่วนร่วมแบบเป็นกันเอง รองลงมา คือ การ
มีส่วนร่วมแบบชักนำ และลำดับสุดท้าย คือ ต้องการมีส่วนร่วมกับชุมชนและท้องถิ่นโดยการร่วมกัน
กับบุคคลภายนอก ตามลำดับ ทั้งนี้ ระดับความสำคัญของข้อกฎหมายที่จำเป็นต่อการใช้
ชีวิตประจำวัน ในตำบลบ้านค้อ อำเภอโนนสัง จังหวัดหนองบัวลำภู รวมทั้ง 3 สาขาวิชา ภาพรวมอยู่
ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ มีข้ออยู่ในระดับมากที่สุด คือ กฎหมายแพ่งและพาณิชย์ในเรื่อง
ของการเรียนรู้ข้อกฎหมายที่เกี่ยวกับสัญญาคู่ประกัน จำนอง จำน่า และข้อที่อยู่ในระดับมาก 2 ข้อ
คือ กฎหมายอาอาญาในเรื่องของการเรียนรู้ข้อกฎหมายที่เกี่ยวกับเพศ และ กฎหมายมหาชนในเรื่อง
ของการเรียนรู้ข้อกฎหมายที่เกี่ยวกับการปกครองส่วนท้องถิ่น ตามลำดับ นอกจากนี้ ผลการทดสอบ
สมมติฐาน พบว่า รูปแบบการมีส่วนร่วมของประชาชนทั้ง 3 รูปแบบ ได้แก่ 1) การมีส่วนร่วมแบบเป็น
กันเอง 2) การมีส่วนร่วมแบบชักนำ 3) การมีส่วนร่วมแบบบังคับ มีความสัมพันธ์กับการเรียนรู้ข้อ
กฎหมายที่จำเป็นต่อการใช้ชีวิตประจำวันในตำบลบ้านค้อ อำเภอโนนสัง จังหวัดหนองบัวลำภู อย่างมี
นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

คำสำคัญ: รูปแบบการมีส่วนร่วม การเรียนรู้ข้อกฎหมาย กฎหมายที่จำเป็นต่อการใช้ชีวิตประจำวัน

Research Title: Relationship between Public Participation Models and Learning Essential Laws for Daily Life at Tambon Bankho, Nonsang District Nongbualumpoo Province.

Researcher: Karanpat Imprasert
Worawut Laobankho

Year: 2022

Abstract

The objectives of this research were to 1) study the pattern of people's participation; 2) study essential laws that necessary for people's daily life; 3) analyze the relationship between the pattern of people's participation and learning essential laws for daily life in Bankho Subdistrict, Nonsang District, Nongbualamphu Province by using a questionnaire as a tool for collecting information, which the sample group of 400 by using the statistics for the data analysis such as frequency, percentage, mean, standard deviation and the hypothesis testing with Pearson's correlation coefficient.

The results revealed that the importance of all three forms of public participation was at a high level. Friendly participation came first, which followed by induced participation and the desire to engage with the community and the locality by collaborating with outsiders in Bankho Subdistrict, Nonsang District, Nongbualamphu Province, respectively. The results including 3 disciplines provided the overall picture, which was at a high level. When considering each item, the highest level was the civil and commercial law in the subject of learning regarding to the law of guarantee contracts, mortgages, and pledges. The other two subjects, which had the highest level, were the criminal law on the learning of sex-related laws and public law. In addition, the hypothesis testing results revealed that the three forms of public participation were as follows: 1) friendly Participation; 2) induced participation; 3) compulsory participation that was related to learning the laws that are essential for daily life in Bankho Subdistrict, Nonsang District, Nongbualamphu Province at the .01 level.

Keywords: participatory style, learning the law, laws necessary for daily life

กิตติกรรมประกาศ

รายงานวิจัยฉบับนี้ สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยความเมตตาและเอาใจใส่จากบุคคลทั้งหลาย โดยได้รับความกรุณาจาก ดร.ฉัตรพล มณีกุล ที่ท่านสละเวลารับเป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิจัย และผลักดันให้คณะผู้วิจัยมีความมุ่งมั่นในการศึกษาค้นคว้าหาข้อมูลอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ อีกทั้งท่านยังได้ให้คำแนะนำ คำชี้แนะ และให้แนวความคิดทางด้านวิชาการ ทั้งด้านแหล่งข้อมูลต่าง ๆ ซึ่งท่านได้ให้ความดูแลเอาใจใส่อย่างใกล้ชิด และท่านได้ตรวจทานพร้อมกับแนะนำข้อบกพร่องต่าง ๆ เพื่อให้วิจัยฉบับนี้มีความสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น

ขอขอบพระคุณ มหาวิทยาลัยราชพฤกษ์ ที่ได้ให้โอกาสและทุนสนับสนุนการทำวิจัยครั้งนี้ ขอขอบคุณเพื่อนร่วมงาน ที่กรุณาสละเวลาให้คำแนะนำและข้อคิดเห็นอันมีคุณค่าและมีประโยชน์ในการวิจัย รวมทั้งให้ความช่วยเหลือในงานวิจัยครั้งนี้มาโดยตลอด

ขอขอบคุณกลุ่มตัวอย่างทุกท่านที่ให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามและสุดท้ายขอกราบขอบพระคุณบิดา มารดา ครูอาจารย์ และผู้ที่มีได้กล่าวนาม ที่เป็นผู้ช่วยเหลือและให้กำลังใจจนทำให้งานวิจัยฉบับนี้เสร็จสมบูรณ์ คุณค่าและประโยชน์อันพึงมีจากงานวิจัยฉบับนี้ ขอมอบเป็นกตัญญู กตเวทิต์ แต่ บิดา มารดา ครูอาจารย์ และผู้มีพระคุณทุกท่าน

กริณีย์พัฒน์ อิมประเสริฐ

วรวิฑูมิ เหล่าบ้านค้อ

พฤษภาคม 2565

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ก
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	ข
กิตติกรรมประกาศ.....	ค
สารบัญ.....	ง
สารบัญตาราง.....	ฉ
สารบัญภาพ.....	ช
บทที่ 1 บทนำ	1
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
1.2 คำถามการวิจัย	3
1.3 วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	3
1.4 สมมติฐานการวิจัย	3
1.5 ขอบเขตการวิจัย	3
1.6 นิยามศัพท์เฉพาะ	4
1.7 ประโยชน์ของงานวิจัย.....	7
บทที่ 2 แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	8
2.1 หลักการมีส่วนร่วมของประชาชน	8
2.2 ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับกฎหมาย	16
2.3 ข้อมูลพื้นฐานตำบลบ้านค้อ อำเภอนोनั้ง จังหวัดหนองบัวลำภู.....	23
2.4 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	25
2.5 กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	28
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย	29
3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย.....	29
3.2 วิธีการสุ่มตัวอย่าง.....	30
3.3 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	31
3.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	32
3.5 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	33

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	34
ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์เกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคล.....	35
ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ระดับความสำคัญของรูปแบบการมีส่วนร่วมของประชาชน ในตำบลบ้านค้อ อำเภอโนนสัง จังหวัดหนองบัวลำภู.....	38
ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ระดับความสำคัญของข้อกำหนดที่จำเป็นต่อการใช้ชีวิต ประจำวัน ในตำบลบ้านค้อ อำเภอโนนสัง จังหวัดหนองบัวลำภู.....	42
ตอนที่ 4 ผลวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างรูปแบบการมีส่วนร่วมของประชาชนกับ การเรียนรู้ข้อกำหนดที่จำเป็นต่อการใช้ชีวิตประจำวัน	49
ตอนที่ 5 ข้อคิดเห็น/ เสนอแนะ	58
บทที่ 5 สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	59
5.1 สรุปผลการวิจัย.....	59
5.2 อภิปรายผล	64
5.3 ข้อเสนอแนะ	67
5.3.1 ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้	67
5.3.2 ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป	68
บรรณานุกรม.....	69
ภาคผนวก	72
ภาคผนวก ก	73
- แบบสอบถามงานวิจัย.....	74
ภาคผนวก ข	80
- ผลค่าความสอดคล้องตามวัตถุประสงค์ (IOC) ของแบบสอบถาม.....	81
- ผลทดสอบค่าความเชื่อมั่น (Reliability)	87
ประวัติผู้วิจัย	90

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
3.1 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	30
4.1 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามเพศ.....	35
4.2 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามอายุ.....	35
4.3 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามระดับการศึกษา.....	36
4.4 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามรายได้เฉลี่ยต่อเดือน.....	36
4.5 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามอาชีพ.....	37
4.6 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของรูปแบบการมีส่วนร่วมของประชาชน ในตำบลบ้านค้อ อำเภอโนนสัง จังหวัดหนองบัวลำภู ด้านการมีส่วนร่วมแบบเป็นกันเอง.....	38
4.7 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของรูปแบบการมีส่วนร่วมของประชาชน ในตำบลบ้านค้อ อำเภอโนนสัง จังหวัดหนองบัวลำภู ด้านการมีส่วนร่วมแบบชักนำ.....	39
4.8 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของรูปแบบการมีส่วนร่วมของประชาชน ในตำบลบ้านค้อ อำเภอโนนสัง จังหวัดหนองบัวลำภู ด้านการมีส่วนร่วมแบบบังคับ.....	40
4.9 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของรูปแบบการมีส่วนร่วมของประชาชน ในตำบลบ้านค้อ อำเภอโนนสัง จังหวัดหนองบัวลำภู ด้านภาพรวม.....	41
4.10 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของข้อกำหนดที่จำเป็นต่อการใช้ชีวิตประจำวันในตำบลบ้านค้อ อำเภอโนนสัง จังหวัดหนองบัวลำภู ด้านกฎหมายมหาชน.....	42
4.11 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของข้อกำหนดที่จำเป็นต่อการใช้ชีวิตประจำวันในตำบลบ้านค้อ อำเภอโนนสัง จังหวัดหนองบัวลำภู ด้านกฎหมายอาญา.....	44
4.12 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของข้อกำหนดที่จำเป็นต่อการใช้ชีวิตประจำวันในตำบลบ้านค้อ อำเภอโนนสัง จังหวัดหนองบัวลำภู ด้านกฎหมายแพ่งและพาณิชย์.....	46
4.13 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของข้อกำหนดที่จำเป็นต่อการใช้ชีวิตประจำวันในตำบลบ้านค้อ อำเภอโนนสัง จังหวัดหนองบัวลำภู ด้านภาพรวม.....	48
4.14 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างรูปแบบของการมีส่วนร่วมของประชาชน (แบบเป็นกันเอง) กับข้อกำหนดที่จำเป็นต่อการใช้ชีวิตประจำวัน (กฎหมายมหาชน).....	49

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้า
4.15 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างรูปแบบของการมีส่วนร่วมของประชาชน (แบบชักนำ) กับ ข้อกฎหมายที่จำเป็นต่อการใช้ชีวิตประจำวัน (กฎหมายมหาชน)	50
4.16 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างรูปแบบของการมีส่วนร่วมของประชาชน (แบบบังคับ) กับ ข้อกฎหมายที่จำเป็นต่อการใช้ชีวิตประจำวัน (กฎหมายมหาชน)	51
4.17 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างรูปแบบของการมีส่วนร่วมของประชาชน (แบบเป็น กันเอง) กับข้อกฎหมายที่จำเป็นต่อการใช้ชีวิตประจำวัน (กฎหมายอาอาญา)	52
4.18 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างรูปแบบของการมีส่วนร่วมของประชาชน (แบบชักนำ) กับ ข้อกฎหมายที่จำเป็นต่อการใช้ชีวิตประจำวัน (กฎหมายอาอาญา)	53
4.19 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างรูปแบบของการมีส่วนร่วมของประชาชน (แบบบังคับ) กับ ข้อกฎหมายที่จำเป็นต่อการใช้ชีวิตประจำวัน (กฎหมายอาอาญา)	54
4.20 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างรูปแบบของการมีส่วนร่วมของประชาชน (แบบเป็น กันเอง) กับข้อกฎหมายที่จำเป็นต่อการใช้ชีวิตประจำวัน (กฎหมายแพ่งและพาณิชย์)	55
4.21 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างรูปแบบของการมีส่วนร่วมของประชาชน (แบบชักนำ) กับ ข้อกฎหมายที่จำเป็นต่อการใช้ชีวิตประจำวัน (กฎหมายแพ่งและพาณิชย์)	56
4.22 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างรูปแบบของการมีส่วนร่วมของประชาชน (แบบบังคับ) กับ ข้อกฎหมายที่จำเป็นต่อการใช้ชีวิตประจำวัน (กฎหมายแพ่งและพาณิชย์)	57

สารบัญภาพ

ภาพที่	หน้า
2.1 ตราสัญลักษณ์เทศบาลตำบลบ้านค้อ	24
2.2 กรอบแนวคิดในการวิจัย	28

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ในปัจจุบันประเทศที่ปกครองในระบอบประชาธิปไตยนั้น ต้องอยู่ภายใต้หลักนิติรัฐ (État de droit) กล่าวคือ องค์กรของรัฐต่าง ๆ รวมไปถึงประชาชนทุกคนภายในประเทศต้องอยู่ภายใต้กฎหมาย (สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร, 2564: ออนไลน์) จึงอาจกล่าวได้ว่า กฎหมายมีความสำคัญในฐานะที่เป็นกฎกติกา เพื่อให้สมาชิกทุกคนถือปฏิบัติ ทั้งนี้ไม่คำนึงว่าผู้นั้นจะมีความเลื่อมใสศรัทธาต่อกฎหมายหรือไม่ ประชาชนทุกคนในประเทศต้องรู้ว่าควรประพฤติปฏิบัติตัวอย่างไร จึงจะเป็นการกระทำที่ไม่ขัดต่อกฎหมาย อีกทั้งประชาชนในประเทศต้องเรียนรู้กฎหมายทุกคน และเป็นหน้าที่ที่ต้องปฏิบัติตามอย่างเคร่งครัด โดยกฎหมายจะเป็นสิ่งที่พัฒนามาจากจารีตประเพณีของสังคม (สำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ, 2564: ออนไลน์) ดังนั้น หลักกฎหมายส่วนใหญ่จึงจะไม่มี ความขัดแย้งกับจารีตประเพณี โดยกฎหมายจะต้องสร้างความยุติธรรมให้แก่สังคม เพราะกฎหมายเป็นหลักกติกาที่ทุกคนจะต้องปฏิบัติ เท่าเทียมกัน เมื่อการปฏิบัติของบุคคลหนึ่งที่มีการเอาเปรียบเกิดขึ้น กฎหมายจะขาดความยุติธรรมและจะเกิดความขัดแย้งในสังคมเกิดขึ้น แต่หากกฎหมายมีความยุติธรรมไม่เลือกปฏิบัติแล้วประชาชนจะมีความสุขจากการมีอยู่ของกฎหมาย นั่นเอง

อนึ่ง องค์กรฝ่ายนิติบัญญัติได้มีการบัญญัติกฎหมายใหม่ ๆ ขึ้นมาเพื่อให้ทันต่อสถานการณ์ในโลกยุคปัจจุบัน รวมไปถึงการออกกฎหมายของหน่วยงานของรัฐต่าง ๆ ต้องมีการประกาศให้ประชาชนทราบในราชกิจจานุเบกษา (สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร, 2564: ออนไลน์) เพื่อเป็นตามหลักนิติรัฐ นิติธรรม ที่ว่า รัฐจะออกกฎหมายหรือกฎหมายบังคับประชาชนเท่าที่จำเป็น และเมื่อต้องการออกกฎหมายหรือกฎใดเพื่อบังคับประชาชนก็ต้องจัดให้ประชาชนได้ทราบกฎหมายหรือกฎนั้น เพื่อตรวจสอบหรือโต้แย้งได้ด้วย ซึ่งจะเห็นได้จากการที่กฎหมายแม่บทแต่ละฉบับให้อำนาจรัฐมนตรี หรือเจ้าหน้าที่ออกกฎลำดับรองได้ ก็มักจะระบุเพิ่มเติมได้ด้วยกฎกระทรวง ระเบียบ ประกาศ หรือคำสั่งนั้นให้ใช้บังคับได้เมื่อประกาศในราชกิจจานุเบกษา แต่หลักการดังกล่าวและกฎหมายต่าง ๆ ส่วนใหญ่จะมีได้กำหนดให้กฎหมายหรือกฎลำดับรองต้องมีผลใช้บังคับในวันใดตามตายตัว ผู้ตราหรือออกกฎหมายหรือกฎลำดับรอง จึงสามารถเลือกกำหนดได้ตามความจำเป็นเร่งด่วน หรือเหมาะสมของแต่ละกรณี โดยอาจกำหนดวันเดือนปีที่จะใช้บังคับไว้ตายตัว หรือก่อนหลัง หรือในวันที่ประกาศในราชกิจจานุเบกษาก็ได้ทั้งสิ้น ซึ่งเมื่อพิจารณาแล้ว เห็นได้ว่า จากสภาพสังคมในปัจจุบันประชาชนจะทราบข้อมูลต่าง ๆ ได้จากทางวิทยุ โทรทัศน์ และสื่อโซเชียลต่าง ๆ ความเป็นไปได้ที่ประชาชนส่วนใหญ่จะ

ติดตามเรื่องการประกาศใช้กฎหมายผ่านทางราชกิจจานุเบกษานั้นเป็นไปได้ยาก ทำให้ประชาชนไม่สามารถทราบและมีความรู้ในด้านกฎหมายได้เลย และประชาชนจะอ้างความไม่รู้กฎหมายก็ไม่ได้

จากคำกล่าวที่ว่า “ประชาชนจะต้องรู้กฎหมายในการดำรงชีวิตอยู่ในสังคม” (สำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ, 2564: ออนไลน์) คณะผู้วิจัย จึงได้นำรูปแบบของการมีส่วนร่วมของประชาชน ไม่ว่าจะเป็นการมีส่วนร่วมแบบเป็นกันเอง ซึ่งเป็นไปโดยการอาสาสมัคร หรือการรวมตัวกันเองเพื่อแก้ปัญหาของตัวเอง เป็นการกระทำที่ไม่ได้รับความช่วยเหลือจากภายนอก และการมีส่วนร่วมแบบชักนำ เป็นการเข้าร่วมโดยต้องการความเห็นชอบหรือการสนับสนุนโดยรัฐบาล ซึ่งเป็นรูปแบบที่เป็นลักษณะทั่วไปของประเทศกำลังพัฒนา ตลอดจนการมีส่วนร่วมแบบบังคับ เป็นการเข้าร่วมภายใต้การดำเนินการตามนโยบายของรัฐ ภายใต้การจัดการของเจ้าหน้าที่ของรัฐ หรือโดยการบังคับโดยตรง รูปแบบนี้เป็นรูปแบบที่ส่งผลให้ผู้กระทำได้รับผลทันที แต่จะไม่ได้ผลในระยะยาว หรืออาจเกิดผลเสียที่ไม่ได้รับการสนับสนุนจากประชาชนในที่สุด (คณิงนิจ ศรีบัวเอี่ยม และคณะ, 2545: 5) มาเป็นแนวทางในการตัดสินใจร่วมกันของชุมชนท้องถิ่น ในตำบลบ้านคือ อำเภอโนนสัง จังหวัดหนองบัวลำภู มาเป็นตัวกำหนดหรือสัญญาประชาคมในท้องถิ่น เพื่อการเรียนรู้ข้อกฎหมายที่จำเป็นต่อการใช้ชีวิตประจำวัน อนึ่งในการเรียนรู้ข้อกฎหมายที่จำเป็นต่อการใช้ชีวิตประจำวันหรือการรับรู้ข้อมูลข่าวสารทางด้านกฎหมายของประชาชนนั้น จะมาจากการที่หน่วยงานของรัฐจัดโครงการให้ความรู้ด้านกฎหมายกับประชาชน ซึ่งถือว่าเป็นรูปแบบการมีส่วนร่วมแบบบังคับ เป็นการเข้าร่วมภายใต้การดำเนินการตามนโยบายของรัฐ ภายใต้การจัดการของเจ้าหน้าที่ของรัฐเท่านั้น โดยที่ประชาชนเองไม่สามารถที่จะเลือกรับรู้ข้อมูลข่าวสารทางด้านกฎหมายได้เอง ทั้งนี้หากนำเอารูปแบบของการมีส่วนร่วมของประชาชนมาเป็นแนวทางในการกำหนดการเรียนรู้ข้อกฎหมายที่จำเป็นต่อการใช้ชีวิตประจำวันของประชาชนในตำบลบ้านคือ อำเภอโนนสัง จังหวัดหนองบัวลำภู โดยให้ประชาชนสามารถเลือกที่จะมีส่วนร่วมในแบบบังคับ แบบชักนำ หรือแบบสมัครใจเข้าเรียนรู้ และสามารถเลือกขอบเขตของกฎหมาย ไม่ว่าจะเป็นด้านกฎหมายมหาชน กฎหมายแพ่งและพาณิชย์ กฎหมายอาญาได้ด้วยตนเอง อีกด้วย

เมื่อมองถึงสถานการณ์ในการก้าวสู่ศตวรรษที่ 21 ที่มีการนำเทคโนโลยีใหม่ เข้ามาใช้ ในการซื้อขายสินค้าผ่านทางออนไลน์ หรือการจัดตั้งวิสาหกิจชุมชนเกี่ยวกับการแปรรูปผลิตภัณฑ์เพื่อการจำหน่าย หรือแม้กระทั่งกฎหมายที่ใช้ในชีวิตประจำวันทั่วไป ไม่ว่าจะเป็นเรื่อง การทำนิติกรรม สัญญาต่าง ๆ กฎหมายที่เกี่ยวกับทรัพย์สินและที่ดิน รวมไปถึงกฎหมายลักษณะครอบครัว และมรดก ก็ยังมีความจำเป็นต่อประชาชนในท้องถิ่น ดังนั้น คณะผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างรูปแบบการมีส่วนร่วมของประชาชนกับการเรียนรู้ข้อกฎหมายที่จำเป็นต่อการใช้ชีวิตประจำวัน ในตำบลบ้านคือ อำเภอโนนสัง จังหวัดหนองบัวลำภู เนื่องจากเทศบาลตำบลบ้านคือมีนโยบายที่ต้องการพัฒนาและส่งเสริมให้ประชาชนมีความรู้ข้อกฎหมายเพื่อเป็นประโยชน์ต่อการดำรงชีวิตประจำวัน

จึงต้องการทราบข้อมูลและนำไปเป็นแนวทางในการกำหนดนโยบายและบริหารจัดการชุมชนให้เข้มแข็ง มั่นคง และยั่งยืน ทั้งนี้เพื่อความผาสุกของประชาชนในพื้นที่ที่รับผิดชอบของเทศบาลตำบลบ้านค้อ อำเภอนोनสัง จังหวัดหนองบัวลำภู สืบต่อไป

1.2 คำถามการวิจัย

1.2.1 รูปแบบของการมีส่วนร่วมของประชาชนในตำบลบ้านค้อ อำเภอนोनสัง จังหวัดหนองบัวลำภู อยู่ในระดับใด

1.2.2 ประชาชน ในตำบลบ้านค้อ อำเภอนोनสัง จังหวัดหนองบัวลำภู มีการเรียนรู้ข้อกฎหมายที่จำเป็นต่อการใช้ชีวิตประจำวันของประชาชน อยู่ในระดับใด

1.2.3 ความสัมพันธ์ระหว่างรูปแบบการมีส่วนร่วมของประชาชนกับการเรียนรู้ข้อกฎหมายที่จำเป็นต่อการใช้ชีวิตประจำวัน ในตำบลบ้านค้อ อำเภอนोनสัง จังหวัดหนองบัวลำภู เป็นอย่างไร

1.3 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1.3.1 เพื่อศึกษารูปแบบของการมีส่วนร่วมของประชาชนในตำบลบ้านค้อ อำเภอนोनสัง จังหวัดหนองบัวลำภู

1.3.2 เพื่อศึกษาการเรียนรู้ข้อกฎหมายที่จำเป็นต่อการใช้ชีวิตประจำวันของประชาชนในตำบลบ้านค้อ อำเภอนोनสัง จังหวัดหนองบัวลำภู

1.3.3 เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างรูปแบบการมีส่วนร่วมของประชาชนกับการเรียนรู้ข้อกฎหมายที่จำเป็นต่อการใช้ชีวิตประจำวัน ในตำบลบ้านค้อ อำเภอนोनสัง จังหวัดหนองบัวลำภู

1.4 สมมติฐานการวิจัย

รูปแบบการมีส่วนร่วมของประชาชนในตำบลบ้านค้อ อำเภอนोनสัง จังหวัดหนองบัวลำภู มีความสัมพันธ์กับการเรียนรู้ข้อกฎหมายที่จำเป็นต่อการใช้ชีวิตประจำวัน

1.5 ขอบเขตการวิจัย

การวิจัยเรื่อง “ความสัมพันธ์ระหว่างรูปแบบการมีส่วนร่วมของประชาชนกับการเรียนรู้ข้อกฎหมายที่จำเป็นต่อการใช้ชีวิตประจำวัน ในตำบลบ้านค้อ อำเภอนोनสัง จังหวัดหนองบัวลำภู” เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) โดยมุ่งศึกษาบทบาทของประชาชน ในตำบลบ้านค้อ อำเภอนोनสัง จังหวัดหนองบัวลำภู (ข้อมูลพื้นฐานตำบลบ้านค้อ อำเภอนोनสัง จังหวัดหนองบัวลำภู, 2564) ดังนี้

1.5.1 ขอบเขตด้านเนื้อหา

การวิจัยเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างรูปแบบการมีส่วนร่วมของประชาชนกับการเรียนรู้ข้อกฎหมายที่จำเป็นต่อการใช้ชีวิตประจำวัน ในตำบลบ้านค้อ อำเภอโนนสัง จังหวัดหนองบัวลำภู มีตัวแปร 2 ตัว ได้แก่ ตัวแปรอิสระ คือ รูปแบบการมีส่วนร่วมของประชาชน ประกอบด้วย 1) การมีส่วนร่วมแบบเป็นกันเอง 2) การมีส่วนร่วมแบบชักนำ และ 3) การมีส่วนร่วมแบบบังคับ ส่วนตัวแปรตาม คือ การเรียนรู้ข้อกฎหมาย ประกอบด้วย 1) กฎหมายมหาชน 2) กฎหมายอาญา และ 3) กฎหมายแพ่งและพาณิชย์

1.5.2 ขอบเขตด้านประชากร

ประชากรตำบลบ้านค้อ อำเภอโนนสัง จังหวัดหนองบัวลำภู มีทั้งสิ้น จำนวน 5,253 คน (ข้อมูลพื้นฐานตำบลบ้านค้อ อำเภอโนนสัง จังหวัดหนองบัวลำภู, 2564)

1.5.3 ขอบเขตด้านระยะเวลา

การวิจัยครั้งนี้เริ่มต้นเดือนพฤษภาคม พ.ศ.2564 ถึง เดือนพฤษภาคม พ.ศ.2565 รวมเป็นเวลา 12 เดือน

1.5.4 ขอบเขตด้านพื้นที่

พื้นที่ที่ใช้ในการวิจัยคือ ตำบลบ้านค้อ อำเภอโนนสัง จังหวัดหนองบัวลำภู เนื่องจากเทศบาลตำบลบ้านค้อมีนโยบายที่ต้องการพัฒนาและส่งเสริมให้ประชาชนมีความรู้ข้อกฎหมายเพื่อเป็นประโยชน์ต่อการดำรงชีวิตประจำวัน

1.6 นิยามศัพท์เฉพาะ

1.6.1 รูปแบบการมีส่วนร่วมของประชาชน หมายถึง กระบวนการเปิดโอกาสให้โอกาสประชาชนและผู้ที่เกี่ยวข้องทุกภาคส่วนของสังคมได้เข้ามามีส่วนร่วมกับภาครัฐ อาจทำได้หลายวิธี ขึ้นอยู่กับความต้องการเข้ามามีส่วนร่วมของประชาชน และการเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วม ได้แก่

1.6.1.1 การมีส่วนร่วมแบบเป็นกันเอง หมายถึง การเป็นไปโดยการอาสาสมัครหรือการรวมตัวกันเองเพื่อแก้ปัญหาของตัวเอง เป็นการกระทำที่ไม่ได้รับความช่วยเหลือจากภายนอก

1.6.1.2 การมีส่วนร่วมแบบชักนำ หมายถึง การเข้าร่วมโดยต้องการความเห็นชอบหรือการสนับสนุนโดยรัฐบาล ซึ่งเป็นรูปแบบที่เป็นลักษณะทั่วไปของประเทศกำลังพัฒนา

1.6.1.3 การมีส่วนร่วมแบบบังคับ หมายถึง การเข้าร่วมภายใต้การดำเนินการตามนโยบายของรัฐ ภายใต้การจัดการของเจ้าหน้าที่ของรัฐ หรือโดยการบังคับโดยตรง รูปแบบนี้เป็นรูปแบบที่ส่งผลให้ผู้กระทำได้รับผลทันที แต่จะไม่มาได้ผลในระยะยาว หรืออาจเกิดผลเสียที่ไม่ได้รับการสนับสนุนจากประชาชนในที่สุด

1.6.2 กฎหมาย หมายถึง กฎหมายที่จำเป็นต่อการใช้ชีวิตประจำวัน ได้แก่

1.6.2.1 กฎหมายมหาชน หมายถึง กฎหมายที่กำหนดความสัมพันธ์ระหว่างรัฐหรือหน่วยงานของรัฐกับราษฎร ในฐานะที่รัฐเป็นฝ่ายปกครองราษฎรหรือมีฐานะเหนือราษฎร ได้แก่

- (1) อำนาจอธิปไตย หมายถึง อำนาจอสูงสุดในการปกครองประเทศ
- (2) ราชการส่วนกลาง หมายถึง เป็นการรวมอำนาจในการสั่งการ การกำหนดนโยบายการวางแผน การควบคุมตรวจสอบ และการบริหารราชการสำคัญ ๆ ไว้ที่นายกรัฐมนตรี คณะรัฐมนตรีและกระทรวง ทบวง กรมต่าง ๆ ตามหลักการรวมอำนาจ
- (3) ราชการส่วนภูมิภาค หมายถึง การมอบอำนาจในการตัดสินใจ วินิจฉัย สั่งการ ให้แก่เจ้าหน้าที่ที่ไปประจำปฏิบัติงานในภูมิภาค เจ้าหน้าที่ในภูมิภาคให้อำนาจบังคับบัญชาของส่วนกลางโดยเฉพาะในเรื่องการแต่งตั้งถอดถอนและงบประมาณซึ่งเป็นผลให้ส่วนภูมิภาคอยู่ในการควบคุมตรวจสอบจากส่วนกลาง ได้แก่ จังหวัด อำเภอ
- (4) ราชการส่วนท้องถิ่น หมายถึง รัฐบาลกลางได้กระจายอำนาจทางการปกครอง และการบริหารให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบต่าง ๆ ได้แก่ องค์การบริหารส่วนจังหวัด องค์การบริหารส่วนตำบล เทศบาล เมืองพัทยา และกรุงเทพมหานคร เพื่อดำเนินการจัดทำบริการสาธารณะให้แก่ประชาชนภายใต้ขอบเขตของกฎหมาย
- (5) คำสั่งทางปกครอง หมายถึง การใช้อำนาจตามกฎหมายของเจ้าหน้าที่ที่มีผลเป็นการสร้างนิติสัมพันธ์ขึ้นระหว่างบุคคลในอันที่จะก่อ เปลี่ยนแปลง โอน สงวน ระงับ หรือมีผลกระทบต่อสถานภาพของสิทธิหรือหน้าที่ของบุคคล ไม่ว่าจะเป็นการถาวรหรือชั่วคราว เช่น การสั่งการ การอนุญาต การอนุมัติ การวินิจฉัยอุทธรณ์ การรับรอง และการรับจดทะเบียน แต่ไม่หมายความรวมถึงการออกกฎ และการอื่นที่กำหนดในกฎกระทรวง
- (6) สัญญาทางปกครอง หมายความว่า ความรวมถึง สัญญาที่คู่สัญญาอย่างน้อยฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งเป็นหน่วยงานทางปกครองหรือเป็นบุคคลซึ่งกระทำการแทนรัฐ และมีลักษณะเป็นสัญญาสัมปทาน สัญญาที่ให้จัดทำบริการสาธารณะ หรือจัดให้มีสิ่งสาธารณูปโภคหรือแสวงประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติ

1.6.2.2 กฎหมายอาญา หมายถึง เป็นกฎหมายที่รัฐบัญญัติว่าการกระทำหรือไม่กระทำอย่างใดเป็นความผิดและมีการกำหนดโทษที่จะลงโทษแก่ผู้กระทำความผิด โดยมีความมุ่งหมายที่จะรักษาความสงบเรียบร้อยในสังคม กฎหมายอาญาจึงมีความสำคัญต่อชีวิตประจำวัน เพื่อช่วยให้ดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข การกระทำแล้วมีความผิด ได้แก่

(1) ความผิดฐานปลอมเอกสาร คือ การทำเอกสารปลอมขึ้นทั้งฉบับหรือแต่ส่วนหนึ่งส่วนใด เติมหรือตัดทอนข้อความ หรือแก้ไขด้วยประการใด ๆ ในเอกสารที่แท้จริง หรือประทับตราปลอม หรือลงลายมือชื่อปลอมในเอกสาร โดยประการที่น่าจะเกิดความเสียหายแก่ผู้อื่นหรือประชาชน

(2) ความผิดเกี่ยวกับชีวิตและร่างกาย ได้แก่ ความผิดฐานฆ่าผู้อื่นโดยเจตนา ความผิดฐานฆ่าผู้อื่นโดยไม่เจตนา ความผิดฐานประมาทเป็นเหตุให้ผู้อื่นถึงแก่ความตาย ความผิดฐานกระทำอันตรายเพื่อให้บุคคลซึ่งต้องพึ่งผู้กระทำให้บุคคลนั้นฆ่าตนเองหรือพยายามฆ่าตนเอง ความผิดฐานช่วยหรือยุยงให้เด็กอายุไม่เกิน 16 ปีหรือผู้ซึ่งไม่สามารถเข้าใจการกระทำของตน ให้ฆ่าตนเองหรือพยายามฆ่าตนเอง ความผิดฐานซุกซ่อนต่อสู้อันเป็นเหตุให้มีบุคคลใดถึงแก่ความตาย

(3) ความผิดเกี่ยวกับเสรีภาพและชื่อเสียง ได้แก่ ดูหมิ่น หมิ่นประมาท หน่วงเหนี่ยวหรือกักขังผู้อื่น

(4) ความผิดเกี่ยวกับทรัพย์สินในคดีอาญา ได้แก่ ลักทรัพย์ วิ่งราวทรัพย์ ชิงทรัพย์ ปล้นทรัพย์ กรรโชกทรัพย์ ริดเอาทรัพย์ ฉ้อโกงทรัพย์ ยักยอกทรัพย์ รับของโจร ทำให้เสียทรัพย์ บุกรุก

(5) ความผิดเกี่ยวกับเพศ ได้แก่ การข่มขืนกระทำชำเราผู้อื่น การกระทำอนาจารแก่บุคคลอื่น การกระทำเพื่อสนองความใคร่ของผู้อื่น เป็นธุระจัดหา ล่อไป หรือพาไปเพื่อการอนาจารซึ่งชายหรือหญิง

1.6.2.3 กฎหมายแพ่งและพาณิชย์ หมายถึง กฎหมายว่าด้วยสิทธิและหน้าที่ของบุคคล อันเป็นกฎหมายที่เกี่ยวกับการเศรษฐกิจและการค้า โดยวางระเบียบเกี่ยวพันทางการค้าหรือธุรกิจระหว่างบุคคล

(1) สัญญาซื้อขาย หมายถึง สัญญาซึ่งบุคคลฝ่ายหนึ่งเรียกว่า ผู้ขาย โอนกรรมสิทธิ์แห่งทรัพย์สินให้แก่บุคคลอีกฝ่ายหนึ่ง เรียกว่า ผู้ซื้อ โดยผู้ซื้อตกลงว่าจะใช้ราคาทรัพย์สินนั้นให้แก่ผู้ขาย

(2) สัญญาซื้อเช่า หมายถึง สัญญาซึ่งบุคคลคนหนึ่งเรียกว่า ผู้ให้เช่า ตกลงให้บุคคลอีกคนหนึ่งเรียกว่า ผู้เช่า ได้ใช้หรือได้รับประโยชน์ในทรัพย์สินอย่างใดอย่างหนึ่งชั่วระยะเวลาอันมีจำกัด และผู้เช่าตกลงจะให้ค่าเช่าเพื่อการนั้น

(3) สัญญาค้ำประกัน หมายถึง สัญญาซึ่งบุคคลภายนอกคนหนึ่ง เรียกว่า “ผู้ค้ำประกัน” ผูกพันตนต่อเจ้าหนี้คนหนึ่ง เพื่อชำระหนี้ในเมื่อลูกหนี้ไม่ชำระหนี้

(4) สัญญาจำนอง หมายถึง สัญญาซึ่งบุคคลคนหนึ่ง เรียกว่า ผู้จำนอง เอาทรัพย์สินตราไว้แก่บุคคลอีกคนหนึ่ง เรียกว่า ผู้รับจำนอง เป็นประกันการชำระหนี้ โดยไม่ส่งมอบทรัพย์สินนั้นให้แก่ผู้รับจำนอง

(5) กฎหมายทรัพย์สิน หมายถึง ความรวมทั้งทรัพย์สินและวัตถุไม่มีรูปร่าง ซึ่งอาจมีราคาและอาจถือเอาได้

(6) กฎหมายครอบครัว เป็นกฎหมายที่บัญญัติเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลภายในครอบครัวหรือเครือญาติ เช่น เงื่อนไขเกี่ยวกับการหมั้น การสมรส การปฏิบัติต่อกันระหว่างสามีและภรรยา การปกครองบุตร ทรัพย์สินระหว่างสามีและภรรยา เป็นต้น

(7) กฎหมายมรดก หมายถึง คดีที่พิพาทกันระหว่างทายาทที่มีสิทธิในการรับมรดกด้วยกันตามกฎหมายหรือตามพินัยกรรม หรือคดีที่ทายาทหรือผู้จัดการมรดกถูกฟ้องในฐานะทายาทให้รับผิดชอบหนี้ที่ผู้ตายเป็นหนี้อยู่

1.7 ประโยชน์ของงานวิจัย

1.7.1 เทศบาลตำบลบ้านค้อ สามารถนำรูปแบบของการมีส่วนร่วมของประชาชนในตำบลบ้านค้อ อำเภอโนนสัง จังหวัดหนองบัวลำภู ไปใช้ในการวางแผนการมีส่วนร่วมในชุมชนต่อไป

1.7.2 เทศบาลตำบลบ้านค้อ สามารถนำข้อกฎหมายที่จำเป็นต่อการใช้ชีวิตประจำวันของประชาชน ในตำบลบ้านค้อ อำเภอโนนสัง จังหวัดหนองบัวลำภู ไปใช้ในการให้ความรู้แก่ประชาชนในพื้นที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

บทที่ 2

แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยฉบับนี้ได้ทำการรวบรวมข้อมูลและทบทวนแนวคิด ทฤษฎี งานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อใช้เป็นแนวทางการวิจัยเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างรูปแบบการมีส่วนร่วมของประชาชนกับการเรียนรู้ ข้อกฎหมายที่จำเป็นต่อการใช้ชีวิตประจำวัน ในตำบลบ้านค้อ อำเภอโนนสัง จังหวัดหนองบัวลำภู โดยคณะผู้วิจัยทำการค้นคว้า ศึกษา และรวบรวมแนวคิด ทฤษฎี และวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องดังต่อไปนี้

- 2.1 หลักการมีส่วนร่วมของประชาชน
- 2.2 กฎหมายที่จำเป็นต่อการใช้ชีวิตประจำวัน
- 2.3 ข้อมูลพื้นฐานตำบลบ้านค้อ อำเภอโนนสัง จังหวัดหนองบัวลำภู
- 2.4 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
- 2.5 กรอบแนวคิดในการวิจัย

2.1 หลักการมีส่วนร่วมของประชาชน

กระบวนการการมีส่วนร่วมของประชาชน เป็นกระบวนการสื่อสารสองทางที่มีเป้าหมายโดยรวมเพื่อที่จะให้เกิดการตัดสินใจที่ดีขึ้นและได้รับการสนับสนุนจากสาธารณชน ซึ่งเป้าหมายของกระบวนการการมีส่วนร่วมของประชาชน ก็คือ การให้ข้อมูลต่อสาธารณชนและให้สาธารณชนแสดงความคิดเห็นต่อโครงการที่นำเสนอหรือนโยบายของรัฐ และมีส่วนร่วมในการแก้ปัญหาเพื่อหาทางออกที่ดีที่สุดสำหรับทุก ๆ คน การมีส่วนร่วมของประชาชนยังจัดเป็นรูปแบบหนึ่งของแนวความคิดในการกระจายอำนาจจากส่วนกลางมาสู่ส่วนท้องถิ่น เพราะประชาชนในท้องถิ่น คือ ผู้ที่รู้ปัญหาและความต้องการของตนเองดีกว่าผู้อื่น การมีส่วนร่วมของประชาชนจึงเป็นการเปิดกว้างในความคิดเห็นโดยการสื่อสารสองทางในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับประชาชน ซึ่งในแต่ละประเด็นนั้นไม่สามารถใช้เกณฑ์ใดเกณฑ์หนึ่งมาตัดสินใจได้เหมือนกัน ดังนั้น การมีส่วนร่วมของประชาชน จึงเป็นการกระจายโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมทางการเมือง และการบริหารเกี่ยวกับการตัดสินใจในเรื่องต่าง ๆ รวมทั้งการจัดสรรทรัพยากรของชุมชนและของชาติ (บวรศักดิ์ อุวรรณโณ และคณะ, 2562)

2.1.1 ความหมายของการมีส่วนร่วมของประชาชน

นิรันดร์ จงวุฒิเวศย์ (2527) กล่าวว่า การมีส่วนร่วม หมายถึง การเกี่ยวข้องทางด้านจิตใจ และอารมณ์ (Mental and Emotional Involvement) ของบุคคลใดบุคคลหนึ่งในสถานการณ์กลุ่ม

(Group Situation) ซึ่งผลของการเกี่ยวข้องดังกล่าวเป็นเหตุเร้าใจให้กระทำการเพื่อบรรลุจุดมุ่งหมายของกลุ่มนั้น อีกทั้งทำให้เกิดความรู้สึกร่วมรับผิดชอบกับกลุ่มดังกล่าวด้วย
ไพร์ตัน เตชะรินทร์ (2527) ได้ให้ความหมายของการมีส่วนร่วมไว้ว่า การมีส่วนร่วม หมายถึง กระบวนการที่รัฐบาลทำการส่งเสริม ชักนำ สนับสนุน และสร้างโอกาสให้ประชาชนในชุมชน ทั้งในรูปส่วนบุคคล กลุ่มคน ชมรม สมาคม มูลนิธิ และองค์กรอาสาสมัครรูปต่าง ๆ ให้เข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินงานเรื่องใดเรื่องหนึ่ง หรือหลายเรื่องร่วมกัน เพื่อให้บรรลุตามวัตถุประสงค์และนโยบายการพัฒนาที่กำหนดไว้ โดยมีส่วนร่วมในลักษณะต่อไปนี้

- (1) ร่วมทำการศึกษาค้นคว้าปัญหา และสาเหตุของปัญหาที่เกิดขึ้นในชุมชนรวมตลอดจนความต้องการของชุมชน
- (2) ร่วมคิดหาและสร้างรูปแบบและวิธีการพัฒนา เพื่อแก้ไขปัญหาของชุมชน หรือสร้างสรรค์สิ่งใหม่ที่เป็นประโยชน์ต่อชุมชน หรือสนองความต้องการของชุมชน
- (3) ร่วมวางนโยบายหรือแผนงาน หรือโครงการ หรือกิจกรรมเพื่อจัดและแก้ไขปัญหา และสนองความต้องการของชุมชน
- (4) ร่วมตัดสินใจในการใช้ทรัพยากรจำกัด ให้เป็นประโยชน์ต่อส่วนร่วม
- (5) ร่วมจัดหรือปรับปรุงระบบการบริหารการพัฒนาให้มีประสิทธิภาพ

กล่าวโดยสรุป การมีส่วนร่วมของประชาชน หมายถึง กระบวนการเปิดโอกาสให้ประชาชน และผู้ที่เกี่ยวข้องทุกภาคส่วนของสังคมได้เข้ามามีส่วนร่วมกับภาคราชการ ซึ่งการสร้างการมีส่วนร่วมของประชาชน อาจทำได้หลายระดับและหลายวิธี ซึ่งบางวิธีสามารถทำได้ง่าย ๆ แต่บางวิธีก็ต้องใช้เวลา ขึ้นอยู่กับความต้องการเข้ามามีส่วนร่วมของประชาชน ค่าใช้จ่ายและความจำเป็นในการเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วม การมีส่วนร่วมของประชาชนเป็นเรื่องละเอียดอ่อน จึงต้องมีการพัฒนาความรู้ความเข้าใจในการให้ข้อมูลข่าวสารที่ถูกต้องแก่ประชาชน การรับฟังความคิดเห็น การเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วม รวมทั้งพัฒนาทักษะและศักยภาพของข้าราชการทุกระดับควบคู่กันไปด้วย

2.1.2 เงื่อนไขและรูปแบบของการมีส่วนร่วมของประชาชนการมีส่วนร่วมของประชาชน

เงื่อนไขและรูปแบบของการมีส่วนร่วมของประชาชนการมีส่วนร่วมของประชาชน ต้องมีเงื่อนไขสำคัญดังนี้ (ถวิลวดี บุรีกุล 2551) คือ

1) ประชาชนต้องมีอิสรภาพในการที่จะมีส่วนร่วม (Freedom to Participate) หมายถึง ประชาชนมีอิสระที่จะเข้าร่วมหรือไม่ก็ได้ การเข้าร่วมต้องเป็นไปด้วยความสมัครใจ การถูกบังคับให้เข้าร่วมไม่ว่าจะในรูปแบบใดไม่ถือว่าเป็นการมีส่วนร่วม

2) ประชาชนต้องสามารถที่จะมีส่วนร่วม (Ability to Participate) ประชาชนหรือกลุ่มเป้าหมายจะต้องมีความสามารถพอที่จะเข้าร่วมในกิจกรรมนั้น ๆ หมายความว่า ในบางกิจกรรม

แม้จะกำหนดว่าผู้เข้าร่วมมีเสรีภาพและเสมอภาค แต่กิจกรรมที่กำหนดไว้มีความซับซ้อนเกินความสามารถของกลุ่มเป้าหมาย การมีส่วนร่วมย่อมเกิดขึ้นไม่ได้

3) ประชาชนต้องเต็มใจที่จะมีส่วนร่วม (Willingness to Participate) ประชาชนที่จะเข้าร่วมในกิจกรรมใดต้องเกิดจากความสนใจที่สอดคล้องกับการมีส่วนร่วมนั้น

นอกจากนี้ รูปแบบของการมีส่วนร่วมของประชาชน (คณิงนิจ ศรีบัวเอี่ยม และคณะ 2545) มีดังนี้

1) การมีส่วนร่วมแบบเป็นกันเอง ซึ่งเป็นไปโดยการอาสาสมัคร หรือการรวมตัวกันเอง เพื่อแก้ปัญหาของตัวเอง เป็นการกระทำที่ไม่ได้รับความช่วยเหลือจากภายนอก

2) การมีส่วนร่วมแบบชักนำ เป็นการเข้าร่วมโดยต้องการความเห็นชอบหรือการสนับสนุนโดยรัฐบาล ซึ่งเป็นรูปแบบที่เป็นลักษณะทั่วไปของประเทศกำลังพัฒนา

3) การมีส่วนร่วมแบบบังคับ เป็นการเข้าร่วมภายใต้การดำเนินการตามนโยบายของรัฐ ภายใต้การจัดการของเจ้าหน้าที่ของรัฐ หรือโดยการบังคับโดยตรง รูปแบบนี้เป็นรูปแบบที่ส่งผลให้ผู้กระทำได้รับผลทันที แต่จะไม่ได้ผลในระยะยาว หรืออาจเกิดผลเสียที่ไม่ได้รับการสนับสนุนจากประชาชนในที่สุด

2.1.3 ขั้นตอนการมีส่วนร่วมของประชาชน

สำหรับขั้นตอนการมีส่วนร่วมของประชาชนมีหลายระดับ (บวรศักดิ์ อุวรรณโณ และคณะ 2562) ดังต่อไปนี้

1) ขั้นตอนการวิเคราะห์ระบบ การเตรียมแผนการมีส่วนร่วมจะต้องมีการวิเคราะห์อย่างรอบคอบว่าประชาชนจะเข้าไปมีบทบาทในการตัดสินใจอย่างไร สาธารณชนส่วนไหนที่น่าจะมีความห่วงกังวล และข้อเสนอแนะของเขาเหล่านั้นควรจะดำเนินการร้องเรียนอย่างไรเพื่อให้มีประสิทธิภาพสูงสุด เนื่องจากการวิเคราะห์เหล่านี้เป็นเรื่องสำคัญต่อประสิทธิภาพการมีส่วนร่วมของประชาชน และการเชื่อมโยงแผนการมีส่วนร่วมของประชาชนกับการตัดสินใจในการมีส่วนร่วมสาธารณะ ได้แก่ การสร้างความเชื่อมโยงอย่างชัดเจนระหว่างกิจกรรมของการมีส่วนร่วมของประชาชนในการตัดสินใจ การเตรียมแผนงานของประชาชนจะได้รับการวางแผนเพื่อที่จะให้เกิดความมั่นใจว่าการผสมผสานดังกล่าวจะเกิดขึ้น

2) ขั้นตอนการทบทวนการบริหารจัดการ แผนการที่จัดเตรียมจะช่วยให้เกิดโอกาสในการทบทวนการบริหารจัดการการมีส่วนร่วมของประชาชนที่จะนำเสนอแผนการที่สร้างขึ้นเพื่อช่วยให้ฝ่ายบริหารจัดการมีข้อมูลที่ต้องการเพื่อที่จะได้เข้าใจความสำคัญของประเด็นที่อาจจะเป็นปัญหาของการเมือง และเพื่อที่จะได้มองให้เห็นถึงปัญหาที่อาจจะเกิดขึ้นตั้งแต่เริ่มแรก ช่วยลดโอกาสของฝ่ายบริหารที่จะต้องเผชิญกับเรื่องประหลาดใจต่าง ๆ และช่วยให้เจ้าหน้าที่มีมาตรการสำหรับเตือนฝ่ายบริหาร

จัดการถึงปัญหาทางการเมืองซึ่งฝ่ายบริหารจัดการอาจไม่ได้ตระหนักถึงหากไม่มีการจัดเตรียมดังกล่าว

3) ขั้นตอนการทบทวนโดยสาธารณชน ทางหนึ่งที่จะสร้างความเชื่อมั่นในการตัดสินใจที่มีแนวโน้มว่าจะเกิดความขัดแย้งก็คือ การสร้างโอกาสสำหรับกลุ่มที่มีส่วนได้เสียต่าง ๆ หรือบุคคลต่าง ๆ ในการทบทวนแผนการมีส่วนร่วมของประชาชน การยอมรับต่อกระบวนการของประชาชนจะช่วยให้เพิ่มความเต็มใจในการมีส่วนร่วมอย่างกระตือรือร้น หรือแม้แต่สนับสนุนการตัดสินใจที่เกิดขึ้นจากกระบวนการ การให้กลุ่มมีโอกาสทบทวนแผนการ ยังสร้างความรู้สึกที่ผู้บริหารมีความเต็มใจที่จะทำงานร่วมกับประชาชน และให้หลักประกันกับประชาชนถึงโอกาสที่จะมีส่วนร่วม ถ้าหากประชาชนไม่เชื่อว่าโครงการที่นำเสนอมีความเหมาะสม ก็อาจจะช่วยให้ผู้บริหารมีเวลาที่จะปรับเปลี่ยนสิ่งที่เห็นว่าเหมาะสมได้

4) การจัดทำเอกสารเป็นลายลักษณ์อักษร ถ้าหากมีการทักท้วงว่าโครงการนั้นไม่เหมาะสม การมีแผนเป็นลายลักษณ์อักษรจะช่วยแสดงถึงเหตุผลในการที่จะเลือกการมีส่วนร่วมของประชาชนในระดับต่าง ๆ

2.1.4 ประโยชน์ของการมีส่วนร่วมของประชาชน

สำหรับประโยชน์ของการมีส่วนร่วมของประชาชน (ภัทรารุช มกรเวส, 2553) มีดังนี้

1) เพิ่มคุณภาพของการตัดสินใจ กระบวนการปรึกษาหารือหรือสาธารณชนช่วยให้เกิดการกระจ่างในวัตถุประสงค์ และความต้องการของโครงการหรือนโยบายนั้น ๆ ได้เสมอ สาธารณชนสามารถที่จะผลักดันให้เกิดการทบทวนข้อสันนิษฐานที่ปิดบังอยู่ บ่อยครั้งกระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชนก่อให้เกิดการพิจารณาถึงทางเลือกใหม่แทนวิธีการที่ได้เคยใช้กันมาในอดีต

2) การลดค่าใช้จ่ายและการสูญเสียเวลา กระบวนการหรือโครงการการมีส่วนร่วมของประชาชนอย่างเต็มรูปแบบมักจะสิ้นเปลืองและเสียเวลา แต่ในทางปฏิบัติการมีส่วนร่วมของประชาชนตั้งแต่ต้นสามารถที่จะลดค่าใช้จ่ายที่เกี่ยวข้องกับความขัดแย้งของประชาชนได้

3) การสร้างฉันทามติ การมีส่วนร่วมของประชาชนสามารถที่จะสร้างข้อตกลงที่มั่นคงและยืนยาว รวมทั้งเกิดการยอมรับระหว่างกลุ่มขึ้น

4) การเพิ่มความง่ายต่อการนำไปปฏิบัติ การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจทำให้บุคคลรู้สึกถึงความเป็นเจ้าของการตัดสินใจนั้น และครั้งหนึ่งเมื่อได้ร่วมตัดสินใจแล้วย่อมต้องการที่จะเห็นสิ่งนั้นได้ถูกนำไปปฏิบัติ

5) การหลีกเลี่ยงการเผชิญหน้าในกรณีที่น่ารังเกียจที่สุด กระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชนก่อให้เกิดโอกาสที่คู่กรณีจะแสดงความต้องการของกลุ่มเขาและความหวังกังวลที่ปราศจากความรู้สึกที่เป็นปฏิปักษ์ การมีส่วนร่วมของประชาชนตั้งแต่ต้นสามารถลดการเผชิญหน้ากันอย่างรุนแรงที่อาจเป็นไปได้

6) การดำรงไว้ซึ่งความน่าเชื่อถือและความชอบธรรม โดยเฉพาะอย่างยิ่งเมื่อการตัดสินใจก่อให้เกิดความขัดแย้งก็ต้องใช้กระบวนการตัดสินใจซึ่งโปร่งใสและน่าเชื่อถือต่อสาธารณชนและประชาชนมีส่วนร่วม

7) การพัฒนาความเชี่ยวชาญและความคิดสร้างสรรค์ของสาธารณชน ผู้มีส่วนร่วมไม่เพียงแต่เรียนรู้เนื้อหา แต่เขายังได้เรียนรู้กระบวนการตัดสินใจโดยองค์การส่วนท้องถิ่นของเขาว่าควรจะเป็นอย่างไร และทำไมจึงต้องตัดสินใจดังกล่าว

2.1.5 การมีส่วนร่วมของประชาชนในการเข้าชื่อเสนอกฎหมาย

การเปิดโอกาสให้ประชาชนได้มีส่วนร่วมในการเสนอกฎหมาย เป็นไปตามหลักเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญที่ต้องการให้ประชาชนเข้ามามีบทบาทและมีส่วนร่วมในการปกครองและตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐอย่างเป็นธรรม หากประชาชนเห็นว่า สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและคณะรัฐมนตรีไม่เสนอร่างกฎหมายอันเกี่ยวข้องกับสิทธิและเสรีภาพของประชาชนหรือแนวนโยบายพื้นฐานแห่งรัฐ ประชาชนก็มีสิทธิรวมกลุ่มกันใช้อำนาจโดยเสนอร่างกฎหมายนั้นให้สภาผู้แทนราษฎรพิจารณาเองได้ ซึ่งการเสนอร่างกฎหมายโดยประชาชนนั้นเป็นการกระตุ้นเตือนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่ไม่เห็นถึงความสำคัญกับความต้องการที่แท้จริงของประชาชน ซึ่งอาจจะมีผลกระทบให้ร่างกฎหมายนั้นได้รับความสนใจจากผู้มีส่วนเกี่ยวข้องและสาธารณชนเป็นพิเศษ (สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร, 2564: ออนไลน์)

การริเริ่มเสนอกฎหมายโดยประชาชน กระทำได้ 2 วิธี ทั้งโดยทางตรงและโดยทางอ้อม เริ่มมีมาตั้งแต่สมัยเอเธนส์ ศตวรรษที่ 12 – 13 นำมาใช้ในสวิสเซอร์แลนด์ ค.ศ.1640 ใช้ในเมืองนิวอิงแลนด์ ของสหรัฐอเมริกา เรียกว่า “town meeting” ทำกฎหมายออกมาบังคับใช้ ต่อมารัฐแมสซาชูเซตและรัฐนิวยอร์กให้ประชาชนมีสิทธิออกเสียงประชามติร่างแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญ กำหนดให้นำรัฐธรรมนูญที่ผ่านความเห็นชอบจากสภานิติบัญญัติแล้ว ให้ประชาชนออกเสียงประชามติก่อนบังคับใช้ เช่น รัฐคองเน็คติคัต ไอโอวาแท็กซัส วิสคอนซิน แคลิฟอร์เนีย และกลายเป็นธรรมเนียมปฏิบัติว่า ก่อนรับรัฐใดเข้ามาเป็นสหพันธรัฐ รัฐธรรมนูญของมลรัฐนั้นต้องได้รับความเห็นชอบจากประชาชนก่อน ต่อมาให้สิทธิประชาชนเสนอร่างกฎหมายได้โดยตรงในเรื่องอื่น ๆ นอกเหนือจากเรื่องเกี่ยวกับรัฐธรรมนูญ เช่น ประเด็นการลดภาษี การจำกัดพื้นที่สูบบุหรี่ การห้ามให้การส่งเสริมพวกร่วมเพศ ในโรงเรียนของรัฐ และการยุติอาวุธนิวเคลียร์ เป็นต้น (วรศักดิ์ อูวรรณโณ และคณะ 2562)

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยพุทธศักราช 2560 ได้บัญญัติเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการเข้าชื่อเสนอกฎหมายไว้ใน มาตรา 133 (3) การมีส่วนร่วมทางการเมืองโดยตรงของประชาชน โดยกำหนดว่า ประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งไม่น้อยกว่า 10,000 คน มีสิทธิเข้าชื่อร้องขอต่อประธานรัฐสภา เพื่อให้รัฐสภาพิจารณาร่างพระราชบัญญัติตามที่กำหนดไว้ในหมวด 3 สิทธิและเสรีภาพของชนชาวไทย และหมวด 5 แนวนโยบายพื้นฐานแห่งรัฐ โดยจะต้องจัดทำร่าง

พระราชบัญญัติหรือร่างกฎหมายเสนอมาด้วย ซึ่งหลักเกณฑ์และวิธีการเข้าชื่อรวมทั้งการตรวจสอบรายชื่อให้เป็นไปตามที่กฎหมายกำหนด และในการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติ สภาผู้แทนราษฎร และวุฒิสภาต้องให้ผู้แทนของประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งที่เข้าชื่อเสนอกฎหมายนั้นชี้แจงหลักการของร่างพระราชบัญญัติ และจัดให้มีคณะกรรมการวิสามัญเพื่อพิจารณาร่างพระราชบัญญัตินั้น โดยจะต้องประกอบด้วยผู้แทนของประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งที่เข้าชื่อเสนอร่างพระราชบัญญัตินั้น จำนวนไม่น้อยกว่า 1 ใน 3 ของจำนวนกรรมการทั้งหมดด้วย

2.1.6 การมีส่วนร่วมของประชาชนในการรับรู้ข้อมูลข่าวสาร

การมีส่วนร่วมของประชาชนในการรับรู้ข้อมูลข่าวสาร จะช่วยเสริมให้การปกครองระบอบประชาธิปไตยที่ประชาชนมีส่วนร่วมมีความสมบูรณ์ โดยการที่ประชาชนมีสิทธิรับรู้ข้อมูลข่าวสาร จะทำให้ทราบและเล็งเห็นว่าการปฏิบัติหน้าที่ของส่วนราชการมีความโปร่งใสและสามารถตรวจสอบได้ โดยที่การมีส่วนร่วมของประชาชนในการรับรู้ข้อมูลข่าวสารนั้น เป็นการรับรองสิทธิตามรัฐธรรมนูญ แห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 มาตรา 57 และมาตรา 65 (สำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ, 2564: ออนไลน์) ที่กำหนดให้ประชาชนมีสิทธิเข้าถึงข้อมูลข่าวสารในการปกครองของราชการและกำหนดให้สิทธิที่จะได้รับข้อมูล คำชี้แจงและเหตุผลจากราชการ ก่อนการอนุญาตให้ดำเนินกิจกรรมใดที่อาจมีผลกระทบต่อคุณภาพสิ่งแวดล้อม สุขภาพอนามัย และคุณภาพชีวิตหรือส่วนได้เสียอื่นใดที่สำคัญต่อตนหรือชุมชนท้องถิ่น และสิทธิในการแสดงความคิดเห็นของตน

พระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ.2540 ได้รับรองและคุ้มครองสิทธิของประชาชนโดยมีหลักการเพื่อให้ประชาชนมีโอกาสรับรู้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการดำเนินการของรัฐ โดยกำหนดข้อยกเว้นไว้ชัดเจน นอกจากนี้ยังมีการรับรองสิทธิของประชาชนในการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารที่อยู่ในครอบครองของหน่วยงานของรัฐด้วย (สำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ, 2549) โดยประชาชนสามารถมีส่วนร่วมในการรับรู้ข้อมูลข่าวสาร ดังต่อไปนี้

1. ข้อมูลข่าวสารของราชการที่ต้องพิมพ์เผยแพร่

พระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ.2540 ได้รับรองสิทธิในการรับรู้ข้อมูลข่าวสารของราชการ โดยกำหนดให้ทางราชการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารของราชการ ดังต่อไปนี้

1) หน่วยงานของรัฐต้องส่งข้อมูลข่าวสารของราชการอย่างน้อยดังต่อไปนี้ลงพิมพ์ในราชกิจจานุเบกษา

- (1) โครงสร้างและการจัดองค์กรในการดำเนินงาน
- (2) สรุปอำนาจหน้าที่ที่สำคัญและวิธีการดำเนินงาน
- (3) สถานที่ติดต่อเพื่อขอรับข้อมูลข่าวสารหรือคำแนะนำในการติดต่อกับหน่วยงาน

ของรัฐ

(4) กฎ มติคณะรัฐมนตรี ข้อบังคับ คำสั่ง หนังสือเวียน ระเบียบ แบบแผน นโยบาย หรือการตีความ ทั้งนี้ เฉพาะที่จัดให้มีขึ้นโดยมีสภาพอย่างกฎ เพื่อให้มีผลเป็นการทั่วไปต่อเอกชนที่เกี่ยวข้อง

(5) ข้อมูลข่าวสารอื่นตามที่คณะกรรมการกำหนด

2) ให้องค์กรของรัฐรวบรวมและจัดให้มีข้อมูลข่าวสารดังกล่าวไว้เผยแพร่เพื่อขายหรือจำหน่ายแจก ณ ที่ทำการของหน่วยงานของรัฐแห่งนั้นตามที่เห็นสมควร

3) ข้อมูลข่าวสารที่เป็นกฎ มติคณะรัฐมนตรี ข้อบังคับ คำสั่ง หนังสือเวียน ระเบียบ แบบแผน นโยบาย หรือการตีความนั้น ถ้ายังไม่ได้ลงพิมพ์ในราชกิจจานุเบกษา จะนำมาใช้บังคับในทางที่ไม่เป็นคุณแก่ผู้ใดไม่ได้ เว้นแต่ผู้นั้นจะรู้ถึงข้อมูลข่าวสารนั้นตามความเป็นจริงมาก่อนแล้วเป็นเวลาพอสมควร

2. ข้อมูลข่าวสารของราชการที่ต้องจัดให้ประชาชนเข้าตรวจดูได้

บุคคลไม่ว่าจะมีส่วนได้เสียเกี่ยวข้องหรือไม่ก็ตาม ย่อมมีสิทธิเข้าตรวจดู ขอสำเนาหรือขอสำเนาที่มีคำรับรองถูกต้องของข้อมูลข่าวสาร (พระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ.2540. มาตรา 9) ดังต่อไปนี้ได้ (1) ผลการพิจารณาหรือคำวินิจฉัยที่มีผลโดยตรงต่อเอกชน รวมทั้งความเห็นแย้งและคำสั่งที่เกี่ยวข้องในการพิจารณาวินิจฉัยดังกล่าว (2) นโยบายหรือการตีความที่ไม่เข้าข่ายต้องลงพิมพ์ในราชกิจจานุเบกษา (3) แผนงาน โครงการ และงบประมาณรายจ่ายประจำปีของปีที่กำลังดำเนินการ (4) คู่มือหรือคำสั่งเกี่ยวกับวิธีปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ของรัฐ ซึ่งมีผลกระทบต่อสิทธิหน้าที่ของเอกชน (5) สิ่งพิมพ์ที่ได้มีการอ้างอิงถึงตามมาตรา 7วรรคสอง (6) สัญญาสัมปทาน สัญญาที่มีลักษณะเป็นการผูกขาดตัดตอนหรือสัญญาร่วมกับเอกชนในการจัดทำบริการสาธารณะ (7) มติคณะรัฐมนตรีหรือมติคณะกรรมการที่แต่งตั้งโดยกฎหมายหรือโดยมติคณะรัฐมนตรี ทั้งนี้ ให้ระบุรายชื่อรายงานทางวิชาการ รายงานข้อเท็จจริง หรือข้อมูลข่าวสารที่นำมาใช้ในการพิจารณาไว้ด้วย (8) ข้อมูลข่าวสารอื่นตามที่คณะกรรมการกำหนด

หน่วยงานของรัฐต้องจัดให้มีข้อมูลข่าวสารของราชการดังกล่าวไว้ให้ประชาชนเข้าตรวจดูได้ ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการกำหนด และในกรณีที่สมควรหน่วยงานของรัฐโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการ จะวางหลักเกณฑ์เรียกค่าธรรมเนียมในการนั้นก็ได้ โดยให้คำนึงถึงการช่วยเหลือผู้มีรายได้น้อยประกอบด้วย ทั้งนี้ เว้นแต่จะมีกฎหมายเฉพาะบัญญัติไว้เป็นอย่างอื่น

3. ข้อมูลข่าวสารของราชการที่ประชาชนอาจขอได้

นอกจากข้อมูลข่าวสารที่กำหนดให้ “หน่วยงานของรัฐ” ต้องลงพิมพ์ในราชกิจจานุเบกษา ตามมาตรา 7 หรือให้ “หน่วยงานของรัฐ” ต้องจัดเตรียมไว้เพื่อให้ประชาชนตรวจค้นตามมาตรา 9 หรือที่จัดให้ประชาชนได้ค้นคว้าตามมาตรา 26 แล้วนั้น หากมีข้อมูลข่าวสารอื่นที่ประชาชนต้องการรับทราบ ก็สามารถขอให้ “หน่วยงานของรัฐ” จัดหาให้แก่ตนเองได้ ทั้งนี้ ต้องระบุข้อมูลข่าวสารที่

ต้องการในลักษณะที่หน่วยงานหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐอาจเข้าใจได้ตามสมควร เว้นแต่บุคคลนั้นจะขอข้อมูลข่าวสารจำนวนมากหรือบ่อยครั้งโดยไม่มีเหตุผลอันสมควรและต้องเป็นข้อมูลข่าวสารที่มีอยู่แล้ว ในสภาพที่พร้อมจะให้ได้ มิใช่เป็นการต้องไปจัดทำ วิเคราะห์ จำแนก รวบรวม หรือจัดให้มีขึ้นใหม่ เว้นแต่เป็นการแปรสภาพเป็นเอกสารจากข้อมูลข่าวสารที่บันทึกไว้ในระบบการบันทึกภาพหรือเสียง ระบบคอมพิวเตอร์ หรือระบบอื่นใด ทั้งนี้ตามที่คณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการกำหนดตามพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ.2540 (สำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ, 2564: ออนไลน์)

2.1.7 การมีส่วนร่วมของประชาชนในการลงประชามติ

การออกเสียงประชามติเป็นกลไกการมีส่วนร่วมของประชาชนในทางการเมืองรูปแบบหนึ่งที่ทำให้สิทธิแก่ประชาชนในการแสดงความคิดเห็นและมีส่วนร่วมในการตัดสินใจในเรื่องสำคัญ ๆ ของประเทศ ที่มีผลกระทบต่อประชาชนทั่วประเทศ และเป็นการเปิดโอกาสให้ประชาชนได้แสดงความต้องการที่แท้จริงของตนให้รัฐบาลทราบ

การลงประชามตินั้นสามารถแบ่งแยกประเภทได้ ดังนี้

- (1) การออกเสียงประชามติในร่างกฎหมายรัฐธรรมนูญ
- (2) การออกเสียงประชามติก่อนที่รัฐสภาจะลงมติในร่างกฎหมาย คือ การขอร้องให้ประชาชนแสดงความคิดเห็นแนะนำ ในเรื่องสำคัญที่รัฐสภาคิดจะจัดทำเป็นกฎหมายออกใช้ และการออกเสียงประชามติภายหลังที่รัฐสภาได้ลงมติในร่างกฎหมายแล้ว คือ การขอให้ประชาชนรับรองว่าร่างกฎหมายที่รัฐสภาลงมติแล้วนั้นจะใช้ได้หรือไม่ ซึ่งเท่ากับเป็นการยืนยันหรือให้สัตยาบันในสิ่งที่รัฐสภาได้กระทำไปแล้ว
- (3) การออกเสียงประชามติที่กฎหมายบังคับ คือ การที่กฎหมายบังคับให้ต้องนำร่างกฎหมาย นโยบาย หรือการกระทำใด มาให้ประชาชนออกเสียงรับรองก่อนจึงจะมีผลใช้บังคับได้ และการออกเสียงประชามติที่กฎหมายให้อำนาจทำได้ คือ การที่กฎหมายกำหนดให้รัฐสภา รัฐบาล หรือประชาชนตามจำนวนที่กฎหมายกำหนด สามารถที่จะริเริ่มขอให้มีการออกเสียงประชามติ ในร่างกฎหมายหรือเรื่องใดเรื่องหนึ่งได้ตามที่เห็นสมควร
- (4) การออกเสียงประชามติในทางบังคับ คือ การที่ค่าบังคับของกฎหมายหรือเรื่องใดที่ประชาชนลงมติ เป็นไปในทางบังคับให้รัฐสภาหรือรัฐบาลต้องผูกพันปฏิบัติตามเจตนาของประชาชนที่แสดงออกมา และการออกเสียงประชามติในเชิงหาข้อ ที่การลงมติของประชาชนเป็นเพียงการให้ความเห็นเท่านั้น รัฐสภาหรือรัฐบาลไม่จำเป็นต้องปฏิบัติตามแต่อย่างใด

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 ได้กำหนดให้ประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งมีสิทธิออกเสียงประชามติได้ในเหตุ ดังต่อไปนี้

(1) ในกรณีที่คณะรัฐมนตรีเห็นว่ากิจการในเรื่องใดอาจกระทบถึงประโยชน์ได้เสียของประเทศชาติหรือประชาชน นายกรัฐมนตรีโดยความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรีอาจปรึกษาประธานสภาผู้แทนราษฎรและประธานวุฒิสภาเพื่อประกาศในราชกิจจานุเบกษาให้มีการออกเสียงประชามติได้

(2) ในกรณีที่มีกฎหมายบัญญัติให้มีการออกเสียงประชามติ

ทั้งนี้ การออกเสียงประชามติตาม (1) หรือ (2) อาจจัดให้เป็นการออกเสียงเพื่อมีข้อยุติโดยเสียงข้างมากของผู้มีสิทธิออกเสียงประชามติในปัญหาที่จัดให้มีการออกเสียงประชามติ หรือเป็นการออกเสียงเพื่อให้คำปรึกษาแก่คณะรัฐมนตรีก็ได้ เว้นแต่จะมีกฎหมายบัญญัติไว้เป็นการเฉพาะ

การออกเสียงประชามติต้องเป็นการให้ออกเสียงเห็นชอบหรือไม่เห็นชอบในกิจการตามที่จัดให้มีการออกเสียงประชามติ และการจัดการออกเสียงประชามติในเรื่องที่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญหรือเกี่ยวกับตัวบุคคลหรือคณะบุคคล จะกระทำมิได้ ซึ่งก่อนการออกเสียงประชามติ รัฐต้องดำเนินการให้ข้อมูลอย่างเพียงพอ และให้บุคคลฝ่ายที่เห็นชอบและไม่เห็นชอบกับกิจการนั้น มีโอกาสแสดงความคิดเห็นของตนได้อย่างเท่าเทียมกัน หลักเกณฑ์และวิธีการออกเสียงประชามติให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการออกเสียงประชามติ ซึ่งอย่างน้อยต้องกำหนดรายละเอียดเกี่ยวกับวิธีการออกเสียงประชามติ ระยะเวลาในการดำเนินการ และจำนวนเสียงประชามติ เพื่อมีข้อยุติ

2.2 กฎหมายที่จำเป็นต่อการใช้ชีวิตประจำวัน

กฎหมายเป็นกฎเกณฑ์ในการอยู่ร่วมกันของสังคมมนุษย์ จึงจำเป็นที่มนุษย์ทุกคนในแต่ละสังคมจะต้องรู้กฎหมาย เพื่อประพฤติปฏิบัติให้ถูกต้องตรงตามกฎเกณฑ์ของสังคมที่กำหนดขึ้นมาสำหรับให้มนุษย์อยู่ร่วมกันอย่างสงบสุข

2.2.1 ความจำเป็นของการเรียนรู้กฎหมาย

กฎหมายมีความสำคัญต่อสังคมเป็นอย่างมาก เนื่องจากสัญญาตญาณของมนุษย์ไม่อาจอยู่ลำพังคนเดียวได้ มนุษย์ต้องอยู่ร่วมกันเป็นสังคม ต้องมีความสัมพันธ์ติดต่อกันเพื่อแลกเปลี่ยนปัจจัยอันจำเป็นต่อการดำรงชีวิต การแบ่งปันอาหาร การต่อสู้กับภัยธรรมชาติ การปฏิบัติต่อกันในครอบครัว และในหมู่คณะของตน หรือการต่อสู้กับข้าศึกศัตรู ความจำเป็นที่มนุษย์ต้องอยู่ร่วมกันเป็นสังคมเช่นว่านี้ จึงจำเป็นต้องสร้างกฎเกณฑ์ต่าง ๆ เพื่อควบคุมความประพฤติของสมาชิกในสังคม และรักษาความเป็นระเบียบตลอดจนความสงบเรียบร้อย เพราะหากสังคมไม่สร้างกฎเกณฑ์แล้ว สัญญาตญาณของมนุษย์ย่อมชอบที่จะกระทำสิ่งใด ๆ ตามใจชอบ เพราะทุกคนรักความอิสระ แต่หากมนุษย์ทำอะไรตามใจชอบจนเกินไป ก็อาจเป็นการรบกวนหรือสร้างความเดือดร้อนระหว่างกันได้ การกำหนดขอบเขตแห่งความเป็นอิสระของมนุษย์จึงจำเป็นต้องถูกจำกัดด้วยกฎเกณฑ์ ข้อบังคับต่าง ๆ พร้อมทั้ง

การกำหนดบทลงโทษตอบแทนแก่ผู้ที่กระทำความผิดกว่าขอบเขตที่ได้กำหนดไว้ กฎเกณฑ์และข้อบังคับเหล่านี้ได้วิวัฒนาการตามภาวะของสังคมตั้งแต่สมัยโบราณจนกลายมาเป็นกฎหมาย ชีวิตมนุษย์มีความจำเป็นอย่างมากที่จะต้องเกี่ยวข้องกับกฎหมาย ปัจจุบันจะเห็นได้ว่ากฎหมายเข้ามามีบทบาทในชีวิตประจำวันเป็นอันมากนับตั้งแต่เกิด กฎหมายก็กำหนดให้เจ้าบ้านต้องไปแจ้งเกิดเพื่อขอรับสูติบัตร จะสมรสก็ต้องไปจดทะเบียนกับเจ้าหน้าที่ จะทำนิติกรรมสัญญาบางอย่างกฎหมายก็กำหนดว่าต้องทำตามแบบ แม้กระทั่งการตายก็ต้องแจ้งการตายเพื่อขอรับใบมรณะบัตร ในส่วนที่เกี่ยวกับชาติ บ้านเมือง รัฐธรรมนูญก็กำหนดสิทธิและหน้าที่ของประชาชนทุกคนไว้มากมายหลายประการ เช่น หน้าที่ในการเสียภาษีอากร หน้าที่สำหรับชายที่จะต้องเข้ารับราชการทหาร หน้าที่ต้องไปใช้สิทธิเลือกตั้ง เป็นต้น (ชมชื่น มัณยารมย์, 2554)

ด้วยเหตุนี้ การเรียนรู้กฎหมายจึงจำเป็นอย่างยิ่งต่อประชาชนทุกคน เพราะหากประชาชนมีความรู้และเข้าใจกฎหมาย ก็นับว่าเป็นการสร้างระเบียบและความสงบเรียบร้อยในสังคมได้ ดังนั้นในทางกฎหมายจึงเกิดหลักเกณฑ์สำคัญประการหนึ่งว่า “ความไม่รู้กฎหมายไม่เป็นข้อแก้ตัว” เพราะหากให้มีการกล่าวอ้างดังกล่าวได้ การบังคับใช้กฎหมายก็ไม่เป็นการทั่วไปแก่คนทุกคน เพราะทุกคนก็จะแก้ตัวว่าไม่รู้กฎหมายเพื่อให้พ้นผิดกันเสียหมด และคงไม่มีใครต้องรับโทษตามความผิดนั้น ดังนั้นถ้ายอมให้ยกความเข้าใจขึ้นเป็นข้อแก้ตัว ก็เท่ากับปล่อยให้คนทำผิดอ้างว่าไม่รู้กฎหมายเสมอไป การที่กฎหมายไม่ยอมยกความไม่รู้กฎหมายขึ้นมาแก้ตัวนับว่าเป็นความยุติธรรม ดังนั้น ความยุติธรรมจึงเป็นหลักของกฎหมายประการหนึ่ง กฎหมายย่อมอนุโลมไปตามหลักของธรรมชาติ ไม่ได้บัญญัติฝ่าฝืนธรรมชาติ เช่น กฎหมายอาญายกเว้นไม่เอาโทษแก่เด็กอายุไม่เกิน 10 ปี ซึ่งยังไม่รู้ผิดชอบ หรือยกเว้นโทษแก่ผู้ทำผิดโดยวิกลจริต ประมวลกฎหมายแพ่งก็ให้ความคุ้มครองผู้เยาว์ คือห้ามไม่ให้ผู้เยาว์ทำสัญญาหรือนิติกรรมผูกพันตนเพียงลำพังโดยไม่ได้รับความยินยอมจากผู้แทนโดยชอบธรรมก่อน เป็นต้น

2.2.2 ความหมายของกฎหมาย

พระบรมวงศ์เธอพระองค์เจ้ารพีพัฒนศักดิ์กรมหลวงราชบุรีดิเรกฤทธิ์ บิดาแห่งกฎหมายไทย พระองค์ทรงกล่าวว่า “กฎหมาย คือ คำสั่งทั้งหลายของผู้ปกครองว่าควรแผ่นดินต่อราษฎรทั้งหลายเมื่อไม่ทำตามแล้ว ตามธรรมดาต้องโทษ”

พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน ให้ความหมายว่า กฎที่สถาบันหรือผู้มีอำนาจสูงสุดในรัฐตราขึ้น หรือที่เกิดขึ้นจากจารีตประเพณีอันเป็นที่ยอมรับ นับถือ เพื่อใช้ในการบริหารประเทศ เพื่อใช้บังคับบุคคลให้ปฏิบัติตามหรือเพื่อกำหนดระเบียบแห่งความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลหรือระหว่างบุคคลกับรัฐ

นอกจากนี้ ยังมีนักวิชาการและผู้ทรงคุณวุฒิหลายท่าน ได้ให้ความหมายของกฎหมายไว้ดังนี้
 หยุต แสงอุทัย (2552) กล่าวว่า ได้พิจารณากฎหมายใน 2 ลักษณะ คือ กฎหมายตาม
 เนื้อความ และกฎหมายตามแบบพิธี โดยกฎหมายตามเนื้อความ หมายรวมถึง กฎหมายซึ่ง
 บทบัญญัติ มีลักษณะเป็นกฎหมายแท้ กล่าวคือ มีลักษณะเป็นข้อบังคับซึ่งกำหนดความประพฤติของ
 มนุษย์ ถ้าฝ่าฝืนจะได้รับผลร้ายหรือถูกลงโทษ ในสมัยใหม่ส่วนใหญ่เป็นข้อบังคับของรัฐ ส่วนกฎหมาย
 ตามแบบพิธี หมายรวมถึง กฎหมายที่ออกมาโดยวิธีบัญญัติกฎหมาย ทั้งนี้ โดยไม่ต้องคำนึงว่า
 กฎหมายนั้นเข้าลักษณะเป็นกฎหมายตามเนื้อความหรือไม่

มานิตย์ จุมปา (2555) กล่าวว่า อธิบายไว้ว่า กฎหมาย หมายถึง กฎเกณฑ์ที่กำหนด
 ความประพฤติของบุคคลในสังคมซึ่งบุคคลจะต้องปฏิบัติตามหรือควรปฏิบัติตาม มิฉะนั้นจะได้รับ
 ผลร้ายหรือไม่ได้รับผลดีที่เป็นสภาพบังคับโดยเจ้าหน้าที่ในระบบกฎหมาย

สมยศ เชื้อไทย (2553) กล่าวว่า อธิบายไว้ว่า กฎหมาย คือ กฎเกณฑ์ที่เป็นแบบแผน
 ความประพฤติของมนุษย์ในสังคมซึ่งมีกระบวนการบังคับที่เป็นกิจจะลักษณะ

2.2.3 ลักษณะของกฎหมาย

1. กฎหมายต้องเป็นคำสั่งหรือข้อบังคับ สั่งให้บุคคลกระทำหรืองดเว้นกระทำการ คำสั่ง
 หรือข้อบังคับนั้นมีลักษณะให้เราต้องปฏิบัติตาม

2. กฎหมายต้องมาจากรัฐาธิปัตย์หรือผู้ที่มีกฎหมายให้อำนาจไว้ (เป็นคำสั่งหรือข้อบังคับ
 จากผู้มีอำนาจสูงสุดในชาติ)

ผู้มีอำนาจสูงสุด – รัฐาธิปัตย์ (รัฐ + อธิปัตย์)

(1) พระมหากษัตริย์ ในระบอบสมบูรณาญาสิทธิราช

(2) ประชาชน ในระบอบประชาธิปไตย

(3) คณะปฏิวัติ ในระบอบเผด็จการ

3. กฎหมายต้องใช้บังคับได้โดยทั่วไป (เป็นคำสั่ง หรือข้อบังคับที่ใช้ได้ทั่วไป) ตามปกติ
 กฎหมายต้องใช้บังคับแก่บุคคลทุกคนโดยเสมอภาค ยกเว้นบางกรณี เช่น บุคคลที่มีเอกสิทธิ์ เช่น ทูต
 กงสุล เป็นต้น

4. กฎหมายต้องใช้บังคับได้จนกว่าจะมีการยกเลิกหรือเปลี่ยนแปลง

5. กฎหมายจะต้องมีสภาพบังคับ กล่าวคือ ถ้าไม่กระทำหรืองดเว้นการกระทำต้องได้รับ
 โทษ

(1) โทษทางอาญา ประหารชีวิต จำคุก กักขัง ปรับ ริบทรัพย์สิน

(2) โทษทางแพ่ง ชำระหนี้ ชดใช้ค่าเสียหาย

2.2.4 ประเภทของกฎหมาย

การแบ่งแยกประเภทของกฎหมายนิยามทำกันในประเทศที่ใช้ระบบกฎหมายลายลักษณ์อักษร สำหรับประเทศที่ใช้ระบบกฎหมายไม่เป็นลายลักษณ์อักษรนั้นจะไม่นิยมแบ่งแยกประเภทของกฎหมาย การแบ่งประเภทของกฎหมายจะแบ่งออกเป็นประเภทใดบ้างต้องพิจารณาจากลักษณะในการแบ่ง ซึ่งมีการแบ่งใน 3 ลักษณะใหญ่ ๆ ด้วยกัน คือ แบ่งตามระบบกฎหมาย แบ่งตามลักษณะการใช้กฎหมาย และแบ่งตามเนื้อหาของกฎหมาย ทั้งนี้งานวิจัยฉบับนี้ คณะผู้วิจัยได้ทำการศึกษาระบบของกฎหมายโดยแบ่งตามเนื้อหาของกฎหมาย ซึ่งการแบ่งแยกประเภทของกฎหมายตามเนื้อหาของกฎหมายนั้นสามารถแบ่งกฎหมายออกเป็น 3 ประเภทใหญ่ ๆ คือ กฎหมายมหาชน กฎหมายเอกชน และกฎหมายอาญา โดยคณะผู้วิจัยขอกล่าวถึงรายละเอียด ดังนี้

2.2.4.1 กฎหมายมหาชน

กฎหมายมหาชนอาจถูกแบ่งออกเป็นหลายลักษณะตามความคิดของนักนิติศาสตร์แต่ละท่าน ศาสตราจารย์ Maurice Duverger ได้กล่าวไว้ว่า “การแบ่งประเภทของกฎหมายมหาชนนั้นไม่สามารถแบ่งให้แน่นอนตายตัวลงไปได้ การแบ่งประเภทสาขาของกฎหมายมหาชนก็เพื่อเหตุผลในการเรียนการสอนเป็นหลักเท่านั้น เช่น แบ่งเป็นกฎหมายรัฐธรรมนูญ กฎหมายปกครอง กฎหมายการคลัง เป็นต้น”

จากแนวความคิดของนักนิติศาสตร์ที่กล่าวมาข้างต้น พอสรุปได้ว่ากฎหมายมหาชนอาจถูกแบ่งออกได้เป็น 2 ประเภทใหญ่ ๆ (ชมชื่น มัณยารมย์, 2554) คือ

1) กฎหมายมหาชนภายใน

กฎหมายมหาชนภายในเป็นกฎหมายซึ่งบัญญัติถึงความสัมพันธ์หรือความเกี่ยวพันระหว่างรัฐกับพลเมืองของรัฐ กำหนดฐานะของนิติบุคคลหรือสถาบันในกฎหมายมหาชนกับเอกชนได้แก่

(1) กฎหมายรัฐธรรมนูญ (Constitutional Law)

กฎหมายรัฐธรรมนูญเป็นส่วนหนึ่งของกฎหมายมหาชนภายในที่กำหนดหรือวางระเบียบการปกครองของรัฐในทางการเมือง การศึกษากฎหมายรัฐธรรมนูญเป็นการศึกษาถึงกฎเกณฑ์การปกครองประเทศที่เป็นลายลักษณ์อักษร (รัฐธรรมนูญ) และศึกษาถึงกฎเกณฑ์การปกครองประเทศที่ไม่เป็นลายลักษณ์อักษร (จารีตประเพณีที่เป็นที่ยอมรับหรือรับรู้กันในทางปฏิบัติอย่างชัดเจนแน่นอน) รวมทั้งศึกษาถึงบทบัญญัติของกฎหมายทั้งหลายที่ถูกตราขึ้นโดยอาศัยอำนาจตามรัฐธรรมนูญ เช่น พระราชบัญญัติพรครารเมือง หรือกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการใช้รัฐธรรมนูญ เช่น กฎหมายว่าด้วยการสืบราชสันตติวงศ์ในประเทศที่มีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข (กฎมณเฑียรบาล) เป็นต้น

คำว่า “กฎหมายรัฐธรรมนูญ” ต่างจากคำว่า “รัฐธรรมนูญ” รัฐธรรมนูญเป็นตัวบทกฎหมายสูงสุดของประเทศ ที่จัดวางระเบียบความสัมพันธ์ระหว่างผู้ปกครองกับผู้อยู่ใต้การปกครอง หรือกล่าวอีกนัยหนึ่ง รัฐธรรมนูญคือกฎเกณฑ์การปกครองประเทศด้านการเมือง รัฐธรรมนูญจะมีสาระสำคัญเกี่ยวกับรูปของรัฐ ซึ่งอาจเป็นรัฐเดี่ยวหรือรัฐรวม รูปแบบประมุขของรัฐ ซึ่งอาจเป็นกษัตริย์หรือประธานาธิบดี รูปแบบของสภานิติบัญญัติ ซึ่งอาจเป็นสภาเดี่ยวหรือสภาคู่ รูปแบบของรัฐบาล ซึ่งอาจเป็นระบบประธานาธิบดีหรือระบบรัฐสภา การจัดตั้งศาลและความคุ้มกันที่ให้แก่ผู้พิพากษา สิทธิเสรีภาพและหน้าที่ของพลเมือง รวมถึงวิธีการแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญ

ส่วนกฎหมายรัฐธรรมนูญ เป็นหลักกฎหมายที่ว่าด้วยการจัดระเบียบการปกครองในทางการเมือง ไม่ใช่ตัวบทกฎหมาย ดังนั้นการอ้างถึงรัฐธรรมนูญโดยเรียกว่ากฎหมายรัฐธรรมนูญ มาตรฐานนี้มาตรฐานนี้ จึงเป็นการเรียกที่ไม่ถูกต้อง เพราะกฎหมายรัฐธรรมนูญเป็นหลักกฎหมายที่กล่าวถึงกฎหมายหลายเรื่องหลายฉบับไม่ใช่แต่รัฐธรรมนูญเท่านั้น ส่วนรัฐธรรมนูญเป็นตัวบทกฎหมายฉบับหนึ่งและแบ่งออกเป็นมาตรา

(2) กฎหมายปกครอง (Administrative Law) กฎหมายปกครองเป็นส่วนหนึ่งของกฎหมายมหาชนที่วางหลักเกี่ยวกับการจัดระเบียบการปกครองรัฐในทางปกครอง หรือที่เรียกว่าการจัดระเบียบราชการบริหารและการวางระเบียบเกี่ยวกับกิจกรรมของฝ่ายปกครอง หรือที่เรียกว่าการจัดทำบริการสาธารณะ นอกจากนี้ กฎหมายปกครองยังรวมถึงความเกี่ยวพันในทางปกครองระหว่างฝ่ายปกครองกับเอกชนผู้อยู่ใต้การปกครองด้วย

2) กฎหมายมหาชนภายนอก

กฎหมายมหาชนภายนอกหรือกฎหมายมหาชนระหว่างประเทศ เป็นกฎหมายซึ่งบัญญัติถึงความสัมพันธ์หรือความเกี่ยวพันระหว่างรัฐต่อรัฐ

กฎหมายมหาชนภายนอก ได้แก่ กฎหมายระหว่างประเทศ (The International Law) หมายถึงบรรดากฎเกณฑ์ต่าง ๆ ที่มีอยู่โดยจารีตประเพณี หรือโดยการตราขึ้นไว้เป็นลายลักษณ์อักษรโดยนานาอารยประเทศ หรือโดยความตกลงระหว่างประเทศ ใช้บังคับความสัมพันธ์ระหว่างสมาชิกของสังคมระหว่างประเทศ ซึ่งได้แก่รัฐและองค์การระหว่างประเทศ รวมไปถึงกฎเกณฑ์ต่าง ๆ เกี่ยวกับสิทธิและหน้าที่ของเอกชนหรือสถาบันใด ๆ ที่ไม่มีฐานะเท่ารัฐในกรณีที่เกี่ยวข้องกับกิจการระหว่างประเทศ

ในสังคมนระหว่างประเทศ ประเทศทั้งหลายต่างมีความเกี่ยวพันซึ่งกันและกันได้หลายประการ กฎหมายระหว่างประเทศจึงอาจจำแนกออกเป็นประเภทต่าง ๆ ตามลักษณะของความเกี่ยวพันดังนี้

(1) กฎหมายระหว่างประเทศ แขนงคดีเมือง เป็นกฎหมายที่กำหนดหลักเกณฑ์ของความสัมพันธระหว่างประเทศ ระหว่างรัฐบาลของประเทศหนึ่งกับรัฐบาลของอีกประเทศหนึ่ง

เนื่องจากรัฐเป็นบุคคลตามกฎหมายระหว่างประเทศจึงย่อมมีสิทธิและหน้าที่ตามกฎหมายระหว่างประเทศในการปฏิบัติต่อกันในความสัมพันธ์ช่วงเวลาสันติและช่วงเวลาที่เกิดกรณีพิพาท รวมไปถึงสงคราม

(2) กฎหมายระหว่างประเทศ แผนกคดีบุคคล เป็นกฎหมายที่กำหนดความสัมพันธ์ในทางคดีบุคคล ความสัมพันธ์ในรูปนี้ได้แก่ ความเกี่ยวพันในสิทธิและหน้าที่ทางแพ่งของพลเมืองของประเทศหนึ่งกับพลเมืองของประเทศอื่น ไม่ว่าผู้นั้นจะอยู่ในประเทศของเขาเองหรือเข้ามาอยู่ในอีกประเทศหนึ่งในฐานะผู้อาศัย ตลอดจนความเกี่ยวพันระหว่างคนต่างชาติด้วยกันเองที่เข้าไปพำนักอยู่ในประเทศอื่น ความเกี่ยวพันระหว่างพลเมืองของประเทศที่ต่างกันนี้ อาจเป็นเรื่องเกี่ยวกับบุคคล ทรัพย์สิน หนี้สิน และการได้กรรมสิทธิ์ในทรัพย์สิน เป็นต้น

(3) กฎหมายระหว่างประเทศ แผนกคดีอาญา เป็นกฎหมายซึ่งประเทศหนึ่งได้ตราขึ้นไว้ให้อำนาจแก่ศาลยุติธรรมภายในประเทศของตน ในอันที่จะใช้กฎหมายอาญาของตนบังคับแก่บุคคลสัญชาติตนในรัฐต่างประเทศได้ ตัวอย่างเช่น ผู้ก่ออาชญากรรมในประเทศหนึ่งได้หลบหนีไปอีกประเทศหนึ่ง ดังนั้น เพื่อประโยชน์ในความร่วมมือในการปราบปรามอาชญากรรมและเพื่อความความสัมพันธ์อันดีระหว่างกัน ประเทศทั้งหลายจึงมักจัดทำสนธิสัญญาส่งผู้ร้ายข้ามแดนต่อกัน

การส่งผู้ร้ายข้ามแดน หมายถึง การที่รัฐหนึ่งส่งบุคคลผู้ต้องหาว่ากระทำความผิดหรือผู้ซึ่งต้องคำพิพากษาว่ามีความผิดและลงโทษแล้ว ไปยังรัฐซึ่งบุคคลนั้นเป็นผู้ต้องหาว่าได้กระทำความผิดทางอาญา และมีอำนาจที่จะพิจารณาและลงโทษการกระทำผิดนั้น กล่าวคือ เป็นการที่ประเทศหนึ่งซึ่งเรียกว่า ผู้รับคำขอ ส่งมอบตัวบุคคลที่ได้กระทำความผิดให้แก่อีกประเทศหนึ่งซึ่งเรียกว่าผู้ร้องขอ และผู้ร้องขอดังกล่าวมีอำนาจพิจารณาและลงโทษการกระทำผิดนั้น อย่างไรก็ตาม การส่งผู้ร้ายข้ามแดนให้กับประเทศอื่นนั้น มิใช่หน้าที่ตามกฎหมายที่ทุกประเทศจะต้องปฏิบัติเสมอไป เพราะแต่ละประเทศย่อมมีอำนาจที่จะให้ความคุ้มครองผู้ที่หลบหนีมาสำหรับความผิดบางอย่าง เช่น ความผิดทางการเมือง ดังนั้น ประเทศผู้รับคำขออาจสงวนสิทธิไม่ยอมส่งผู้ร้ายข้ามแดนให้แก่กันก็ได้สำหรับประเทศไทย ได้จัดทำสนธิสัญญาส่งผู้ร้ายข้ามแดนไว้กับหลายประเทศ เช่น อังกฤษ สหรัฐอเมริกา เบลเยียม สเปน อิตาลี และมาเลเซีย

2.2.4.2 กฎหมายเอกชน

กฎหมายเอกชน คือกฎหมายที่กำหนดสิทธิหน้าที่และความเกี่ยวพันระหว่างเอกชนกับเอกชนด้วยกันในฐานที่เท่าเทียมกัน กล่าวคือ เป็นกฎหมายที่คุ้มครองความเสมอภาคของบุคคลในเรื่องเกี่ยวกับการประกอบอาชีพและการดำรงชีวิต กฎหมายเอกชน แบ่งออกได้เป็น 2 ประเภทได้แก่ กฎหมายแพ่ง และกฎหมายพาณิชย์

1) กฎหมายแพ่ง (Civil Law)

กฎหมายแพ่ง คือ กฎหมายที่กำหนดเกี่ยวกับสิทธิหน้าที่ของบุคคล หลักกฎหมายที่เป็นกฎหมายแพ่งจะกำหนดเกี่ยวกับเรื่อง บุคคล หนี้ นิติกรรม ทรัพย์สิน ครอบครัว มรดก และเรื่องอื่น ๆ ที่กำหนดสิทธิในทางแพ่ง

2) กฎหมายพาณิชย์ (Commercial Law)

กฎหมายพาณิชย์ คือ กฎหมายเกี่ยวกับการค้าขายหรือการประกอบธุรกิจ หลักกฎหมายที่เป็นกฎหมายพาณิชย์จะกำหนดเกี่ยวกับเรื่อง สัญญา ไม่ว่าจะเป็นสัญญาที่มีชื่อหรือสัญญาไม่มีชื่อ

สำหรับประเทศไทย ได้รวมเอากฎหมายแพ่งและกฎหมายพาณิชย์เข้าไว้ด้วยกันในกฎหมายเล่มเดียวกัน คือ ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ในประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ของไทยแบ่งเนื้อหาออกเป็น 6 บรรพ ได้แก่

บรรพ 1 หลักเกณฑ์ทั่วไป

บรรพ 2 หนี้

บรรพ 3 เอกเทศสัญญา

บรรพ 4 ทรัพย์สิน

บรรพ 5 ครอบครัว

บรรพ 6 มรดก

2.2.4.3 กฎหมายอาญา

กฎหมายอาญาเป็นกฎหมายที่กำหนดถึงการกระทำที่เป็นความผิดและบทลงโทษสำหรับความผิดนั้น ๆ เนื่องจากรัฐมีหน้าที่รักษาความสงบของบ้านเมือง กฎหมายอาญาจึงกำหนดความสัมพันธ์ระหว่างรัฐกับราษฎรซึ่งกระทำความผิดขึ้น

กฎหมายอาญาของไทยบัญญัติไว้ในรูปประมวลกฎหมาย ในประวัติศาสตร์ประเทศไทยได้เริ่มใช้กฎหมายลักษณะอาญา เมื่อ ร.ศ.127 ต่อมาสถานการณ์บ้านเมืองเปลี่ยนแปลงไป ได้มีการปรับปรุงกฎหมายลักษณะอาญา ร.ศ.127 ให้เหมาะสมและประกาศใช้ประมวลกฎหมายอาญาเมื่อ พ.ศ.2500 ซึ่งใช้เรื่อยมาจนกระทั่งปัจจุบัน

กฎหมายอาญามีลักษณะสำคัญ 2 ส่วน (ชมชื่น มัณยารมย์, 2554) คือ

1. ส่วนที่บัญญัติถึงความผิด หมายถึง บทบัญญัติที่ว่าการกระทำและการงดเว้นการกระทำอย่างใดเป็นความผิดอาญา

2. ส่วนที่บัญญัติถึงโทษ หมายถึง บทบัญญัติที่นั้น ๆ นอกจากจะได้ระบุว่าการกระทำหรืองดเว้นการกระทำอย่างใดเป็นความผิดแล้ว ต้องกำหนดโทษอาญาสำหรับความผิดนั้น ๆ ไว้ด้วย

ตัวอย่างเช่น ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 288 บัญญัติว่า “ผู้ใดฆ่าผู้อื่น ต้องระวางโทษประหารชีวิต จำคุกตลอดชีวิต จำคุกตั้งแต่สิบห้าปีถึงยี่สิบปี” ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 358 บัญญัติว่า “ผู้ใดทำให้เสียหาย ทำลาย ทำให้เสื่อมค่า หรือทำให้ไร้ประโยชน์ซึ่งทรัพย์ของผู้อื่น หรือผู้อื่นเป็นเจ้าของรวมอยู่ด้วย ผู้นั้นกระทำความผิดฐานทำให้เสียทรัพย์ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกิน 3 ปี หรือปรับไม่เกินหกพันบาทหรือทั้งจำทั้งปรับ”

โทษอาญาที่บัญญัติไว้ในประมวลกฎหมายอาญา ได้แก่

- (1) ประหารชีวิต
- (2) จำคุก
- (3) กักขัง
- (4) ปรับ
- (5) ริบทรัพย์สิน

นอกจากโทษที่บัญญัติไว้ในประมวลกฎหมายอาญาแล้ว ยังมีพระราชบัญญัติอื่นที่กำหนดความผิดเฉพาะเรื่องและวางโทษไว้ด้วย เช่น พระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษพระราชบัญญัติอาวุธปืน เครื่องปืน และวัตถุระเบิด พระราชบัญญัติการพนัน พระราชบัญญัติจรรยาบรรณของข้าราชการ เป็นต้น

2.3 ข้อมูลพื้นฐานตำบลบ้านค้อ อำเภอโนนสัง จังหวัดหนองบัวลำภู

สำหรับข้อมูลพื้นฐานตำบลบ้านค้อ อำเภอโนนสัง จังหวัดหนองบัวลำภู มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

2.3.1 ประวัติตำบลบ้านค้อ

ตำบลบ้านค้อ มีหมู่บ้านอยู่ในเขตการปกครองเดิมของตำบลโนนสัง และตำบลโคกใหญ่ ต่อมาได้จัดตั้งเป็นตำบลบ้านค้อ เมื่อปี พ.ศ.2513 ปัจจุบันมีหมู่บ้านในเขตการปกครอง 10 หมู่บ้าน ประกอบด้วยหมู่บ้าน หมู่ 1 บ้านค้อ, หมู่ 2 บ้านโคกป่ากุง, หมู่ 3 บ้านหนองงูเหลือม, หมู่ 4 บ้านกุดฉิม, หมู่ 5 บ้านหนองท่ม, หมู่ 6 บ้านท่าศิลา, หมู่ 7 บ้านหนองนกเขียน, หมู่ 8 บ้านกุดแห่, หมู่ 9 บ้านโพธิ์ชัย, หมู่ 10 บ้านศรีวิไล (ข้อมูลพื้นฐานตำบลบ้านค้อ อำเภอโนนสัง จังหวัดหนองบัวลำภู, 2564)

2.3.2 ตราสัญลักษณ์

ภาพที่ 2.1 ตราสัญลักษณ์เทศบาลตำบลบ้านค้อ

ที่มา: ข้อมูลพื้นฐานตำบลบ้านค้อ อำเภอโนนสัง จังหวัดหนองบัวลำภู. (2564)

2.3.3 ข้อมูลสภาพทั่วไป

พื้นที่ส่วนใหญ่เป็นที่ราบลุ่มเชิงเขามีพื้นที่ส่วนหนึ่งมีอาณาเขตติดเขื่อนอุบลรัตน์ จังหวัดขอนแก่น พื้นที่ทำการเกษตร 16,989 ไร่ พื้นที่ป่าไม้ 20,600 ไร่ พื้นที่แหล่งน้ำ 4,812 ไร่ พื้นที่อยู่อาศัย 5,357 ไร่

ทิศเหนือ ติดกับตำบลกุดตุ้ม อำเภอโนนสัง จังหวัดหนองบัวลำภู

ทิศใต้ ติดกับเขื่อนอุบลรัตน์ อำเภออุบลรัตน์ จังหวัดขอนแก่น

ทิศตะวันออก ติดกับเทือกเขาภูเก้าภูพานคำ อำเภอโนนสัง จังหวัดหนองบัวลำภู

ทิศตะวันตก ติดกับตำบลโนนสัง อำเภอโนนสัง จังหวัดหนองบัวลำภู

1) ลักษณะภูมิประเทศ

เป็นที่ราบสูง ความสูงของภูมิประเทศระหว่าง 180 - 520 เมตรจากระดับน้ำทะเลปานกลาง มีเทือกเขาสูงเป็นแนวยาวอยู่ด้านทิศตะวันออกของตำบล เรียกว่า “ภูพานคำ” ซึ่งเป็นเขตอุทยานแห่งชาติภูเก้า-ภูพานคำ ลาดต่ำลงมาทางทิศตะวันตกจนถึงลำห้วยโสมเป็นเขตแบ่งตำบล และทิศใต้เป็นที่ราบลุ่มเขื่อนอุบลรัตน์ มีปริมาณน้ำขึ้นลงตามฤดูกาล ในฤดูแล้งสามารถปลูกพืชฤดูแล้งในพื้นที่เขื่อนได้

2) ลักษณะภูมิอากาศ

ลักษณะภูมิอากาศแบ่งออกเป็น 3 ฤดู เช่นเดียวกับจังหวัดอื่น ๆ ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ได้แก่ ฤดูร้อน ฤดูฝน ฤดูหนาว สภาพอากาศโดยทั่วไปขึ้นอยู่กับมรสุมที่พัดผ่านประจำปี จัดอยู่ในประเภทภูมิอากาศแบบพื้นเมืองร้อนเฉพาะฤดู กล่าวคือ จะมีฝนตกเฉพาะฤดูฝน สลับกับช่วงแห้งแล้งในฤดูหนาวและร้อน ตำบลบ้านค้อมีอากาศบริสุทธิ์อยู่ทั่วไป เนื่องจากไม่มีโรงงาน อุตสาหกรรมที่ก่อมลพิษ และไม่มีปัญหาการจราจร บรรยากาศเหมาะสำหรับการพักผ่อนทั้งระยะสั้น และระยะยาว

2.4 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

สุวดี ไกรสกุล และคณะ (2564) ได้วิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอยของชุมชนตำบลบางไผ่ อำเภอเมือง จังหวัดนนทบุรี ผลการวิจัยพบว่า (1) การมีส่วนร่วมในการจัดการขยะมูลฝอยของชุมชน โดยวิธีการรับฟังความคิดเห็นของประชาชนที่อาศัยอยู่ในชุมชนได้ทราบถึงการเข้าร่วมประชุมในการเสนอปัญหา เสนอความต้องการในการจัดการขยะมูลฝอยของชุมชนหรือกำหนดช่วงเวลาที่สามารถตรวจสอบ ติดตามผลการดำเนินการจัดการขยะมูลฝอยของชุมชนได้ เป็นต้น (2) เมื่อมีการประเมินผลของการจัดการขยะมูลฝอยของชุมชนแล้วควรมีการนำเสนอผลการดำเนินงานให้ประชาชนทราบในหลากหลายช่องทาง ให้ประชาชนรับทราบข่าวสารและการดำเนินงาน เพื่อให้ประชาชนเตรียมการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ การดำเนินการ การรับผลประโยชน์และการประเมินผลในครั้งต่อไป (3) การมีส่วนร่วมคัดแยกขยะมูลฝอย แปรรูปแบบใหม่ ๆ และจำหน่ายเพื่อสร้างรายได้อย่างสม่ำเสมอ น้อยที่สุดของด้านนี้ ดังนั้น ควรสร้างแรงจูงใจให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการคัดแยกขยะแต่ละประเภทให้เป็นมาตรฐานเดียวกันก็จะทำให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการคัดแยกขยะมูลฝอย แปรรูปแบบใหม่ ๆ และจำหน่ายเพื่อสร้างรายได้ อย่างสม่ำเสมอ (4) การมีส่วนร่วมในการตรวจสอบรายได้การเก็บขยะมูลฝอยขององค์การบริหารส่วนตำบลบางไผ่ อำเภอเมือง จังหวัดนนทบุรีอยู่ในระดับน้อยที่สุดของด้านนี้ ดังนั้น ควรมีการสร้างช่องทางและมีการประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนส่วนใหญ่มีช่องทางให้ประชาชนสามารถตรวจสอบการเก็บรายได้ค่ากำจัดขยะมูลฝอยของท้องถิ่น และช่องทางการตรวจสอบนั้นประชาชนสามารถเข้าถึงได้โดยง่ายและมีระบบการป้องกันมิให้รู้ตัวบุคคลที่เข้ามาตรวจสอบก็จะทำให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการตรวจสอบรายได้การเก็บขยะมูลฝอยขององค์การบริหารส่วนตำบลบางไผ่ อำเภอเมือง จังหวัดนนทบุรีอยู่ในระดับที่มากขึ้น

ชนิษฐา หอมตะโก (2562) ได้วิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการขับเคลื่อนนโยบายสาธารณะด้านสิ่งแวดล้อมของสมัชชาสุขภาพจังหวัดภาคใต้ตอนบน. ผลการวิจัยพบว่า ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการขับเคลื่อนนโยบายสาธารณะด้านสิ่งแวดล้อมของสมัชชาสุขภาพจังหวัดภาคใต้ตอนบน ภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อทดสอบสมมติฐานจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคลพบว่า เพศ อายุ ระดับการศึกษาอาชีพและรายได้ ที่แตกต่างกัน มีปัจจัยสภาพแวดล้อมส่งผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในด้านจิตสาธารณะในชุมชน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

พันธุ์ทิพย์ กาญจนะจิตรา สายสุนทร (2561) ได้วิจัยเรื่อง การให้ความช่วยเหลือทางกฎหมายแก่บุคคลไร้รัฐโดยสิ้นเชิงในจังหวัดอุบลราชธานี พ.ศ.2561: กรณีศึกษาจุมมาลี แก้วกัญญา ผลวิจัยพบว่า การสร้างและพัฒนาองค์ความรู้ในข้อเท็จจริงและข้อกฎหมายเพื่อการจัดการปัญหาความไร้รัฐโดยสิ้นเชิงของผู้ร้องทุกข์และครอบครัวนั้น มีผู้บริหารองค์ความรู้ดังกล่าว คือ 1) ผู้ประสบปัญหาเอง 2) ผู้สนับสนุนทางสังคมซึ่งเข้าดำเนินการร้องทุกข์ต่อกรมการปกครอง ซึ่งเป็นองค์กรที่รักษาการตาม

กฎหมายทะเบียนราษฎรให้แก่ผู้ร้องทุกข์ 3) กรมการปกครอง และองค์ความรู้ที่ได้จากการวิจัยนี้ ประกอบด้วย 3 ส่วน คือ 1) ความเป็นไปได้ในการรับรองสถานะบุคคลตามกฎหมายการทะเบียนราษฎร 2) ความเป็นไปได้ในการรับรองสถานะบุคคลตามสัญชาติ และ 3) ความเป็นไปได้ในการรับรองสถานะบุคคลตามกฎหมายคนเข้าเมือง

ปัญญา เกลียวชาติ (2561) ได้วิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในวางแผนพัฒนาตำบล ตำบลนครสวรรค์ออก อำเภอเมืองนครสวรรค์ จังหวัดนครสวรรค์ ผลวิจัยพบว่า ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชน ภาพรวมอยู่ในระดับน้อย และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ อยู่ในระดับมาก ส่วนด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ และการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติการ อยู่ในระดับน้อย ส่วนปัญหาและอุปสรรค พบว่าประชาชนไม่มีเวลาเข้าร่วมในกระบวนการวางแผนพัฒนาตำบล และไม่มีความรู้เกี่ยวกับการจัดทำแผนพัฒนาตำบล อีกทั้งโครงการหรือกิจกรรมที่จัดขึ้นไม่ได้มาจากปัญหาหรือความต้องการที่แท้จริงจากประชาชน ดั่งมีข้อเสนอแนะว่า ควรให้ความรู้แก่ประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น ให้ความสำคัญกับปัญหาที่แท้จริงของประชาชน และเปิดเผยข้อมูลข่าวสารให้แก่ประชาชนอย่างทั่วถึง

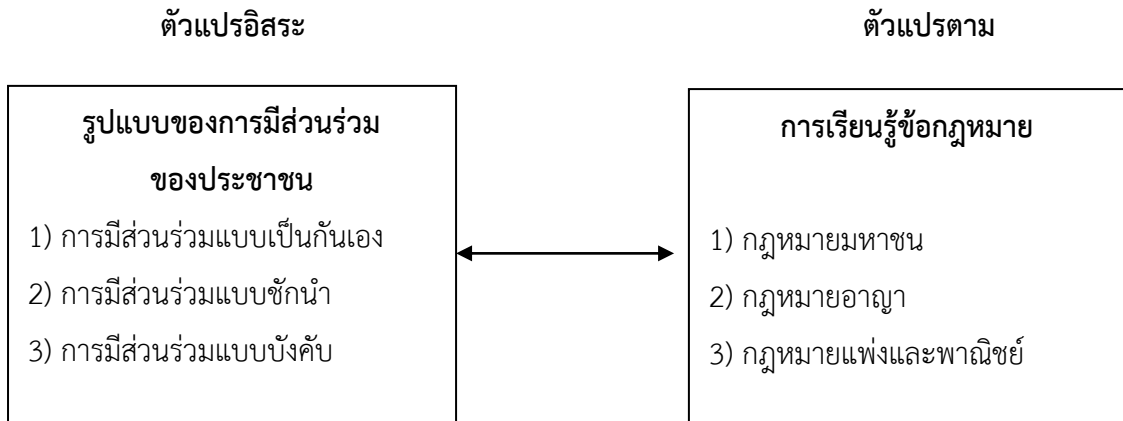
สิทธิธัญชี่ วารุณสหรัชภณ (2559) ได้วิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการบริหารงานปกครองส่วนท้องถิ่น องค์การบริหารส่วนตำบลตลาดจินดา อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม ผลวิจัยพบว่า กลุ่มตัวอย่างมีส่วนร่วมต่อการบริหารงานปกครองส่วนท้องถิ่น ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจและด้านการมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ อยู่ในระดับปานกลาง ส่วนด้านการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติดำเนินงาน และด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผลอยู่ในระดับน้อย นอกจากนี้ กลุ่มตัวอย่างมีข้อเสนอแนะว่า ประชาชนต้องการเสนอแนะการทำงานของ อบต. และร้องทุกข์เรื่องราวต่าง ๆ ได้หลายช่องทาง ในขณะที่เดียวกันต้องการให้ อบต.ชี้แจงผลการร้องทุกข์ การใช้งบประมาณ ผ่านสื่อประชาสัมพันธ์ของ อบต. ให้มากขึ้น และประชาชนต้องการให้ อบต.เป็นผู้ทำหน้าที่ประสานงานกลุ่มประชาชนเข้าร่วมกิจกรรมและแสดงความคิดเห็นเพื่อใช้เป็นแนวทางในการพัฒนา อบต. อันจะทำให้เกิดประโยชน์ด้านความเป็นอยู่ คุณภาพชีวิตของประชาชน ควรเปิดโอกาสเข้ามาร่วมตรวจสอบการปฏิบัติงานตามแผนการพัฒนาและการใช้งบประมาณ ให้เกิดความคุ้มค่าสำหรับการพัฒนาท้องถิ่นให้มากที่สุด

สุรัชย์ อุฬารวงศ์ (2557) ได้วิจัยเรื่อง การจัดการเรียนรู้ด้านกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับชุมชนในเขตเทศบาลตำบลบ้านดู่ อำเภอเมือง จังหวัดเชียงราย ผลการวิจัยพบว่า ควรมีการวิจัยอย่างต่อเนื่องที่สอดคล้องกับการจัดการเรียนรู้ด้านกฎหมายในครั้งนี้ ได้แก่ (1) การจัดการเรียนรู้ด้านกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับชุมชนในเขตเทศบาลตำบลบ้านดู่ อำเภอเมือง จังหวัดเชียงราย ระยะที่ 2 เพื่อดำเนินการเสริมสร้างความรู้ให้กับชุมชน โดยใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่จัดทำ และพัฒนาให้มีความเหมาะสม (2) การสำรวจความคิดเห็นของชุมชนในเขตเทศบาลตำบลบ้านดู่ อำเภอเมือง จังหวัดเชียงราย

หลังจากมีการจัดการเรียนรู้ด้านกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับชุมชน (3) การจัดการเรียนรู้ด้านกฎหมายแพ่งที่เกี่ยวข้องกับชุมชน (4) การจัดการเรียนรู้ด้านกฎหมายอาญาที่เกี่ยวข้องกับชุมชน และ (5) การจัดการเรียนรู้ด้านกฎหมายปกครองที่เกี่ยวข้องกับชุมชน

พรณิถีย์ นิติโรจน์ (2557) ได้วิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชนของกรุงเทพมหานคร: ศึกษาเฉพาะกรณีการจัดทำแผนชุมชนพึ่งตนเองเขตวังทองหลาง ผลการวิจัยพบว่า ควรมีการปรับปรุงแก้ไขระบบ กฎหมายในระดับต่าง ๆ ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการพัฒนาท้องถิ่น กฎระเบียบเดิมที่เป็นอุปสรรคต่อการขับเคลื่อนงานแผนชุมชนพึ่งตนเองตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง และคิดค้นออกแบบระบบงานและกลยุทธ์ที่จะเอื้ออำนวย และหนุนเสริมให้โครงการจัดทำแผนชุมชนพึ่งตนเองตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงขับเคลื่อนและบรรลุตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ โดยควรต้องมีการปรับปรุงกระบวนการวางแผนโครงการฯ กระบวนการปฏิบัติหรือดำเนินการตามแผนโครงการฯ และกระบวนการติดตามประเมินผลโครงการฯ ในระดับสำนักพัฒนาสังคม กรุงเทพมหานคร มาจนถึงระดับสำนักงานเขต และให้สำนักงานเขตวังทองหลางพิจารณาดูว่า มาตรการใดเร่งด่วน และมาตรการใดสามารถรอได้ เช่นผู้บริหารสำนักงานเขต หรือหัวหน้าฝ่ายพัฒนาชุมชนและสวัสดิการสังคม จัดให้มีการประชุมผู้นำชุมชนที่เข้าร่วมโครงการจัดทำแผนชุมชนพึ่งตนเองตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงพร้อมกันทุกชุมชน และเจ้าหน้าที่ฝ่ายพัฒนาชุมชนที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการจัดทำแผนชุมชนพึ่งตนเองตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อหามติร่วมกันว่า มาตรการใดบ้างที่ถือว่าเป็นมาตรการเร่งด่วนโดยการเร่งการ จัดสรรงบประมาณให้แก่ชุมชนไปดำเนินการ การเร่งชี้แจง สร้างความเข้าใจแก่ชุมชนถึงข้อจำกัดในการจัดการที่ผ่านมา จัดทำเกณฑ์มาตรฐานที่ใช้ในการพิจารณาโครงการจัดทำแผนชุมชนพึ่งตนเองตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงที่ชุมชนเสนอ พร้อมทั้งระบุประเภทกิจกรรมที่กรุงเทพมหานครสามารถให้การสนับสนุนได้ให้ชัดเจน เพื่อลดความกดดันเรื่องงบประมาณลง และให้นำหนักกับการเน้นย้ำแนวคิดของแผนชุมชนพึ่งตนเองตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงว่าเป็นการนำไปสู่การสร้างเสริมความเข้มแข็งและการพึ่งตนเองของชุมชนในระยะยาว ส่วนมาตรการที่รอได้ก็ให้ทำการพัฒนาโครงการจัดทำแผนชุมชนพึ่งตนเองตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง โดยการปรับ ขยายมุมมองที่มีต่อแผนชุมชนพึ่งตนเองตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ในฐานะที่เป็นงานพัฒนาที่มีลักษณะเป็นพัฒนาการที่ต้องใช้ระยะเวลาและต้องสนับสนุนอย่างต่อเนื่อง ไม่ใช่โครงการประจำปี อีกทั้งยังต้องกระตุ้นสนับสนุนให้ชุมชนมีกิจกรรมในลักษณะติดตามผลการเปลี่ยนแปลงของชุมชนอย่างต่อเนื่องทุกปี สืบต่อไป

2.5 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ภาพที่ 2.2 กรอบแนวคิดในการวิจัย

บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างรูปแบบการมีส่วนร่วมของประชาชนกับการเรียนรู้ข้อกฎหมายที่จำเป็นต่อการใช้ชีวิตประจำวัน ในตำบลบ้านค้อ อำเภอโนนสัง จังหวัดหนองบัวลำภู เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) เก็บข้อมูลด้วยแบบสอบถาม ไปยังกลุ่มตัวอย่างที่กำหนดไว้ เพื่อศึกษา ผู้วิจัยนำเสนอวิธีการดำเนินการวิจัย ดังต่อไปนี้

- 3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย
- 3.2 วิธีการสุ่มตัวอย่าง
- 3.3 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
- 3.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล
- 3.5 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ประชากรตำบลบ้านค้อ อำเภอโนนสัง จังหวัดหนองบัวลำภู มีทั้งสิ้น จำนวน 5,253 คน โดยแต่ละหมู่บ้านมีประชากร ตามตารางที่ 1 และผู้วิจัยคำนวณกลุ่มตัวอย่างด้วยสูตรของ Taro Yamane (Yamane, 1973) ที่ค่าความเชื่อมั่น 0.95 ขนาดความคลาดเคลื่อนที่ 0.05 โดยใช้สูตร ดังนี้

$$n = \frac{N}{1 + N(e)^2}$$

แทนค่าสูตร ดังนี้

n = จำนวนตัวอย่าง

N = จำนวนประชากรทั้งหมด

e = ความคลาดเคลื่อนที่กำหนดให้มีระดับนัยสำคัญ 0.05

คำนวณได้จากสูตร ดังนี้

$$\begin{aligned} n &= \frac{5253}{1+5253(0.05)^2} \\ &= 372 \quad \text{คน} \end{aligned}$$

ได้กลุ่มตัวอย่าง เท่ากับ 372 คน ผู้วิจัย จึงกำหนดให้เพิ่มกลุ่มตัวอย่าง เพื่อไว้ร้อยละ 10 คิดเป็น 38 คนรวมเป็น 410 คน ทั้งนี้ คณะผู้วิจัยได้เลือกเอากลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้นเพียงจำนวน 400 คน

3.2 วิธีการสุ่มตัวอย่าง

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยใช้การสุ่มกลุ่มตัวอย่างโดยใช้หลักความน่าจะเป็น (Probability Sampling) ด้วยวิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้นภูมิ (Stratified Sampling) (คุณทลี รื่นรมย์. 2553) โดยเมื่อทราบถึงคุณลักษณะของประชากรแล้ว ผู้วิจัยจึงจำแนกประชากรดังกล่าวออกเป็นแต่ละหมู่บ้านที่มีคุณลักษณะคล้ายคลึงกันไว้ในกลุ่มเดียวกัน ออกเป็น 10 กลุ่ม ได้แก่ บ้านค้อ, บ้านโคกป่ากุง, บ้านหนองงูเหลือม, บ้านกุดฉิม, บ้านหนองทุ่ม, บ้านท่าศิลา, บ้านหนองนกเขียน, บ้านกุดแห่, บ้านโพธิ์ชัย, บ้านศรีวิไล ซึ่งเป็นหมู่บ้านในตำบลบ้านค้อตามตารางด้านล่าง

ตารางที่ 3.1 จำนวนประชากรและการแบ่งกลุ่มตัวอย่าง

หมู่บ้าน	ประชากร (N)	กลุ่มตัวอย่าง (n)
หมู่ 1 บ้านค้อ	505	38
หมู่ 2 บ้านโคกป่ากุง	684	52
หมู่ 3 บ้านหนองงูเหลือม	294	22
หมู่ 4 บ้านกุดฉิม	494	38
หมู่ 5 บ้านหนองทุ่ม	944	73
หมู่ 6 บ้านท่าศิลา	461	35
หมู่ 7 บ้านหนองนกเขียน	635	49
หมู่ 8 บ้านกุดแห่	304	23
หมู่ 9 บ้านโพธิ์ชัย	426	32
หมู่ 10 บ้านศรีวิไล	506	38
รวม	5,253	400

ที่มา: ข้อมูลพื้นฐานตำบลบ้านค้อ อำเภอโนนสัง จังหวัดหนองบัวลำภู (2564)

3.3 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยนี้ คือ แบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเพื่อศึกษาวิจัยเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างรูปแบบการมีส่วนร่วมของประชาชนกับการเรียนรู้ข้อกฎหมายที่จำเป็นต่อการใช้ชีวิตประจำวัน ในตำบลบ้านค้อ อำเภอโนนสัง จังหวัดหนองบัวลำภู และก่อนนำเครื่องมือไปใช้ในการเก็บข้อมูล ผู้วิจัยจะทำการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ โดยการหาค่าความสอดคล้องของวัตถุประสงค์กับเนื้อหา (Index of Item Objective Congruence: IOC) ให้ได้ค่ามากกว่า 0.5 และค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient: α) ของ Cronbach ให้ได้มากกว่า 0.70 (Cochran (1993)). โดยแบบสอบถาม ได้แบ่งออกเป็น 4 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้เฉลี่ยต่อเดือน เป็นแบบสอบถามแบบเลือกตอบ (Check list) และเป็นคำถามแบบปลายปิด (Close Ended Questionnaires) โดยใช้ระดับการวัดข้อมูลประเภทนามบัญญัติ (Nominal Scale) โดยหาค่าความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage)

ส่วนที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับรูปแบบการมีส่วนร่วม ใน 3 แบบ ได้แก่ 1) การมีส่วนร่วมแบบเป็นกันเอง 2) การมีส่วนร่วมแบบชักนำ 3) การมีส่วนร่วมแบบบังคับ แบบสอบถามแบบปลายปิด (Close Ended Questionnaires) ของลิเคิร์ต (Likert's Scale) และใช้ระดับการวัดข้อมูลใช้ประเภทอันตรภาคชั้น (Interval Scale) โดยหาค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation: SD)

ส่วนที่ 3 ความคิดเห็นเกี่ยวกับการเรียนรู้ข้อกฎหมาย ใน 3 หัวข้อ ได้แก่ 1) กฎหมายมหาชน 2) กฎหมายอาญา 3) กฎหมายแพ่งและพาณิชย์ แบบสอบถามแบบปลายปิด (Close Ended Questionnaires) ของลิเคิร์ต (Likert's Scale) และใช้ระดับการวัดข้อมูลใช้ประเภทอันตรภาคชั้น (Interval Scale) โดยหาค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation: SD) โดยในส่วนที่ 2 และ 3 เป็นคำถามที่ให้ผู้ตอบเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับความคิดเห็นในการความสำคัญตามแบบ ของลิเคิร์ต (Likert's Scale) 5 ระดับ ดังต่อไปนี้

คะแนน		ระดับความสำคัญ
5	หมายถึง	มากที่สุด
4	หมายถึง	มาก
3	หมายถึง	ปานกลาง
2	หมายถึง	น้อย
1	หมายถึง	น้อยที่สุด

การวิเคราะห์ค่าระดับความสำคัญของผู้ตอบแบบสอบถามแบบปลายปิด (Close Ended Questionnaires) ของลิเคิร์ต (Likert's Scale) และใช้ระดับการวัดข้อมูลใช้ประเภทอันตรภาคชั้น (Interval Scale) โดยแบ่งคะแนนออกเป็น 5 ระดับ คะแนนที่ต่ำที่สุดคือ 1 คะแนน และคะแนนที่สูงที่สุดคือ 5 คะแนน โดยใช้สูตรคำนวณความกว้างของอันตรภาคชั้น ดังนี้ (Rensis Likert, 1967)

$$\begin{aligned} \text{จากสูตรความกว้างของอันตรภาคชั้น} &= \frac{\text{คะแนนสูงสุด} - \text{คะแนนต่ำสุด}}{\text{จำนวนชั้น}} \\ &= \frac{5 - 1}{5} \\ &= 0.8 \end{aligned}$$

การจัดระดับคะแนนเฉลี่ยความกว้างของอันตรภาคชั้น ที่คำนวณได้ ดังนี้

คะแนนเฉลี่ย	ระดับความสำคัญ
4.21 – 5.00	อยู่ในระดับมากที่สุด
3.41 – 4.20	อยู่ในระดับมาก
2.61 – 3.40	อยู่ในระดับปานกลาง
1.81 – 2.60	อยู่ในระดับน้อย
1.00 – 1.80	อยู่ในระดับน้อยที่สุด

ส่วนที่ 4 ข้อเสนอแนะอื่น ๆ

3.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล

ข้อมูลและแหล่งข้อมูลที่ใช้ในการศึกษาคั้งนี้ ผู้วิจัยได้อาศัยข้อมูลปฐมภูมิ และข้อมูลทุติยภูมิ ประกอบกัน โดยรวบรวมมาจาก 2 แหล่ง คือ

3.4.1 ข้อมูลปฐมภูมิ (primary data) ได้มาจากการใช้แบบสอบถามที่ผ่านการตรวจสอบคุณภาพและแจกไปยังกลุ่มตัวอย่างตามจำนวนที่คำนวณได้จากการสุ่มตัวอย่าง ทั้งนี้ วิธีในการเก็บข้อมูล คณะผู้วิจัยได้มอบหมายให้ผู้ช่วยวิจัยไปแจกแบบสอบถามยังหมู่บ้านทั้ง 10 หมู่บ้าน เพื่อให้ประชาชนในพื้นที่กรอกแบบสอบถาม และเก็บแบบสอบถามกลับมาให้คณะวิจัย

3.4.2 ข้อมูลทุติยภูมิ (secondary data) ได้จากการรวบรวมจากเอกสารต่าง ๆ ได้แก่ เอกสารทางวิชาการ วิทยานิพนธ์ เอกสารงานวิจัย วารสาร สิ่งตีพิมพ์ เว็บไซต์และเอกสารอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง

3.5 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางคอมพิวเตอร์ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล มีดังนี้

3.5.1 การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม แบ่งตามลักษณะทางประชากรศาสตร์ ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้เฉลี่ยต่อเดือน วิเคราะห์โดยหาค่าความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage)

3.5.2 การวิเคราะห์ข้อมูลถึงระดับความสำคัญของรูปแบบการมีส่วนร่วมของประชาชนกับการเรียนรู้ข้อกฎหมายที่จำเป็นต่อการใช้ชีวิตประจำวัน ในตำบลบ้านค้อ อำเภอโนนสัง จังหวัดหนองบัวลำภู โดยหาค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation: SD)

3.5.3 การวิเคราะห์หาความสัมพันธ์ระหว่างรูปแบบการมีส่วนร่วมของประชาชนกับการเรียนรู้ข้อกฎหมายที่จำเป็นต่อการใช้ชีวิตประจำวัน ในตำบลบ้านค้อ อำเภอโนนสัง จังหวัดหนองบัวลำภู วิเคราะห์โดยการหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson's Correlation) ใช้เกณฑ์การพิจารณาค่าความสัมพันธ์สหสัมพันธ์ (r) ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.01 ดังนี้ (Evans, 1996)

- มีค่าระหว่าง .00 - .19 หมายถึง มีความสัมพันธ์กันในระดับน้อยที่สุด
- มีค่าระหว่าง .20 - .39 หมายถึง มีความสัมพันธ์กันในระดับน้อย
- มีค่าระหว่าง .40 - .59 หมายถึง มีความสัมพันธ์กันในระดับปานกลาง
- มีค่าระหว่าง .60 - .79 หมายถึง มีความสัมพันธ์กันในระดับมาก
- มีค่าระหว่าง .80 - .99 หมายถึง มีความสัมพันธ์กันในระดับมากที่สุด

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างรูปแบบการมีส่วนร่วมของประชาชนกับการเรียนรู้
ข้อกฎหมายที่จำเป็นต่อการใช้ชีวิตประจำวัน ในตำบลบ้านค้อ อำเภอโนนสัง จังหวัดหนองบัวลำภู
เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) เพื่อศึกษาระดับความสำคัญของรูปแบบการมี
ส่วนร่วมของประชาชนและระดับความสำคัญของข้อกฎหมายที่จำเป็นต่อการใช้ชีวิตประจำวัน ใน
ตำบลบ้านค้อ อำเภอโนนสัง จังหวัดหนองบัวลำภู และเพื่อวิเคราะห์หาความสัมพันธ์ระหว่างรูปแบบ
การมีส่วนร่วมของประชาชนและระดับความสำคัญของข้อกฎหมายที่จำเป็นต่อการใช้ชีวิตประจำวัน
โดยเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 400 ตัวอย่าง ผลการวิเคราะห์ แบ่งออกเป็น 4 ตอน
ดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์เกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคล

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ระดับความสำคัญของรูปแบบการมีส่วนร่วมของประชาชน
ในตำบลบ้านค้อ อำเภอโนนสัง จังหวัดหนองบัวลำภู

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ระดับความสำคัญของข้อกฎหมายที่จำเป็นต่อการใช้
ชีวิตประจำวัน ในตำบลบ้านค้อ อำเภอโนนสัง จังหวัดหนองบัวลำภู

ตอนที่ 4 ข้อคิดเห็น และข้อเสนอแนะ

ผู้วิจัยได้กำหนดสัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ผลข้อมูล ดังนี้

n	แทน	ขนาดกลุ่มตัวอย่าง
\bar{X}	แทน	ค่าคะแนนเฉลี่ย (Mean)
SD	แทน	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation)
df	แทน	ชั้นของความเป็นอิสระ (Degree of freedom)
SS	แทน	ผลรวมกำลังสองของคะแนน (Sum of square)
MS	แทน	ค่าประมาณความแปรปรวนของคะแนน (Mean of square)
r	แทน	ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์
*	แทน	นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
**	แทน	นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์เกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคล

จากการเก็บรวบรวมข้อมูลของกลุ่มตัวอย่าง 400 คน มีรายละเอียด ดังนี้

ตารางที่ 4.1 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามเพศ

เพศ	จำนวน	ร้อยละ
ชาย	151	37.75
หญิง	249	62.25
รวม	400	100.00

จากตารางที่ 4.1 พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ เป็นเพศหญิง จำนวน 249 คน คิดเป็นร้อยละ 62.25 และ เป็นเพศชาย จำนวน 151 คน คิดเป็นร้อยละ 37.75 ตามลำดับ

ตารางที่ 4.2 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามอายุ

ช่วงอายุ	จำนวน	ร้อยละ
ต่ำกว่า 20 ปี	13	3.25
21 ปี – 30 ปี	26	6.50
31 ปี – 40 ปี	85	21.25
41 ปี – 50 ปี	125	31.25
51 ปี – 60 ปี	100	25.00
61 ปี ขึ้นไป	51	12.25
รวม	400	100.00

จากตารางที่ 4.2 พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีระดับอายุ 41 ปี – 50 ปี จำนวน 125 คน มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 31.25 รองลงมา คือ 51 ปี – 60 ปี จำนวน 100 คน คิดเป็นร้อยละ 25.00 ระดับ 31 ปี – 40 ปี จำนวน 85 คน คิดเป็นร้อยละ 21.25 ระดับ 61 ปี ขึ้นไป จำนวน 51 คน คิดเป็นร้อยละ 12.25 ระดับ 21 ปี – 30 ปี จำนวน 26 คน คิดเป็นร้อยละ 6.50 ระดับต่ำกว่า 20 ปี จำนวน 13 คน คิดเป็นร้อยละ 3.25 ตามลำดับ

ตารางที่ 4.3 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามระดับการศึกษา

ระดับการศึกษาสูงสุด	จำนวน	ร้อยละ
ต่ำกว่ามัธยมศึกษาตอนปลาย	196	49.00
มัธยมศึกษาตอนปลาย	89	22.25
ปริญญาตรี	100	25.00
สูงกว่าปริญญาตรี	15	3.75
รวม	400	100.00

จากตารางที่ 4.3 พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีระดับการศึกษา ระดับต่ำกว่ามัธยมศึกษาตอนปลาย จำนวน 196 คน มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 49.00 รองลงมา คือ ระดับปริญญาตรี จำนวน 100 คน คิดเป็นร้อยละ 25.00 ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย จำนวน 89 คน คิดเป็นร้อยละ 22.25 และระดับสูงกว่าปริญญาตรี จำนวน 15 คน มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 3.75 ตามลำดับ

ตารางที่ 4.4 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามรายได้เฉลี่ยต่อเดือน

รายได้เฉลี่ยต่อเดือน	จำนวน	ร้อยละ
ต่ำกว่า 10,000 บาท	205	51.25
10,001-20,000 บาท	117	29.25
20,001-30,000 บาท	57	14.25
มากกว่า 30,000 บาท	21	5.25
รวม	400	100.00

จากตารางที่ 4.4 พบว่า กลุ่มตัวอย่างรายได้เฉลี่ยต่อเดือน ต่ำกว่า 10,000 บาท จำนวน 205 คนมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 51.25 รองลงมา 10,001-20,000 บาท คือ จำนวน 117 คน คิดเป็นร้อยละ 29.25 และ 20,001-30,000 บาท จำนวน 57 คน คิดเป็นร้อยละ 14.25 และมากกว่า 30,000 บาท จำนวน 21 คน คิดเป็นร้อยละ 5.25 ตามลำดับ

ตารางที่ 4.5 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามอาชีพ

อาชีพ	จำนวน	ร้อยละ
นักเรียน/นักศึกษา	17	4.25
ข้าราชการ	37	9.25
พนักงาน/ลูกจ้างของรัฐ	63	15.75
พนักงาน/ลูกจ้างเอกชน	35	8.75
เกษตรกรกรรม	200	50.00
รับจ้าง	32	8.00
อื่นๆ	16	4.00
รวม	400	100.00

จากตารางที่ 4.5 พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีอาชีพ เกษตรกรรม จำนวน 200 คน มากที่สุดคิดเป็น ร้อยละ 50.00 รองลงมา คือ พนักงาน/ลูกจ้างของรัฐ จำนวน 63 คน คิดเป็นร้อยละ 15.75 ข้าราชการ จำนวน 37 คน คิดเป็นร้อยละ 9.25 พนักงาน/ลูกจ้างเอกชน จำนวน 35 คน คิดเป็นร้อยละ 8.75 รับจ้าง จำนวน 32 คน คิดเป็นร้อยละ 8.00 นักเรียน/นักศึกษา จำนวน 17 คน คิดเป็นร้อยละ 4.25 และอาชีพอื่น ๆ จำนวน 16 คน คิดเป็นร้อยละ 4.00 ตามลำดับ

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ระดับความสำคัญของรูปแบบการมีส่วนร่วมของประชาชนในตำบลบ้านค้อ อำเภอโนนสัง จังหวัดหนองบัวลำภู

ในส่วนนี้ผู้วิจัยจะนำเสนอ ผลการวิเคราะห์ระดับความสำคัญของรูปแบบการมีส่วนร่วมของประชาชนในตำบลบ้านค้อ อำเภอโนนสัง จังหวัดหนองบัวลำภู ใน 3 รูปแบบ ได้แก่ รูปแบบแรก คือ การมีส่วนร่วมแบบเป็นกันเอง รูปแบบที่สอง คือ การมีส่วนร่วมแบบชักนำ และรูปแบบสุดท้าย คือ การมีส่วนร่วมแบบบังคับ ดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 4.6 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของรูปแบบการมีส่วนร่วมของประชาชน ในตำบลบ้านค้อ อำเภอโนนสัง จังหวัดหนองบัวลำภู ด้านการมีส่วนร่วมแบบเป็นกันเอง

การมีส่วนร่วมแบบเป็นกันเอง	\bar{X}	SD	ระดับ	ลำดับ
ท่านต้องการมีส่วนร่วมกับชุมชนและท้องถิ่นในด้านต่าง ๆ โดยสมัครใจเข้าร่วม	4.28	0.82	มากที่สุด	1
ท่านต้องการมีส่วนร่วมกับชุมชนและท้องถิ่นโดยการร่วมกันกับบุคคลภายนอก	4.00	0.88	มาก	3
ท่านต้องการมีส่วนร่วมในการผลักดันนโยบายการบริหารท้องถิ่นร่วมกับผู้นำภายในท้องถิ่น	4.06	0.85	มาก	2
รวม	4.11	0.77	มาก	-

จากตารางที่ 4.6 พบว่า ระดับความสำคัญของการมีส่วนร่วมแบบเป็นกันเอง ภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.11$, $SD=0.77$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ มีข้อที่อยู่ในระดับมากที่สุดจำนวน 1 ข้อ คือ ต้องการมีส่วนร่วมกับชุมชนและท้องถิ่นในด้านต่าง ๆ โดยสมัครใจเข้าร่วม ($\bar{X}=4.28$, $SD=0.82$) และอยู่ในระดับมากจำนวน 2 ข้อ คือ ต้องการมีส่วนร่วมในการผลักดันนโยบายการบริหารท้องถิ่นร่วมกับผู้นำภายในท้องถิ่น ($\bar{X}=4.06$, $SD=0.85$) และ ต้องการมีส่วนร่วมกับชุมชนและท้องถิ่นโดยการร่วมกันกับบุคคลภายนอก ($\bar{X}=4.00$, $SD=0.88$) ตามลำดับ

ตารางที่ 4.7 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของรูปแบบการมีส่วนร่วมของประชาชน ในตำบลบ้านค้อ อำเภอโนนสัง จังหวัดหนองบัวลำภู **ด้านการมีส่วนร่วมแบบชักนำ**

การมีส่วนร่วมแบบชักนำ	\bar{X}	SD	ระดับ	ลำดับ
ท่านต้องการมีส่วนร่วมกับชุมชนและท้องถิ่นโดยการชักนำจากประชาชน	3.86	0.93	มาก	3
ท่านต้องการมีส่วนร่วมกับชุมชนและท้องถิ่นโดยได้รับการสนับสนุนจากผู้นำภายในท้องถิ่น	4.02	0.83	มาก	1
ท่านต้องการมีส่วนร่วมกับชุมชนและท้องถิ่นจากการประกาศชักชวนหรือชักนำจากผู้นำภายในท้องถิ่น	3.91	0.82	มาก	2
รวม	3.93	0.80	มาก	-

จากตารางที่ 4.7 พบว่า ระดับความสำคัญของการมีส่วนร่วมแบบชักนำ ภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.93$, $SD=0.80$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ ทุกข้ออยู่ในระดับมาก โดยลำดับแรก คือ ต้องการมีส่วนร่วมกับชุมชนและท้องถิ่นโดยได้รับการสนับสนุนจากผู้นำภายในท้องถิ่น ($\bar{X}=4.02$, $SD=0.83$) รองลงมา คือ ต้องการมีส่วนร่วมกับชุมชนและท้องถิ่นจากการประกาศชักชวนหรือชักนำจากผู้นำภายในท้องถิ่น ($\bar{X}=3.91$, $SD=0.82$) และ ต้องการมีส่วนร่วมกับชุมชนและท้องถิ่นโดยการชักนำจากประชาชน ($\bar{X}=3.86$, $SD=0.93$) ตามลำดับ

ตารางที่ 4.8 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของรูปแบบการมีส่วนร่วมของประชาชน ในตำบลบ้านค้อ อำเภอโนนสัง จังหวัดหนองบัวลำภู ด้านการมีส่วนร่วมแบบบังคับ

การมีส่วนร่วมแบบบังคับ	\bar{X}	SD	ระดับ	ลำดับ
ท่านต้องการมีส่วนร่วมกับชุมชนและ ท้องถิ่นจากการบังคับให้เข้าร่วมตาม นโยบายต่าง ๆ	3.51	1.08	มาก	4
ท่านต้องการมีส่วนร่วมกับชุมชนและ ท้องถิ่นจากการคัดเลือกเป็นตัวแทน ของชุมชนหรือหมู่บ้าน	3.72	0.98	มาก	3
ท่านต้องการมีส่วนร่วมกับชุมชนและ ท้องถิ่นจากการจัดโครงการรับฟัง ความคิดเห็นของประชาชน	3.99	0.96	มาก	1
ท่านต้องการมีส่วนร่วมกับชุมชนและ ท้องถิ่นในการแสดงความคิดเห็น ต่าง ๆ ผ่านทางช่องทางออนไลน์	3.78	1.04	มาก	2
รวม	3.75	0.91	มาก	-

จากตารางที่ 4.8 พบว่า ระดับความสำคัญของการมีส่วนร่วมแบบบังคับ ภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.75$, $SD=0.91$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ ทุกข้ออยู่ในระดับมาก โดยลำดับแรก คือ ต้องการมีส่วนร่วมกับชุมชนและท้องถิ่นจากการจัดโครงการรับฟังความคิดเห็นของประชาชน ($\bar{X}=3.99$, $SD=0.96$) ลำดับที่สอง คือ ต้องการมีส่วนร่วมกับชุมชนและท้องถิ่นในการแสดงความคิดเห็นต่าง ๆ ผ่านทางช่องทางออนไลน์ ($\bar{X}=3.78$, $SD=1.04$) ลำดับที่สาม คือ ต้องการมีส่วนร่วมกับชุมชนและท้องถิ่นจากการคัดเลือกเป็นตัวแทนของชุมชนหรือหมู่บ้าน ($\bar{X}=3.72$, $SD=0.98$) และลำดับสุดท้าย คือ ต้องการมีส่วนร่วมกับชุมชนและท้องถิ่นจากการบังคับให้เข้าร่วมตามนโยบายต่าง ๆ ($\bar{X}=3.51$, $SD=1.08$) ตามลำดับ

ตารางที่ 4.9 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของรูปแบบการมีส่วนร่วมของประชาชน ในตำบลบ้านค้อ อำเภอนोनั้ง จังหวัดหนองบัวลำภู **ด้านภาพรวม**

รูปแบบการมีส่วนร่วมของประชาชน รวมทั้ง 3 รูปแบบ	\bar{X}	SD	ระดับ	ลำดับ
การมีส่วนร่วมแบบเป็นกันเอง	4.11	0.84	มาก	1
การมีส่วนร่วมแบบชักนำ	3.93	0.80	มาก	2
การมีส่วนร่วมแบบบังคับ	3.75	0.91	มาก	3
รวม	3.91	0.75	มาก	-

จากตารางที่ 4.9 พบว่า ระดับความสำคัญของรูปแบบการมีส่วนร่วมของประชาชน รวมทั้ง 3 รูปแบบ ภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.91$, $SD=0.75$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ ทุกข้ออยู่ในระดับมาก โดยลำดับแรก คือ การมีส่วนร่วมแบบเป็นกันเอง ($\bar{X}=4.11$, $SD=0.84$) รองลงมา คือ การมีส่วนร่วมแบบชักนำ ($\bar{X}=3.93$, $SD=0.80$) และลำดับสุดท้าย คือ ต้องการมีส่วนร่วมกับชุมชนและท้องถิ่น โดยการร่วมกันกับบุคคลภายนอก ($\bar{X}=3.75$, $SD=0.91$) ตามลำดับ

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ระดับความสำคัญของข้อกฎหมายที่จำเป็นต่อการใช้ชีวิตประจำวัน ในตำบลบ้านค้อ อำเภอโนนสัง จังหวัดหนองบัวลำภู

ในส่วนนี้ผู้วิจัยจะนำเสนอ ผลการวิเคราะห์ระดับความสำคัญของข้อกฎหมายที่จำเป็นต่อการใช้ชีวิตประจำวัน ในตำบลบ้านค้อ อำเภอโนนสัง จังหวัดหนองบัวลำภู ใน 3 สาขา ได้แก่ 1) กฎหมายมหาชน 2) กฎหมายอาญา 3) กฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 4.10 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของข้อกฎหมายที่จำเป็นต่อการใช้ชีวิตประจำวัน ในตำบลบ้านค้อ อำเภอโนนสัง จังหวัดหนองบัวลำภู **ด้านกฎหมายมหาชน**

ด้านกฎหมายมหาชน	\bar{X}	SD	ระดับ	ลำดับ
ท่านต้องการเรียนรู้ข้อกฎหมายเกี่ยวกับอำนาจนิติบัญญัติ, บริหาร, ตุลาการ	4.06	0.93	มาก	5
ท่านต้องการเรียนรู้ข้อกฎหมายเกี่ยวกับการเลือกตั้ง	4.05	0.93	มาก	6
ท่านต้องการเรียนรู้ข้อกฎหมายเกี่ยวกับสิทธิและเสรีภาพของประชาชน	4.17	0.89	มาก	2
ท่านต้องการเรียนรู้ข้อกฎหมายเกี่ยวกับการปกครองส่วนกลาง (เกี่ยวกับกระทรวง บวง กรม)	3.98	0.98	มาก	7
ท่านต้องการเรียนรู้ข้อกฎหมายเกี่ยวกับการปกครองส่วนภูมิภาค (เกี่ยวกับจังหวัด อำเภอ)	4.09	0.92	มาก	3
ท่านต้องการเรียนรู้ข้อกฎหมายเกี่ยวกับการปกครองส่วนท้องถิ่น	4.18	0.91	มาก	1
ท่านต้องการเรียนรู้ข้อกฎหมายเกี่ยวกับคำสั่งทางปกครอง	4.05	0.93	มาก	6
ท่านต้องการเรียนรู้ข้อกฎหมายเกี่ยวกับสัญญาทางปกครอง	4.07	0.91	มาก	4
รวม	4.08	0.86	มากที่สุด	-

จากตารางที่ 4.10 พบว่า ระดับความสำคัญของข้อกฎหมายที่จำเป็นต่อการใช้ชีวิตประจำวัน ในตำบลบ้านคือ อำเภอโนนสัง จังหวัดหนองบัวลำภู ในสาขาวิชากฎหมายมหาชน ภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.08$, $SD=0.86$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ ทุกข้ออยู่ในระดับมาก โดยเรียงตามลำดับดังนี้

- (1) ต้องการเรียนรู้ข้อกฎหมายเกี่ยวกับการปกครองส่วนท้องถิ่น ($\bar{X}=4.18$, $SD=0.91$)
- (2) ต้องการเรียนรู้ข้อกฎหมายเกี่ยวกับสิทธิและเสรีภาพของประชาชน ($\bar{X}=4.17$, $SD=0.89$)
- (3) ต้องการเรียนรู้ข้อกฎหมายเกี่ยวกับการปกครองส่วนภูมิภาค (เกี่ยวกับจังหวัด อำเภอ) ($\bar{X}=4.09$, $SD=0.92$)
- (4) ต้องการเรียนรู้ข้อกฎหมายเกี่ยวกับสัญญาทางปกครอง ($\bar{X}=4.07$, $SD=0.91$)
- (5) ต้องการเรียนรู้ข้อกฎหมายเกี่ยวกับอำนาจนิติบัญญัติ, บริหาร, ตุลาการ ($\bar{X}=4.06$, $SD=0.93$)
- (6) ต้องการเรียนรู้ข้อกฎหมายเกี่ยวกับการเลือกตั้ง และต้องการเรียนรู้ข้อกฎหมายเกี่ยวกับคำสั่งทางปกครอง ($\bar{X}=4.05$, $SD=0.93$)
- (7) ต้องการเรียนรู้ข้อกฎหมายเกี่ยวกับการปกครองส่วนกลาง (เกี่ยวกับกระทรวง บวง กรม) ($\bar{X}=3.98$, $SD=0.98$)

ตารางที่ 4.11 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของข้อกฎหมายที่จำเป็นต่อการใช้ชีวิตประจำวัน
ในตำบลบ้านค้อ อำเภอโนนสัง จังหวัดหนองบัวลำภู **ด้านกฎหมายอาญา**

ด้านกฎหมายอาญา	\bar{X}	SD	ระดับ	ลำดับ
ท่านต้องการเรียนรู้ข้อกฎหมายอาญาเรื่องความผิดเกี่ยวกับตำแหน่งหน้าที่ (เรียกรับสินบน, ให้สินบน)	4.09	0.96	มาก	6
ท่านต้องการเรียนรู้ข้อกฎหมายอาญาเรื่องความผิดเกี่ยวกับปลอมแปลงเอกสาร	4.13	0.90	มาก	5
ท่านต้องการเรียนรู้ข้อกฎหมายอาญาเรื่องความผิดเกี่ยวกับชีวิตร่างกาย (เจตนาฆ่าผู้อื่น, ทำร้ายร่างกายผู้อื่น, ทอดทิ้งเด็ก คนป่วย คนชรา)	4.20	0.85	มาก	2
ท่านต้องการเรียนรู้ข้อกฎหมายอาญาเรื่องความผิดเกี่ยวกับทรัพย์สิน (ลักทรัพย์, วิ่งราวทรัพย์, ชิงทรัพย์, ปล้นทรัพย์, ยักยอกทรัพย์, รับของโจร, บุกรุก)	4.19	0.84	มาก	3
ท่านต้องการเรียนรู้ข้อกฎหมายอาญาเรื่องความผิดเกี่ยวกับเสรีภาพและชื่อเสียง (ดูหมิ่น, หมิ่นประมาท)	4.15	0.88	มาก	4
ท่านต้องการเรียนรู้ข้อกฎหมายอาญาเรื่องความผิดเกี่ยวกับเพศ (อนาจาร, ช่มชู้)	4.24	0.80	มากที่สุด	1
ท่านต้องการเรียนรู้ข้อกฎหมายอาญาเรื่องความผิดเกี่ยวกับศาสนา (เลียนแบบสงฆ์, ทำลายสถานที่เคารพทางศาสนา)	4.06	0.86	มาก	7
รวม	4.15	0.78	มากที่สุด	-

จากตารางที่ 4.11 พบว่า ระดับความสำคัญของข้อกฎหมายที่จำเป็นต่อการใช้ชีวิตประจำวัน ในตำบลบ้านค้อ อำเภอโนนสัง จังหวัดหนองบัวลำภู ในสาขาวิชากฎหมายอาญา ภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.15$, $SD=0.78$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ มีมากที่สุด 1 ข้อ และทุกข้ออยู่ในระดับมาก โดยเรียงตามลำดับ ดังนี้

(1) ต้องการเรียนรู้ข้อกฎหมายอาญาเรื่องความผิดเกี่ยวกับเพศ (อนาจาร, ช่มชู้) ($\bar{X}=4.24$, $SD=0.80$)

(2) ต้องการเรียนรู้ข้อกฎหมายอาญาเรื่องความผิดเกี่ยวกับชีวิตร่างกาย (เจตนาฆ่าผู้อื่น, ทำร้ายร่างกายผู้อื่น, ทอดทิ้งเด็ก คนป่วย คนชรา) ($\bar{X}=4.20$, $SD=0.85$)

(3) ต้องการเรียนรู้ข้อกฎหมายอาญาเรื่องความผิดเกี่ยวกับทรัพย์สิน (ลักทรัพย์, ชิงทรัพย์, ชิงทรัพย์, ปล้นทรัพย์, ยักยอกทรัพย์, รับของโจร, บุกรุก) ($\bar{X}=4.19$, $SD=0.84$)

(4) ต้องการเรียนรู้ข้อกฎหมายอาญาเรื่องความผิดเกี่ยวกับเสรีภาพและชื่อเสียง (ดูหมิ่น, หมิ่นประมาท) ($\bar{X}=4.15$, $SD=0.88$)

(5) ต้องการเรียนรู้ข้อกฎหมายอาญาเรื่องความผิดเกี่ยวกับปลอมแปลงเอกสาร ($\bar{X}=4.13$, $SD=0.90$)

(6) ต้องการเรียนรู้ข้อกฎหมายอาญาเรื่องความผิดเกี่ยวกับตำแหน่งหน้าที่ (เรียกรับสินบน, ให้สินบน) ($\bar{X}=4.09$, $SD=0.96$)

(7) ต้องการเรียนรู้ข้อกฎหมายอาญาเรื่องความผิดเกี่ยวกับศาสนา (เลียนแบบสงฆ์, ทำลายสถานที่เคารพทางศาสนา) ($\bar{X}=4.06$, $SD=0.86$)

ตารางที่ 4.12 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของข้อกฎหมายที่จำเป็นต่อการใช้ชีวิตประจำวัน
ในตำบลบ้านค้อ อำเภอโนนสัง จังหวัดหนองบัวลำภู **ด้านกฎหมายแพ่งและพาณิชย์**

ด้านกฎหมายแพ่งและพาณิชย์	\bar{X}	SD	ระดับ	ลำดับ
ท่านต้องการเรียนรู้ข้อกฎหมายเกี่ยวกับนิติกรรม-สัญญา (ข้อกำหนดในการจดทะเบียนและสัญญาต่าง ๆ)	4.15	0.93	มาก	5
ท่านต้องการเรียนรู้ข้อกฎหมายเกี่ยวกับสัญญาซื้อขาย/ขายฝาก	4.20	0.89	มาก	4
ท่านต้องการเรียนรู้ข้อกฎหมายเกี่ยวกับสัญญาเช่าทรัพย์สิน/เช่าซื้อ	4.23	0.88	มากที่สุด	3
ท่านต้องการเรียนรู้ข้อกฎหมายเกี่ยวกับสัญญาเืม/กู้ยืม	4.28	0.87	มากที่สุด	2
ท่านต้องการเรียนรู้ข้อกฎหมายเกี่ยวกับสัญญาค้ำประกัน/จำนอง/จำนำ	4.29	0.86	มากที่สุด	1
ท่านต้องการเรียนรู้ข้อกฎหมายเกี่ยวกับสัญญาตัวแทน/นายหน้า	4.14	0.94	มาก	6
ท่านต้องการเรียนรู้ข้อกฎหมายเกี่ยวกับทรัพย์สิน (การได้มาซึ่งทรัพย์สิน, การครอบครอง, การครอบครองปรปักษ์, ภาระจำยอม, ทางจำเป็น)	4.23	0.90	มากที่สุด	3
ท่านต้องการเรียนรู้ข้อกฎหมายเกี่ยวกับครอบครัว (การหมั้น, การสมรส, การหย่า)	4.20	0.91	มาก	4
ท่านต้องการเรียนรู้ข้อกฎหมายเกี่ยวกับมรดก (ทายาทผู้มีสิทธิรับมรดก, พินัยกรรม, การแบ่งมรดก, การจัดการมรดกหรือการฟ้องผี)	4.29	0.85	มากที่สุด	1
รวม	4.22	0.83	มากที่สุด	-

จากตารางที่ 4.12 พบว่า ระดับความสำคัญของข้อกฎหมายที่จำเป็นต่อการใช้ชีวิตประจำวัน ในตำบลบ้านค้อ อำเภอโนนสัง จังหวัดหนองบัวลำภู ในสาขาวิชากฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ภาพรวม อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}=4.22$, $SD=0.83$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ มีมากที่สุด 5 ข้อ และทุกข้ออยู่ในระดับมาก โดยเรียงตามลำดับ ดังนี้

- (1) ต้องการเรียนรู้ข้อกฎหมายเกี่ยวกับสัญญาค้ำประกัน/จำนอง/จำนำ และต้องการเรียนรู้ข้อกฎหมายเกี่ยวกับมรดก (ทายาทผู้มีสิทธิรับมรดก, พินัยกรรม, การแบ่งมรดก, การจัดการมรดก หรือการฟ้องผี) ($\bar{X}=4.29$, $SD=0.85$)
- (2) ต้องการเรียนรู้ข้อกฎหมายเกี่ยวกับสัญญาเช่า/เช่าซื้อ ($\bar{X}=4.28$, $SD=0.87$)
- (3) ต้องการเรียนรู้ข้อกฎหมายเกี่ยวกับสัญญาเช่าทรัพย์สิน/เช่าซื้อ และต้องการเรียนรู้ข้อกฎหมายเกี่ยวกับทรัพย์สิน (การได้มาซึ่งทรัพย์สิน, การครอบครอง, การครอบครองปรปักษ์, ภาระจำยอม, ทางจำเป็น) ($\bar{X}=4.23$, $SD=0.88$)
- (4) ต้องการเรียนรู้ข้อกฎหมายเกี่ยวกับสัญญาซื้อขาย/ขายฝาก และต้องการเรียนรู้ข้อกฎหมายเกี่ยวกับครอบครัว (การหมั้น, การสมรส, การหย่า) ($\bar{X}=4.20$, $SD=0.91$)
- (5) ต้องการเรียนรู้ข้อกฎหมายเกี่ยวกับนิติกรรม-สัญญา (ข้อกำหนดในการจดทะเบียนและสัญญาต่าง ๆ) ($\bar{X}=4.15$, $SD=0.93$)
- (6) ต้องการเรียนรู้ข้อกฎหมายเกี่ยวกับสัญญาตัวแทน/นายหน้า ($\bar{X}=4.14$, $SD=0.94$)

ตารางที่ 4.13 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของข้อกฎหมายที่จำเป็นต่อการใช้ชีวิตประจำวัน
ในตำบลบ้านค้อ อำเภอนोनสัง จังหวัดหนองบัวลำภู ด้านภาพรวม

ข้อกฎหมายที่จำเป็นต่อการใช้ ชีวิตประจำวัน รวมทั้ง 3 ด้าน	\bar{X}	SD	ระดับ	ลำดับ
กฎหมายมหาชน	4.08	0.86	มาก	3
กฎหมายอาอาญา	4.15	0.78	มาก	2
กฎหมายแพ่งและพาณิชย์	4.22	0.83	มากที่สุด	1
รวม	3.91	0.75	มาก	-

จากตารางที่ 4.13 พบว่า ระดับความสำคัญของข้อกฎหมายที่จำเป็นต่อการใช้ชีวิตประจำวัน
ในตำบลบ้านค้อ อำเภอนोनสัง จังหวัดหนองบัวลำภู รวมทั้ง 3 สาขาวิชา ภาพรวมอยู่ในระดับมาก
($\bar{X}=3.91$, $SD=0.75$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ มีข้ออยู่ในระดับมากที่สุด 1 ข้อ คือ กฎหมายแพ่งและ
พาณิชย์ ($\bar{X}=4.22$, $SD=0.83$) และข้อที่อยู่ในระดับมาก 2 ข้อ คือ กฎหมายอาอาญา ($\bar{X}=4.15$,
 $SD=0.78$) และ กฎหมายมหาชน ($\bar{X}=4.08$, $SD=0.86$) ตามลำดับ

ตอนที่ 4 ผลวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างรูปแบบการมีส่วนร่วมของประชาชนกับการเรียนรู้ข้อกฎหมายที่จำเป็นต่อการใช้ชีวิตประจำวัน

ในส่วนนี้ผู้วิจัยจะนำเสนอ ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างรูปแบบการมีส่วนร่วมของประชาชนกับการเรียนรู้ข้อกฎหมายที่จำเป็นต่อการใช้ชีวิตประจำวัน ด้วยค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ โดยมีตัวแปรอิสระ คือ รูปแบบของการมีส่วนร่วมของประชาชน และตัวแปรตาม คือ ข้อกฎหมายที่จำเป็นต่อการใช้ชีวิตประจำวัน ดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 4.14 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างรูปแบบของการมีส่วนร่วมของประชาชน (แบบเป็นกันเอง) กับข้อกฎหมายที่จำเป็นต่อการใช้ชีวิตประจำวัน (กฎหมายมหาชน)

รูปแบบของการมีส่วนร่วม ของประชาชน (แบบเป็นกันเอง)	ข้อกฎหมายที่จำเป็นต่อการใช้ชีวิตประจำวัน (กฎหมายมหาชน)			
	Pearson Correlation (r)	Sig (2 – tailed)	ทิศทาง ความสัมพันธ์	ระดับ
ท่านต้องการมีส่วนร่วมกับ ชุมชนและท้องถิ่นในด้านต่าง ๆ โดยสมัครใจเข้าร่วม	.65**	.00	มีความสัมพันธ์ ทางบวก	มาก
ท่านต้องการมีส่วนร่วมกับ ชุมชนและท้องถิ่นโดยการ ร่วมกันกับบุคคลภายนอก	.51**	.00	มีความสัมพันธ์ ทางบวก	ปานกลาง
ท่านต้องการมีส่วนร่วมในการ ผลักดันนโยบายการบริหาร ท้องถิ่นร่วมกับผู้นำภายใน ท้องถิ่น	.57**	.00	มีความสัมพันธ์ ทางบวก	ปานกลาง

** นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตารางที่ 4.14 พบว่า รูปแบบของการมีส่วนร่วมของประชาชน (แบบเป็นกันเอง) กับข้อกฎหมายที่จำเป็นต่อการใช้ชีวิตประจำวัน (กฎหมายมหาชน) มีความสัมพันธ์ทางบวก ระดับมาก 1 เรื่อง คือ ต้องการมีส่วนร่วมกับชุมชนและท้องถิ่นในด้านต่าง ๆ โดยสมัครใจเข้าร่วม ($r = .65^{**}$) และมีความสัมพันธ์ทางบวก ระดับปานกลาง 2 เรื่อง คือ ต้องการมีส่วนร่วมในการผลักดันนโยบายการบริหารท้องถิ่น

บริหารท้องถิ่นร่วมกับผู้นำภายในท้องถิ่น ($r = .57^{**}$) และต้องการมีส่วนร่วมกับชุมชนและท้องถิ่นโดยการร่วมกันกับบุคคลภายนอก ($r = .51^{**}$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ตารางที่ 4.15 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างรูปแบบของการมีส่วนร่วมของประชาชน (แบบชักนำ) กับข้อกฎหมายที่จำเป็นต่อการใช้ชีวิตประจำวัน (กฎหมายมหาชน)

รูปแบบของการมีส่วนร่วม ของประชาชน (แบบชักนำ)	ข้อกฎหมายที่จำเป็นต่อการใช้ชีวิตประจำวัน (กฎหมายมหาชน)			
	Pearson Correlation (r)	Sig (2 – tailed)	ทิศทาง ความสัมพันธ์	ระดับ
ท่านต้องการมีส่วนร่วมกับ ชุมชนและท้องถิ่นโดยการชัก นำจากประชาชน	.50**	.00	มีความสัมพันธ์ ทางบวก	ปานกลาง
ท่านต้องการมีส่วนร่วมกับ ชุมชนและท้องถิ่นโดยได้รับ การสนับสนุนจากผู้นำภายใน ท้องถิ่น	.61**	.00	มีความสัมพันธ์ ทางบวก	มาก
ท่านต้องการมีส่วนร่วมกับ ชุมชนและท้องถิ่นจากการ ประกาศชักชวนหรือชักนำจาก ผู้นำภายในท้องถิ่น	.59**	.00	มีความสัมพันธ์ ทางบวก	ปานกลาง

** นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตารางที่ 4.15 พบว่า รูปแบบของการมีส่วนร่วมของประชาชน (แบบชักนำ) กับข้อกฎหมายที่จำเป็นต่อการใช้ชีวิตประจำวัน (กฎหมายมหาชน) มีความสัมพันธ์ทางบวก ระดับมาก 1 เรื่อง คือ ต้องการมีส่วนร่วมกับชุมชนและท้องถิ่นโดยได้รับการสนับสนุนจากผู้นำภายในท้องถิ่น ($r = .61^{**}$) และมีความสัมพันธ์ทางบวก ระดับปานกลาง 2 เรื่อง คือ ต้องการมีส่วนร่วมกับชุมชนและท้องถิ่นจากการประกาศชักชวนหรือชักนำจากผู้นำภายในท้องถิ่น ($r = .59^{**}$) และต้องการมีส่วนร่วมกับชุมชนและท้องถิ่นโดยการชักนำจากประชาชน ($r = .50^{**}$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ตารางที่ 4.16 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างรูปแบบของการมีส่วนร่วมของประชาชน (แบบ บังคับ) กับข้อกฎหมายที่จำเป็นต่อการใช้ชีวิตประจำวัน (กฎหมายมหาชน)

รูปแบบของการมีส่วนร่วม ของประชาชน (แบบบังคับ)	ข้อกฎหมายที่จำเป็นต่อการใช้ชีวิตประจำวัน (กฎหมายมหาชน)			
	Pearson Correlation (r)	Sig (2 – tailed)	ทิศทาง ความสัมพันธ์	ระดับ
ท่านต้องการมีส่วนร่วมกับ ชุมชนและท้องถิ่นจากการ บังคับให้เข้าร่วมตามนโยบาย ต่าง ๆ	.38**	.00	มีความสัมพันธ์ ทางบวก	น้อย
ท่านต้องการมีส่วนร่วมกับ ชุมชนและท้องถิ่นจากการ คัดเลือกเป็นตัวแทนของชุมชน หรือหมู่บ้าน	.49**	.00	มีความสัมพันธ์ ทางบวก	ปานกลาง
ท่านต้องการมีส่วนร่วมกับ ชุมชนและท้องถิ่นจากการจัด โครงการรับฟังความคิดเห็น ของประชาชน	.55**	.00	มีความสัมพันธ์ ทางบวก	ปานกลาง
ท่านต้องการมีส่วนร่วมกับ ชุมชนและท้องถิ่นในการแสดง ความคิดเห็นต่าง ๆ ผ่านทาง ช่องทางออนไลน์	.49**	.00	มีความสัมพันธ์ ทางบวก	ปานกลาง

** นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตารางที่ 4.16 พบว่า รูปแบบของการมีส่วนร่วมของประชาชน (แบบบังคับ) กับข้อกฎหมายที่จำเป็นต่อการใช้ชีวิตประจำวัน (กฎหมายมหาชน) มีความสัมพันธ์ทางบวก ระดับปานกลาง 3 เรื่อง คือ ต้องการมีส่วนร่วมกับชุมชนและท้องถิ่นจากการจัดโครงการรับฟังความคิดเห็นของประชาชน ($r = .55^{**}$) และต้องการมีส่วนร่วมกับชุมชนและท้องถิ่นในการแสดงความคิดเห็นต่าง ๆ ผ่านทางช่องทางออนไลน์ ($r = .49^{**}$) ต้องการมีส่วนร่วมกับชุมชนและท้องถิ่นจากการคัดเลือกเป็น

ตัวแทนของชุมชนหรือหมู่บ้าน ($r = .49^{**}$) และมีความสัมพันธ์ทางบวก ระดับน้อย 1 เรื่อง คือ ต้องการมีส่วนร่วมกับชุมชนและท้องถิ่นจากการบังคับให้เข้าร่วมตามนโยบายต่าง ๆ ($r = .38^{**}$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ตารางที่ 4.17 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างรูปแบบของการมีส่วนร่วมของประชาชน (แบบเป็นกันเอง) กับข้อกฎหมายที่จำเป็นต่อการใช้ชีวิตประจำวัน (กฎหมายอาอาญา)

รูปแบบของการมีส่วนร่วม ของประชาชน (แบบเป็นกันเอง)	ข้อกฎหมายที่จำเป็นต่อการใช้ชีวิตประจำวัน			
	Pearson Correlation (r)	Sig (2 – tailed)	ทิศทาง ความสัมพันธ์	ระดับ
ท่านต้องการมีส่วนร่วมกับชุมชนและท้องถิ่นในด้านต่าง ๆ โดยสมัครใจเข้าร่วม	.70**	.00	มีความสัมพันธ์ทางบวก	มาก
ท่านต้องการมีส่วนร่วมกับชุมชนและท้องถิ่นโดยการร่วมกันกับบุคคลภายนอก	.55**	.00	มีความสัมพันธ์ทางบวก	ปานกลาง
ท่านต้องการมีส่วนร่วมในการผลักดันนโยบายการบริหารท้องถิ่นร่วมกับผู้นำภายในท้องถิ่น	.62**	.00	มีความสัมพันธ์ทางบวก	มาก

** นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตารางที่ 4.17 พบว่า รูปแบบของการมีส่วนร่วมของประชาชน (แบบเป็นกันเอง) กับข้อกฎหมายที่จำเป็นต่อการใช้ชีวิตประจำวัน (กฎหมายอาอาญา) มีความสัมพันธ์ทางบวก ระดับมาก 2 เรื่อง คือ ต้องการมีส่วนร่วมกับชุมชนและท้องถิ่นในด้านต่าง ๆ โดยสมัครใจเข้าร่วม ($r = .70^{**}$) และต้องการมีส่วนร่วมในการผลักดันนโยบายการบริหารท้องถิ่นร่วมกับผู้นำภายในท้องถิ่น ($r = .62^{**}$) โดยมีความสัมพันธ์ทางบวก ระดับปานกลาง 1 เรื่อง คือ ต้องการมีส่วนร่วมกับชุมชนและท้องถิ่นโดยการร่วมกันกับบุคคลภายนอก ($r = .55^{**}$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ตารางที่ 4.18 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างรูปแบบของการมีส่วนร่วมของประชาชน (แบบชักนำ) กับข้อกฎหมายที่จำเป็นต่อการใช้ชีวิตประจำวัน (กฎหมายอาอาญา)

รูปแบบของการมีส่วนร่วม ของประชาชน (แบบชักนำ)	ข้อกฎหมายที่จำเป็นต่อการใช้ชีวิตประจำวัน			
	Pearson Correlation (r)	Sig (2 – tailed)	ทิศทาง ความสัมพันธ์	ระดับ
ท่านต้องการมีส่วนร่วมกับ ชุมชนและท้องถิ่นโดยการชัก นำจากประชาชน	.53**	.00	มีความสัมพันธ์ ทางบวก	ปานกลาง
ท่านต้องการมีส่วนร่วมกับ ชุมชนและท้องถิ่นโดยได้รับ การสนับสนุนจากผู้นำภายใน ท้องถิ่น	.63**	.00	มีความสัมพันธ์ ทางบวก	มาก
ท่านต้องการมีส่วนร่วมกับ ชุมชนและท้องถิ่นจากการ ประกาศชักชวนหรือชักนำจาก ผู้นำภายในท้องถิ่น	.62**	.00	มีความสัมพันธ์ ทางบวก	มาก

** นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตารางที่ 4.18 พบว่า รูปแบบของการมีส่วนร่วมของประชาชน (แบบชักนำ) กับข้อกฎหมายที่จำเป็นต่อการใช้ชีวิตประจำวัน (กฎหมายอาอาญา) มีความสัมพันธ์ทางบวก ระดับมาก 2 เรื่อง คือ ต้องการมีส่วนร่วมกับชุมชนและท้องถิ่นโดยได้รับการสนับสนุนจากผู้นำภายในท้องถิ่น ($r = .63^{**}$) และต้องการมีส่วนร่วมกับชุมชนและท้องถิ่นจากการประกาศชักชวนหรือชักนำจากผู้นำภายในท้องถิ่น ($r = .62^{**}$) โดยมีความสัมพันธ์ทางบวก ระดับปานกลาง 1 เรื่อง คือ ต้องการมีส่วนร่วมกับชุมชนและท้องถิ่นโดยการชักนำจากประชาชน ($r = .53^{**}$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ตารางที่ 4.19 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างรูปแบบของการมีส่วนร่วมของประชาชน (แบบ บังคับ) กับข้อกฎหมายที่จำเป็นต่อการใช้ชีวิตประจำวัน (กฎหมายอาอาญา)

รูปแบบของการมีส่วนร่วม ของประชาชน (แบบบังคับ)	ข้อกฎหมายที่จำเป็นต่อการใช้ชีวิตประจำวัน			
	Pearson Correlation (r)	Sig (2 – tailed)	ทิศทาง ความสัมพันธ์	ระดับ
ท่านต้องการมีส่วนร่วมกับ ชุมชนและท้องถิ่นจากการ บังคับให้เข้าร่วมตามนโยบาย ต่าง ๆ	.37**	.00	มีความสัมพันธ์ ทางบวก	น้อย
ท่านต้องการมีส่วนร่วมกับ ชุมชนและท้องถิ่นจากการ คัดเลือกเป็นตัวแทนของชุมชน หรือหมู่บ้าน	.46**	.00	มีความสัมพันธ์ ทางบวก	ปานกลาง
ท่านต้องการมีส่วนร่วมกับ ชุมชนและท้องถิ่นจากการจัด โครงการรับฟังความคิดเห็น ของประชาชน	.55**	.00	มีความสัมพันธ์ ทางบวก	ปานกลาง
ท่านต้องการมีส่วนร่วมกับ ชุมชนและท้องถิ่นในการแสดง ความคิดเห็นต่าง ๆ ผ่านทาง ช่องทางออนไลน์	.49**	.00	มีความสัมพันธ์ ทางบวก	ปานกลาง

** นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตารางที่ 4.19 พบว่า รูปแบบของการมีส่วนร่วมของประชาชน (แบบบังคับ) กับข้อกฎหมายที่จำเป็นต่อการใช้ชีวิตประจำวัน (กฎหมายอาอาญา) มีความสัมพันธ์ทางบวก ระดับปานกลาง 3 เรื่อง คือ ต้องการมีส่วนร่วมกับชุมชนและท้องถิ่นจากการจัดโครงการรับฟังความคิดเห็นของประชาชน ($r = .55^{**}$) ต้องการมีส่วนร่วมกับชุมชนและท้องถิ่นในการแสดงความคิดเห็นต่าง ๆ ผ่านทางช่องทางออนไลน์ ($r = .49^{**}$) และต้องการมีส่วนร่วมกับชุมชนและท้องถิ่นจากการคัดเลือกเป็น

ตัวแทนของชุมชนหรือหมู่บ้าน ($r = .46^{**}$) โดยมีความสัมพันธ์ทางบวก ระดับน้อย 1 เรื่อง คือ ต้องการมีส่วนร่วมกับชุมชนและท้องถิ่นจากการบังคับให้เข้าร่วมตามนโยบายต่าง ๆ ($r = .37^{**}$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ตารางที่ 4.20 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างรูปแบบของการมีส่วนร่วมของประชาชน (แบบเป็นกันเอง) กับข้อกฎหมายที่จำเป็นต่อการใช้ชีวิตประจำวัน (กฎหมายแพ่งและพาณิชย์)

รูปแบบของการมีส่วนร่วม ของประชาชน (แบบเป็นกันเอง)	ข้อกฎหมายที่จำเป็นต่อการใช้ชีวิตประจำวัน			
	Pearson Correlation (r)	Sig (2 - tailed)	ทิศทาง ความสัมพันธ์	ระดับ
ท่านต้องการมีส่วนร่วมกับ ชุมชนและท้องถิ่นในด้านต่าง ๆ โดยสมัครใจเข้าร่วม	.74**	.00	มีความสัมพันธ์ ทางบวก	มาก
ท่านต้องการมีส่วนร่วมกับ ชุมชนและท้องถิ่นโดยการ ร่วมกันกับบุคคลภายนอก	.61**	.00	มีความสัมพันธ์ ทางบวก	มาก
ท่านต้องการมีส่วนร่วมในการ ผลักดันนโยบายการบริหาร ท้องถิ่นร่วมกับผู้นำภายใน ท้องถิ่น	.64**	.00	มีความสัมพันธ์ ทางบวก	มาก

** นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตารางที่ 4.20 พบว่า รูปแบบของการมีส่วนร่วมของประชาชน (แบบเป็นกันเอง) กับข้อกฎหมายที่จำเป็นต่อการใช้ชีวิตประจำวัน (กฎหมายแพ่งและพาณิชย์) มีความสัมพันธ์ทางบวก ระดับมาก 3 เรื่อง คือ ต้องการมีส่วนร่วมกับชุมชนและท้องถิ่นในด้านต่าง ๆ โดยสมัครใจเข้าร่วม ($r = .74^{**}$) ต้องการมีส่วนร่วมในการผลักดันนโยบายการบริหารท้องถิ่นร่วมกับผู้นำภายในท้องถิ่น ($r = .64^{**}$) และต้องการมีส่วนร่วมกับชุมชนและท้องถิ่นโดยการร่วมกันกับบุคคลภายนอก ($r = .61^{**}$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ตารางที่ 4.21 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างรูปแบบของการมีส่วนร่วมของประชาชน (แบบชักนำ) กับข้อกฎหมายที่จำเป็นต่อการใช้ชีวิตประจำวัน (กฎหมายแพ่งและพาณิชย์)

รูปแบบของการมีส่วนร่วม ของประชาชน (แบบชักนำ)	ข้อกฎหมายที่จำเป็นต่อการใช้ชีวิตประจำวัน			
	Pearson Correlation (r)	Sig (2 – tailed)	ทิศทาง ความสัมพันธ์	ระดับ
ท่านต้องการมีส่วนร่วมกับ ชุมชนและท้องถิ่นโดยการชัก นำจากประชาชน	.58**	.00	มีความสัมพันธ์ ทางบวก	ปานกลาง
ท่านต้องการมีส่วนร่วมกับ ชุมชนและท้องถิ่นโดยได้รับ การสนับสนุนจากผู้นำภายใน ท้องถิ่น	.68**	.00	มีความสัมพันธ์ ทางบวก	มาก
ท่านต้องการมีส่วนร่วมกับ ชุมชนและท้องถิ่นจากการ ประกาศชักชวนหรือชักนำจาก ผู้นำภายในท้องถิ่น	.66**	.00	มีความสัมพันธ์ ทางบวก	มาก

** นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตารางที่ 4.21 พบว่า รูปแบบของการมีส่วนร่วมของประชาชน (แบบชักนำ) กับข้อกฎหมายที่จำเป็นต่อการใช้ชีวิตประจำวัน (กฎหมายอาญา) มีความสัมพันธ์ทางบวก ระดับมาก 2 เรื่อง คือ ต้องการมีส่วนร่วมกับชุมชนและท้องถิ่นโดยได้รับการสนับสนุนจากผู้นำภายในท้องถิ่น ($r = .68^{**}$) และต้องการมีส่วนร่วมกับชุมชนและท้องถิ่นจากการประกาศชักชวนหรือชักนำจากผู้นำภายในท้องถิ่น ($r = .66^{**}$) โดยมีความสัมพันธ์ทางบวก ระดับปานกลาง 1 เรื่อง คือ ต้องการมีส่วนร่วมกับชุมชนและท้องถิ่นโดยการชักนำจากประชาชน ($r = .58^{**}$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ตารางที่ 4.22 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างรูปแบบของการมีส่วนร่วมของประชาชน (แบบบังคับ) กับข้อกฎหมายที่จำเป็นต่อการใช้ชีวิตประจำวัน (กฎหมายแพ่งและพาณิชย์)

รูปแบบของการมีส่วนร่วม ของประชาชน (แบบบังคับ)	ข้อกฎหมายที่จำเป็นต่อการใช้ชีวิตประจำวัน			
	Pearson Correlation (r)	Sig (2 - tailed)	ทิศทาง ความสัมพันธ์	ระดับ
ท่านต้องการมีส่วนร่วมกับ ชุมชนและท้องถิ่นจากการ บังคับให้เข้าร่วมตามนโยบาย ต่าง ๆ	.41**	.00	มีความสัมพันธ์ ทางบวก	ปานกลาง
ท่านต้องการมีส่วนร่วมกับ ชุมชนและท้องถิ่นจากการ คัดเลือกเป็นตัวแทนของชุมชน หรือหมู่บ้าน	.49**	.00	มีความสัมพันธ์ ทางบวก	ปานกลาง
ท่านต้องการมีส่วนร่วมกับ ชุมชนและท้องถิ่นจากการจัด โครงการรับฟังความคิดเห็น ของประชาชน	.54**	.00	มีความสัมพันธ์ ทางบวก	ปานกลาง
ท่านต้องการมีส่วนร่วมกับ ชุมชนและท้องถิ่นในการแสดง ความคิดเห็นต่าง ๆ ผ่านทาง ช่องทางออนไลน์	.48**	.00	มีความสัมพันธ์ ทางบวก	ปานกลาง

** นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตารางที่ 4.22 พบว่า รูปแบบของการมีส่วนร่วมของประชาชน (แบบบังคับ) กับข้อกฎหมายที่จำเป็นต่อการใช้ชีวิตประจำวัน (กฎหมายอาญา) มีความสัมพันธ์ทางบวก ระดับปานกลาง 4 เรื่อง คือ ต้องการมีส่วนร่วมกับชุมชนและท้องถิ่นจากการจัดโครงการรับฟังความคิดเห็นของประชาชน ($r = .54^{**}$) ต้องการมีส่วนร่วมกับชุมชนและท้องถิ่นจากการคัดเลือกเป็นตัวแทนของชุมชน

หรือหมู่บ้าน ($r = .49^{**}$) ต้องการมีส่วนร่วมกับชุมชนและท้องถิ่นในการแสดงความคิดเห็นต่าง ๆ ผ่านทางช่องทางออนไลน์ ($r = .48^{**}$) และ ต้องการมีส่วนร่วมกับชุมชนและท้องถิ่นจากการบังคับให้เข้าร่วมตามนโยบายต่าง ๆ ($r = .41^{**}$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ตอนที่ 5 ข้อคิดเห็น/ เสนอแนะ

ในส่วนข้อคิดเห็น/ เสนอแนะนั้น มีผู้ตอบแบบสอบถามที่ให้ข้อคิดและข้อเสนอแนะเพิ่มเติม 24 คน โดยสรุปประเด็นหลัก ๆ แบ่งออกได้ 2 ประเด็น ดังนี้

1. เมื่อมีการสำรวจข้อมูลของประชาชนแล้ว อยากให้ผู้วิจัยตั้งเวทีเพื่อให้ความรู้ด้านกฎหมายแก่ประชาชน
2. อยากให้มีการจัดอบรมหรือเวทีให้ความรู้ด้านกฎหมายแก่ประชาชนอย่างต่อเนื่องในประเด็นที่เกี่ยวกับการใช้ชีวิตประจำวัน

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัย เรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างรูปแบบการมีส่วนร่วมของประชาชนกับการเรียนรู้ ข้อกฎหมายที่จำเป็นต่อการใช้ชีวิตประจำวัน ในตำบลบ้านค้อ อำเภอโนนสัง จังหวัดหนองบัวลำภู เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) เพื่อศึกษาระดับความสำคัญของรูปแบบการมีส่วนร่วมของประชาชนและระดับความสำคัญของข้อกฎหมายที่จำเป็นต่อการใช้ชีวิตประจำวัน ในตำบลบ้านค้อ อำเภอโนนสัง จังหวัดหนองบัวลำภู และเพื่อวิเคราะห์หาความสัมพันธ์ระหว่างรูปแบบการมีส่วนร่วมของประชาชนและระดับความสำคัญของข้อกฎหมายที่จำเป็นต่อการใช้ชีวิตประจำวัน โดยเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 400 ตัวอย่าง คณะผู้วิจัยขอสรุป อภิปรายผล และให้ข้อเสนอแนะ ดังนี้

5.1 สรุปผลการวิจัย

ผลสรุปเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคลของประชาชนในตำบลบ้านค้อ อำเภอโนนสัง จังหวัดหนองบัวลำภู

กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ เป็นเพศหญิง กลุ่มอายุ 41 ปี – 50 ปี มีการศึกษาระดับต่ำกว่ามัธยมศึกษาตอนปลาย มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนต่ำกว่า 10,000 บาท และมีอาชีพเป็นเกษตรกร

ผลสรุปเกี่ยวกับระดับความสำคัญของรูปแบบการมีส่วนร่วมของประชาชนและระดับความสำคัญของข้อกฎหมายที่จำเป็นต่อการใช้ชีวิตประจำวัน ในตำบลบ้านค้อ อำเภอโนนสัง จังหวัดหนองบัวลำภู

ผลสรุประดับความสำคัญของรูปแบบการมีส่วนร่วมของประชาชนในตำบลบ้านค้อ อำเภอโนนสัง จังหวัดหนองบัวลำภู ใน 3 รูปแบบ ได้แก่ รูปแบบแรก คือการมีส่วนร่วมแบบเป็นกันเอง รูปแบบที่สอง คือ การมีส่วนร่วมแบบชักนำ และรูปแบบสุดท้าย คือ การมีส่วนร่วมแบบบังคับ ดังนี้

การมีส่วนร่วมแบบเป็นกันเอง อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ มีข้อที่อยู่ในระดับมากที่สุดจำนวน 1 ข้อ คือ ต้องการมีส่วนร่วมกับชุมชนและท้องถิ่นในด้านต่าง ๆ โดยสมัครใจเข้าร่วม และอยู่ในระดับมากจำนวน 2 ข้อ คือ ต้องการมีส่วนร่วมในการผลักดันนโยบายการบริหารท้องถิ่นร่วมกับผู้นำภายในท้องถิ่น และ ต้องการมีส่วนร่วมกับชุมชนและท้องถิ่นโดยการร่วมกันกับบุคคลภายนอก ตามลำดับ

การมีส่วนร่วมแบบชักนำ อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ ทุกข้ออยู่ในระดับมาก โดยลำดับแรก คือ ต้องการมีส่วนร่วมกับชุมชนและท้องถิ่นโดยได้รับการสนับสนุนจากผู้นำภายในท้องถิ่น รองลงมา คือ ต้องการมีส่วนร่วมกับชุมชนและท้องถิ่นจากการประกาศชักชวนหรือชักนำจากผู้นำภายในท้องถิ่น และ ต้องการมีส่วนร่วมกับชุมชนและท้องถิ่นโดยการชักนำจากประชาชนตามลำดับ

การมีส่วนร่วมแบบบังคับ อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ ทุกข้ออยู่ในระดับมาก โดยลำดับแรก คือ ต้องการมีส่วนร่วมกับชุมชนและท้องถิ่นจากการจัดโครงการรับฟังความคิดเห็นของประชาชน ลำดับที่สอง คือ ต้องการมีส่วนร่วมกับชุมชนและท้องถิ่นในการแสดงความคิดเห็นต่าง ๆ ผ่านทางช่องทางออนไลน์ ลำดับที่สาม คือ ต้องการมีส่วนร่วมกับชุมชนและท้องถิ่นจากการคัดเลือกเป็นตัวแทนของชุมชนหรือหมู่บ้าน และลำดับสุดท้าย คือ ต้องการมีส่วนร่วมกับชุมชนและท้องถิ่นจากการบังคับให้เข้าร่วมตามนโยบายต่าง ๆ ตามลำดับ

ผลสรุปทั้ง 3 ด้าน อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ ทุกข้ออยู่ในระดับมาก โดยลำดับแรก คือ การมีส่วนร่วมแบบเป็นกันเอง รองลงมา คือ การมีส่วนร่วมแบบชักนำ และลำดับสุดท้าย คือ ต้องการมีส่วนร่วมกับชุมชนและท้องถิ่นโดยการร่วมกันกับบุคคลภายนอก ตามลำดับ

ผลสรุปเกี่ยวกับความสำคัญของข้อกฎหมายที่จำเป็นต่อการใช้ชีวิตประจำวัน ในตำบลบ้านค้อ อำเภอโนนสัง จังหวัดหนองบัวลำภู

ผลสรุปเกี่ยวกับระดับความสำคัญของข้อกฎหมายที่จำเป็นต่อการใช้ชีวิตประจำวัน ในตำบลบ้านค้อ อำเภอโนนสัง จังหวัดหนองบัวลำภู ใน 3 สาขา ได้แก่ 1) กฎหมายมหาชน 2) กฎหมายอาญา 3) กฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ดังต่อไปนี้

กฎหมายมหาชน อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ ทุกข้ออยู่ในระดับมาก โดยเรียงตามลำดับ ดังนี้

- (1) ต้องการเรียนรู้ข้อกฎหมายเกี่ยวกับการปกครองส่วนท้องถิ่น
- (2) ต้องการเรียนรู้ข้อกฎหมายเกี่ยวกับสิทธิและเสรีภาพของประชาชน
- (3) ต้องการเรียนรู้ข้อกฎหมายเกี่ยวกับการปกครองส่วนภูมิภาค (เกี่ยวกับจังหวัด อำเภอ)
- (4) ต้องการเรียนรู้ข้อกฎหมายเกี่ยวกับสัญญาทางปกครอง
- (5) ต้องการเรียนรู้ข้อกฎหมายเกี่ยวกับอำนาจนิติบัญญัติ, บริหาร, ตุลาการ
- (6) ต้องการเรียนรู้ข้อกฎหมายเกี่ยวกับการเลือกตั้ง และต้องการเรียนรู้ข้อกฎหมายเกี่ยวกับคำสั่งทางปกครอง
- (7) ต้องการเรียนรู้ข้อกฎหมายเกี่ยวกับการปกครองส่วนกลาง (เกี่ยวกับกระทรวง ทบวง กรม)

กฎหมายอาญา อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ มีมากที่สุด 1 ข้อ และทุกข้ออยู่ในระดับมาก โดยเรียงตามลำดับ ดังนี้

- (1) ต้องการเรียนรู้ข้อกฎหมายอาญาเรื่องความผิดเกี่ยวกับเพศ (อนาจาร, ช่มชู้)
- (2) ต้องการเรียนรู้ข้อกฎหมายอาญาเรื่องความผิดเกี่ยวกับชีวิตร่างกาย (เจตนาฆ่าผู้อื่น, ทำร้ายร่างกายผู้อื่น, ทอดทิ้งเด็ก, คนป่วย, คนชรา)
- (3) ต้องการเรียนรู้ข้อกฎหมายอาญาเรื่องความผิดเกี่ยวกับทรัพย์ (ลักทรัพย์, ชิงทรัพย์, ชิงทรัพย์, ปล้นทรัพย์, ยักยอกทรัพย์, รับของโจร, บุกรุก)
- (4) ต้องการเรียนรู้ข้อกฎหมายอาญาเรื่องความผิดเกี่ยวกับเสรีภาพและชื่อเสียง (ดูหมิ่น, หมิ่นประมาท)
- (5) ต้องการเรียนรู้ข้อกฎหมายอาญาเรื่องความผิดเกี่ยวกับปลอมแปลงเอกสาร
- (6) ต้องการเรียนรู้ข้อกฎหมายอาญาเรื่องความผิดเกี่ยวกับตำแหน่งหน้าที่ (เรียกรับสินบน, ให้สินบน)
- (7) ต้องการเรียนรู้ข้อกฎหมายอาญาเรื่องความผิดเกี่ยวกับศาสนา (เลียนแบบสงฆ์, ทำลายสถานที่เคารพทางศาสนา)

กฎหมายแพ่งและพาณิชย์ อยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ มีมากที่สุด 5 ข้อ และทุกข้ออยู่ในระดับมาก โดยเรียงตามลำดับ ดังนี้

- (1) ต้องการเรียนรู้ข้อกฎหมายเกี่ยวกับสัญญาค้ำประกัน/จำนอง/จำนำ และต้องการเรียนรู้ข้อกฎหมายเกี่ยวกับมรดก (ทายาทผู้มีสิทธิรับมรดก, พินัยกรรม, การแบ่งมรดก, การจัดการมรดกหรือการฟ้องผี)
- (2) ต้องการเรียนรู้ข้อกฎหมายเกี่ยวกับสัญญาอัยม/กู้ยืม
- (3) ต้องการเรียนรู้ข้อกฎหมายเกี่ยวกับสัญญาเช่าทรัพย์/เช่าซื้อ และต้องการเรียนรู้ข้อกฎหมายเกี่ยวกับทรัพย์สิน (การได้มาซึ่งทรัพย์สิน, การครอบครอง, การครอบครองปรปักษ์, ภาระจำยอม, ทางจำเป็น)
- (4) ต้องการเรียนรู้ข้อกฎหมายเกี่ยวกับสัญญาซื้อขาย/ขายฝาก และต้องการเรียนรู้ข้อกฎหมายเกี่ยวกับครอบครัว (การหมั้น, การสมรส, การหย่า)
- (5) ต้องการเรียนรู้ข้อกฎหมายเกี่ยวกับนิติกรรม-สัญญา (ข้อกำหนดในการจดทะเบียนและสัญญาต่าง ๆ)
- (6) ต้องการเรียนรู้ข้อกฎหมายเกี่ยวกับสัญญาตัวแทน/นายหน้า

ผลสรุปทั้ง 3 ด้าน อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ มีข้ออยู่ในระดับมากที่สุด 1 ข้อ คือ กฎหมายแพ่งและพาณิชย์ และข้อที่อยู่ในระดับมาก 2 ข้อ คือ กฎหมายอาญา และ กฎหมายมหาชน ตามลำดับ

ผลสรุปเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างรูปแบบการมีส่วนร่วมของประชาชนกับการเรียนรู้ ข้อกฎหมายที่จำเป็นต่อการใช้ชีวิตประจำวัน

ผลสรุปเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างรูปแบบการมีส่วนร่วมของประชาชนกับการเรียนรู้ข้อกฎหมายที่จำเป็นต่อการใช้ชีวิตประจำวัน ด้วยค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ โดยมีตัวแปรอิสระ คือ รูปแบบของการมีส่วนร่วมของประชาชน และตัวแปรตาม คือ ข้อกฎหมายที่จำเป็นต่อการใช้ชีวิตประจำวัน ดังต่อไปนี้

รูปแบบของการมีส่วนร่วมของประชาชน (แบบเป็นกันเอง)

ข้อกฎหมายที่จำเป็นต่อการใช้ชีวิตประจำวัน (กฎหมายมหาชน) มีความสัมพันธ์ทางบวก ระดับมาก 1 เรื่อง คือ ต้องการมีส่วนร่วมกับชุมชนและท้องถิ่นในด้านต่าง ๆ โดยสมัครใจเข้าร่วม และมีความสัมพันธ์ทางบวก ระดับปานกลาง 2 เรื่อง คือ ต้องการมีส่วนร่วมในการผลักดันนโยบายการบริหารท้องถิ่นร่วมกับผู้นำภายในท้องถิ่น และต้องการมีส่วนร่วมกับชุมชนและท้องถิ่นโดยการร่วมกันกับบุคคลภายนอก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ข้อกฎหมายที่จำเป็นต่อการใช้ชีวิตประจำวัน (กฎหมายอาญา) มีความสัมพันธ์ทางบวก ระดับมาก 2 เรื่อง คือ ต้องการมีส่วนร่วมกับชุมชนและท้องถิ่นในด้านต่าง ๆ โดยสมัครใจเข้าร่วมและต้องการมีส่วนร่วมในการผลักดันนโยบายการบริหารท้องถิ่นร่วมกับผู้นำภายในท้องถิ่นโดยมีความสัมพันธ์ทางบวก ระดับปานกลาง 1 เรื่อง คือ ต้องการมีส่วนร่วมกับชุมชนและท้องถิ่นโดยการร่วมกันกับบุคคลภายนอก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ข้อกฎหมายที่จำเป็นต่อการใช้ชีวิตประจำวัน (กฎหมายแพ่งและพาณิชย์) มีความสัมพันธ์ทางบวก ระดับมาก 3 เรื่อง คือ ต้องการมีส่วนร่วมกับชุมชนและท้องถิ่นในด้านต่าง ๆ โดยสมัครใจเข้าร่วม ต้องการมีส่วนร่วมในการผลักดันนโยบายการบริหารท้องถิ่นร่วมกับผู้นำภายในท้องถิ่น และต้องการมีส่วนร่วมกับชุมชนและท้องถิ่นโดยการร่วมกันกับบุคคลภายนอก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

รูปแบบของการมีส่วนร่วมของประชาชน (แบบชักนำ)

ข้อกฎหมายที่จำเป็นต่อการใช้ชีวิตประจำวัน (กฎหมายมหาชน) มีความสัมพันธ์ทางบวก ระดับมาก 1 เรื่อง คือ ต้องการมีส่วนร่วมกับชุมชนและท้องถิ่นโดยได้รับการสนับสนุนจากผู้นำภายในท้องถิ่น และมีความสัมพันธ์ทางบวก ระดับปานกลาง 2 เรื่อง คือ ต้องการมีส่วนร่วมกับชุมชนและท้องถิ่นจากการประกาศชักชวนหรือชักนำจากผู้นำภายในท้องถิ่น และต้องการมีส่วนร่วมกับชุมชนและท้องถิ่นโดยการชักนำจากประชาชน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ข้อกฎหมายที่จำเป็นต่อการใช้ชีวิตประจำวัน (กฎหมายอาญา) มีความสัมพันธ์ทางบวก ระดับมาก 2 เรื่อง คือ ต้องการมีส่วนร่วมกับชุมชนและท้องถิ่นโดยได้รับการสนับสนุนจากผู้นำภายในท้องถิ่น และต้องการมีส่วนร่วมกับชุมชนและท้องถิ่นจากการประกาศชักชวนหรือชักนำจากผู้นำ

ภายในท้องถิ่น โดยมีความสัมพันธ์ทางบวก ระดับปานกลาง 1 เรื่อง คือ ต้องการมีส่วนร่วมกับชุมชน และท้องถิ่นโดยการชักนำจากประชาชน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ข้อกฎหมายที่จำเป็นต่อการใช้ชีวิตประจำวัน (กฎหมายแพ่งและพาณิชย์) มีความสัมพันธ์ทางบวก ระดับมาก 2 เรื่อง คือ ต้องการมีส่วนร่วมกับชุมชนและท้องถิ่นโดยได้รับการสนับสนุนจากผู้นำภายในท้องถิ่น และต้องการมีส่วนร่วมกับชุมชนและท้องถิ่นจากการประกาศชักชวนหรือชักนำจากผู้นำภายในท้องถิ่น โดยมีความสัมพันธ์ทางบวก ระดับปานกลาง 1 เรื่อง คือ ต้องการมีส่วนร่วมกับชุมชนและท้องถิ่นโดยการชักนำจากประชาชน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

รูปแบบของการมีส่วนร่วมของประชาชน (แบบบังคับ)

ข้อกฎหมายที่จำเป็นต่อการใช้ชีวิตประจำวัน (กฎหมายมหาชน) มีความสัมพันธ์ทางบวก ระดับปานกลาง 3 เรื่อง คือ ต้องการมีส่วนร่วมกับชุมชนและท้องถิ่นจากการจัดโครงการรับฟังความคิดเห็นของประชาชน และต้องการมีส่วนร่วมกับชุมชนและท้องถิ่นในการแสดงความคิดเห็นต่าง ๆ ผ่านทางช่องทางออนไลน์ ต้องการมีส่วนร่วมกับชุมชนและท้องถิ่นจากการคัดเลือกเป็นตัวแทนของชุมชนหรือหมู่บ้าน และมีความสัมพันธ์ทางบวก ระดับน้อย 1 เรื่อง คือ ต้องการมีส่วนร่วมกับชุมชนและท้องถิ่นจากการบังคับให้เข้าร่วมตามนโยบายต่าง ๆ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ข้อกฎหมายที่จำเป็นต่อการใช้ชีวิตประจำวัน (กฎหมายอาญา) มีความสัมพันธ์ทางบวก ระดับปานกลาง 3 เรื่อง คือ ต้องการมีส่วนร่วมกับชุมชนและท้องถิ่นจากการจัดโครงการรับฟังความคิดเห็นของประชาชน ต้องการมีส่วนร่วมกับชุมชนและท้องถิ่นในการแสดงความคิดเห็นต่าง ๆ ผ่านทางช่องทางออนไลน์ และต้องการมีส่วนร่วมกับชุมชนและท้องถิ่นจากการคัดเลือกเป็นตัวแทนของชุมชนหรือหมู่บ้าน โดยมีความสัมพันธ์ทางบวก ระดับน้อย 1 เรื่อง คือ ต้องการมีส่วนร่วมกับชุมชนและท้องถิ่นจากการบังคับให้เข้าร่วมตามนโยบายต่าง ๆ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ข้อกฎหมายที่จำเป็นต่อการใช้ชีวิตประจำวัน (กฎหมายแพ่งและพาณิชย์) มีความสัมพันธ์ทางบวก ระดับปานกลาง 4 เรื่อง คือ ต้องการมีส่วนร่วมกับชุมชนและท้องถิ่นจากการจัดโครงการรับฟังความคิดเห็นของประชาชน ต้องการมีส่วนร่วมกับชุมชนและท้องถิ่นจากการคัดเลือกเป็นตัวแทนของชุมชนหรือหมู่บ้าน ต้องการมีส่วนร่วมกับชุมชนและท้องถิ่นในการแสดงความคิดเห็นต่าง ๆ ผ่านทางช่องทางออนไลน์ และ ต้องการมีส่วนร่วมกับชุมชนและท้องถิ่นจากการบังคับให้เข้าร่วมตามนโยบายต่าง ๆ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ผลสรุปเกี่ยวกับส่วนของข้อคิดเห็น/ เสนอแนะ

ในส่วนข้อคิดและข้อเสนอแนะนั้น ประชาชนในพื้นที่อยากให้ผู้วิจัยตั้งเวทีเพื่อให้ความรู้ด้านกฎหมายแก่ประชาชน ในประเด็นที่เกี่ยวกับการใช้ชีวิตประจำวัน

5.2 อภิปรายผล

อภิปรายผลระดับความสำคัญของรูปแบบการมีส่วนร่วมของประชาชน ในประเด็นที่สำคัญ ดังนี้

การมีส่วนร่วมแบบเป็นกันเอง ภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ มีข้อที่อยู่ในระดับมากที่สุดจำนวน 1 ข้อ คือ ต้องการมีส่วนร่วมกับชุมชนและท้องถิ่นในด้านต่าง ๆ โดยสมัครใจ เข้าร่วม และอยู่ในระดับมากจำนวน 2 ข้อ คือ ต้องการมีส่วนร่วมในการผลักดันนโยบายการบริหารท้องถิ่นร่วมกับผู้นำภายในท้องถิ่น และ ต้องการมีส่วนร่วมกับชุมชนและท้องถิ่นโดยการร่วมกันกับบุคคลภายนอก ตามลำดับ สอดคล้องกับ ขนิษฐา หอมตะโก (2562) ได้วิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการขับเคลื่อนนโยบายสาธารณะด้านสิ่งแวดล้อมของสมัชชาสุขภาพจังหวัดภาคใต้ตอนบน ผลการวิจัยพบว่า ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนโดยสมัครใจเข้าร่วมในการขับเคลื่อนนโยบายสาธารณะด้านสิ่งแวดล้อมของสมัชชาสุขภาพจังหวัดภาคใต้ตอนบน ภาพรวมอยู่ในระดับมาก อีกทั้ง ประชาชนต้องมีอิสรภาพในการที่จะมีส่วนร่วมด้วยความสมัครใจ ดังนั้น ผู้บริหารเทศบาลตำบลบ้านค้อ ควรเปิดโอกาสให้ประชาชนมีอิสระที่จะมีส่วนร่วมด้านต่าง ๆ โดยความสมัครใจ

การมีส่วนร่วมแบบชักนำ ภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ ทุกข้ออยู่ในระดับมาก โดยลำดับแรก คือ ต้องการมีส่วนร่วมกับชุมชนและท้องถิ่นโดยได้รับการสนับสนุนจากผู้นำภายในท้องถิ่น รองลงมา คือ ต้องการมีส่วนร่วมกับชุมชนและท้องถิ่นจากการประกาศชักชวนหรือชักนำจากผู้นำภายในท้องถิ่น และ ต้องการมีส่วนร่วมกับชุมชนและท้องถิ่นโดยการชักนำจากประชาชน ตามลำดับ สอดคล้องกับ ปัญญา เฉลียวชาติ (2561) ได้วิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในวางแผนพัฒนาตำบลตำบลนครสวรรค์ออก อำเภอเมืองนครสวรรค์ จังหวัดนครสวรรค์ ผลวิจัยพบว่า ประชาชนไม่มีความรู้เกี่ยวกับการจัดทำแผนพัฒนาตำบล อีกทั้งโครงการหรือกิจกรรมที่จัดขึ้นไม่ได้มาจากปัญหาหรือความต้องการที่แท้จริงจากประชาชน ดังนั้น ผู้บริหารเทศบาลตำบลบ้านค้อควรจัดการให้ความรู้ และให้การสนับสนุนจากผู้นำภายในท้องถิ่นทุกรูปแบบต่อรูปแบบการมีส่วนร่วมของประชาชนเพื่อให้ประชาชนเข้าใจบทบาท หน้าที่ ของพลเมืองในท้องถิ่นของตนที่จะเข้าไปมีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่นตนเองได้

การมีส่วนร่วมแบบบังคับ ภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ ทุกข้ออยู่ในระดับมาก โดยลำดับแรก คือ ต้องการมีส่วนร่วมกับชุมชนและท้องถิ่นจากการจัดโครงการรับฟังความคิดเห็นของประชาชน ลำดับที่สอง คือ ต้องการมีส่วนร่วมกับชุมชนและท้องถิ่นในการแสดงความคิดเห็นต่าง ๆ ผ่านทางช่องทางออนไลน์ ลำดับที่สาม คือ ต้องการมีส่วนร่วมกับชุมชนและท้องถิ่นจากการคัดเลือกเป็นตัวแทนของชุมชนหรือหมู่บ้าน และลำดับสุดท้าย คือ ต้องการมีส่วนร่วมกับชุมชนและท้องถิ่นจากการบังคับให้เข้าร่วมตามนโยบายต่าง ๆ ตามลำดับ สอดคล้องกับงานวิจัยของ สุวัตร์ ไกรสกุล และคณะ (2564) ได้วิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอยของ

ชุมชนตำบลบางไผ่ อำเภอเมือง จังหวัดนนทบุรี ผลการวิจัยพบว่า การมีส่วนร่วมโดยวิธีการรับฟังความคิดเห็นของประชาชนที่อาศัยอยู่ในชุมชน จะได้ทราบถึงการเสนอปัญหาที่แท้จริง ผู้บริหารเทศบาลตำบลบ้านค้อ ควรจัดให้ประชาชนในพื้นที่ได้มีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น

อภิปรายผลระดับความสำคัญของข้อกฎหมายที่จำเป็นต่อการใช้ชีวิตประจำวัน ในประเด็นที่สำคัญ ดังนี้

กฎหมายมหาชน อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ ทุกข้ออยู่ในระดับมาก โดยเรียงตามลำดับที่ประชาชนให้ความสำคัญที่ต้องการจะเรียนรู้มากที่สุด คือ ต้องการที่จะเรียนรู้ข้อกฎหมายเกี่ยวกับการปกครองส่วนท้องถิ่น ต้องการเรียนรู้ข้อกฎหมายเกี่ยวกับสิทธิและเสรีภาพของประชาชน

กฎหมายอาญา อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ มีมากที่สุด 1 ข้อ และทุกข้ออยู่ในระดับมาก โดยเรียงตามลำดับที่ประชาชนให้ความสำคัญที่ต้องการจะเรียนรู้มากที่สุด คือ ต้องการเรียนรู้ข้อกฎหมายอาญาเรื่องความผิดเกี่ยวกับเพศ (อนาจาร, ข่มขืน) ต้องการเรียนรู้ข้อกฎหมายอาญาเรื่องความผิดเกี่ยวกับชีวิตร่างกาย (เจตนาฆ่าผู้อื่น, ทำร้ายร่างกายผู้อื่น, ทอดทิ้งเด็ก คนป่วย คนชรา) ต้องการเรียนรู้ข้อกฎหมายอาญาเรื่องความผิดเกี่ยวกับทรัพย์สิน (ลักทรัพย์, ชิงทรัพย์, ฆังทรัพย์, ปล้นทรัพย์, ยักยอกทรัพย์, รับของโจร, บุกรุก) ต้องการเรียนรู้ข้อกฎหมายอาญาเรื่องความผิดเกี่ยวกับเสรีภาพและชื่อเสียง (ดูหมิ่น, หมิ่นประมาท)

กฎหมายแพ่งและพาณิชย์ อยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ มีมากที่สุดโดยเรียงตามลำดับที่ประชาชนให้ความสำคัญที่ต้องการจะเรียนรู้มากที่สุด คือ ต้องการเรียนรู้ข้อกฎหมายเกี่ยวกับสัญญาค้ำประกัน/จำนอง/จำนำ และต้องการเรียนรู้ข้อกฎหมายเกี่ยวกับมรดก (ทายาทผู้มีสิทธิรับมรดก, พันัยกรรม, การแบ่งมรดก, การจัดการมรดกหรือการฟ้องผี) (2) ต้องการเรียนรู้ข้อกฎหมายเกี่ยวกับสัญญาเช่า/กู้ยืม (3) ต้องการเรียนรู้ข้อกฎหมายเกี่ยวกับสัญญาเช่าทรัพย์สิน/เช่าซื้อ และต้องการเรียนรู้ข้อกฎหมายเกี่ยวกับทรัพย์สิน (การได้มาซึ่งทรัพย์สิน, การครอบครอง, การครอบครองปรปักษ์, ภาระจำยอม, ทางจำเป็น)

กล่าวโดยสรุป ด้านความสำคัญของข้อกฎหมายที่จำเป็นต่อการใช้ชีวิตประจำวันทั้ง 3 สาขาวิชาข้างต้นนั้น สอดคล้องกับ สุรชัย อุฬารวงศ์ (2557) ได้วิจัยเรื่อง การจัดการเรียนรู้ด้านกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับชุมชนในเขตเทศบาลตำบลบ้านค้อ อำเภอเมือง จังหวัดเชียงราย ผลการวิจัยพบว่า ควรจัดการเรียนรู้ด้านกฎหมายแพ่งที่เกี่ยวข้องกับชุมชน จัดการเรียนรู้ด้านกฎหมายอาญาที่เกี่ยวข้องกับชุมชน และ จัดการเรียนรู้ด้านกฎหมายปกครองที่เกี่ยวข้องกับชุมชน ดังนั้น ผู้บริหารเทศบาลตำบลบ้านค้อ ควรจัดให้มีการให้ความรู้ด้านกฎหมายที่จำเป็นต่อการใช้ชีวิตประจำวันทั้ง 3 สาขาวิชาให้ประชาชนในท้องถิ่นตนเองได้รับทราบ

อภิปรายความสำคัญความสัมพันธ์ระหว่างรูปแบบการมีส่วนร่วมของประชาชนกับการเรียนรู้ข้อกฎหมายที่จำเป็นต่อการใช้ชีวิตประจำวัน

จากผลการวิจัย รูปแบบการมีส่วนร่วมของประชาชนกับการเรียนรู้ข้อกฎหมายที่จำเป็นต่อการใช้ชีวิตประจำวัน คณะผู้วิจัยสามารถอภิปรายผล ในประเด็นที่สำคัญทั้ง 3 ด้าน ได้ดังนี้

รูปแบบของการมีส่วนร่วมของประชาชน (แบบเป็นกันเอง) มีความสัมพันธ์ต่อข้อกฎหมายที่จำเป็นต่อการใช้ชีวิตประจำวัน (กฎหมายมหาชน) มีความสัมพันธ์ทางบวก ระดับมาก คือ ต้องการมีส่วนร่วมกับชุมชนและท้องถิ่นในด้านต่าง ๆ โดยสมัครใจเข้าร่วม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ข้อกฎหมายที่จำเป็นต่อการใช้ชีวิตประจำวัน (กฎหมายอาญา) มีความสัมพันธ์ทางบวก ระดับมาก คือ ต้องการมีส่วนร่วมกับชุมชนและท้องถิ่นในด้านต่าง ๆ โดยสมัครใจเข้าร่วม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ข้อกฎหมายที่จำเป็นต่อการใช้ชีวิตประจำวัน (กฎหมายแพ่งและพาณิชย์) มีความสัมพันธ์ทางบวก ระดับมาก คือ ต้องการมีส่วนร่วมกับชุมชนและท้องถิ่นในด้านต่าง ๆ โดยสมัครใจเข้าร่วม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 สอดคล้องกับ ขนิษฐา หอมตะโก (2562) ได้วิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการขับเคลื่อนนโยบายสาธารณะด้านสิ่งแวดล้อมของสมาชิกสภาสุขภาพจังหวัดภาคใต้ตอนบน ผลการวิจัยพบว่า ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนโดยสมัครใจเข้าร่วมในการขับเคลื่อนนโยบายสาธารณะด้านสิ่งแวดล้อมของสมาชิกสภาสุขภาพจังหวัดภาคใต้ตอนบน ภาพรวมอยู่ในระดับมาก อีกทั้ง ประชาชนต้องมีอิสรภาพในการที่จะมีส่วนร่วมด้วยความสมัครใจ ดังนั้น ผู้บริหารเทศบาลตำบลบ้านค้อต้องเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการเรียนรู้ข้อกฎหมายที่จำเป็นต่อการใช้ชีวิตประจำวันด้วยความสมัครใจ

รูปแบบของการมีส่วนร่วมของประชาชน (แบบชักนำ) ข้อกฎหมายที่จำเป็นต่อการใช้ชีวิตประจำวัน (กฎหมายมหาชน) มีความสัมพันธ์ทางบวก ระดับมาก คือ ต้องการมีส่วนร่วมกับชุมชนและท้องถิ่นโดยได้รับการสนับสนุนจากผู้นำภายในท้องถิ่น อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ข้อกฎหมายที่จำเป็นต่อการใช้ชีวิตประจำวัน (กฎหมายอาญา) มีความสัมพันธ์ทางบวก ระดับมาก คือ ต้องการมีส่วนร่วมกับชุมชนและท้องถิ่นโดยได้รับการสนับสนุนจากผู้นำภายในท้องถิ่น อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ข้อกฎหมายที่จำเป็นต่อการใช้ชีวิตประจำวัน (กฎหมายแพ่งและพาณิชย์) มีความสัมพันธ์ทางบวก ระดับมาก คือ ต้องการมีส่วนร่วมกับชุมชนและท้องถิ่นโดยได้รับการสนับสนุนจากผู้นำภายในท้องถิ่น อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 สอดคล้องกับ ปัญญา เจริญชาติ (2561) ได้วิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในวางแผนพัฒนาตำบลตำบลนครสวรรค์ออก อำเภอเมืองนครสวรรค์ จังหวัดนครสวรรค์ ผลวิจัยพบว่า ควรให้ความรู้แก่ประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น ให้มีความสำคัญกับปัญหาที่แท้จริงของประชาชน และเปิดเผยข้อมูลข่าวสารให้แก่ประชาชนอย่างทั่วถึง ดังนั้น ผู้บริหารเทศบาลตำบลบ้านค้อ ควรสนับสนุนให้ผู้นำชุมชนแต่ละ

หมู่บ้าน ในเขตเทศบาลตำบลให้ความรู้เกี่ยวกับการมีส่วนร่วม อีกทั้งเป็นผู้แนะนำลูกบ้านให้เข้าใจถึงการมีส่วนร่วมของประชาชนในการเข้าถึงข้อมูลจากภาครัฐ

รูปแบบของการมีส่วนร่วมของประชาชน (แบบบังคับ) ข้อกฎหมายที่จำเป็นต่อการใช้ชีวิตประจำวัน (กฎหมายมหาชน) มีความสัมพันธ์ทางบวก ระดับปานกลาง คือ ต้องการมีส่วนร่วมกับชุมชนและท้องถิ่นจากการจัดโครงการรับฟังความคิดเห็นของประชาชน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ข้อกฎหมายที่จำเป็นต่อการใช้ชีวิตประจำวัน (กฎหมายอาญา) มีความสัมพันธ์ทางบวก ระดับปานกลาง คือ ต้องการมีส่วนร่วมกับชุมชนและท้องถิ่นจากการจัดโครงการรับฟังความคิดเห็นของประชาชน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ข้อกฎหมายที่จำเป็นต่อการใช้ชีวิตประจำวัน (กฎหมายแพ่งและพาณิชย์) มีความสัมพันธ์ทางบวก ระดับปานกลาง คือ ต้องการมีส่วนร่วมกับชุมชนและท้องถิ่นจากการจัดโครงการรับฟังความคิดเห็นของประชาชน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 สอดคล้องกับงานวิจัยของ สุวัฒน์ ไกรสกุล และคณะ (2564) ได้วิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอยของชุมชนตำบลบางไผ่ อำเภอเมือง จังหวัดนนทบุรี ผลการวิจัยพบว่า การมีส่วนร่วมโดยวิธีการรับฟังความคิดเห็นของประชาชนที่อาศัยอยู่ในชุมชนได้ทราบถึงการเข้าร่วมประชุมในการเสนอปัญหา ดังนั้น ผู้บริหารเทศบาลตำบลบ้านค้อ ควรสนับสนุนรูปแบบของการมีส่วนร่วมของประชาชนแบบบังคับ โดยจัดโครงการรับฟังความคิดเห็นของประชาชนในการเรียนรู้ข้อกฎหมาย

5.3 ข้อเสนอแนะ

5.3.1 ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

จากผลการวิจัย พบว่า และตัวแปรทั้ง 2 มีความสัมพันธ์ระหว่างกันในทิศทางบวกทุกประเด็น ฉะนั้นผู้บริหารขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นควรมีการกำหนดนโยบายเกี่ยวกับการให้ความรู้ด้านกฎหมาย และการมีส่วนร่วมของประชาชนกับการเรียนรู้ข้อกฎหมายที่จำเป็นต่อการใช้ชีวิตประจำวัน ที่มีสาระสำคัญ ดังรายละเอียดต่อไปนี้

5.3.1.1 ข้อเสนอเกี่ยวกับรูปแบบการมีส่วนร่วมของประชาชน

- 1) ควรสนับสนุนรูปแบบของการมีส่วนร่วมของประชาชน แบบเป็นกันเอง โดยให้ประชาชนมีส่วนร่วมกับชุมชนและท้องถิ่นในด้านต่าง ๆ โดยสมัครใจเข้าร่วม
- 2) ควรสนับสนุนรูปแบบของการมีส่วนร่วมของประชาชน แบบชักนำ โดยให้ประชาชนมีส่วนร่วมกับชุมชนและท้องถิ่นโดยได้รับการสนับสนุนจากผู้นำภายในท้องถิ่น
- 3) ควรสนับสนุนรูปแบบของการมีส่วนร่วมของประชาชน แบบบังคับ โดยให้ประชาชนมีส่วนร่วมกับชุมชนและท้องถิ่นจากการจัดโครงการรับฟังความคิดเห็นของประชาชน

5.3.1.2 ข้อเสนอเกี่ยวกับการเรียนรู้ข้อกฎหมายที่จำเป็นต่อการใช้ชีวิตประจำวัน

1) ควรมีการให้ความรู้ด้านกฎหมายมหาชนเพิ่มเติมในเนื้อหาเรื่องข้อกฎหมายเกี่ยวกับการปกครองส่วนท้องถิ่น

2) ควรมีการให้ความรู้ด้านกฎหมายอาญาเพิ่มเติมในเนื้อหาเรื่องข้อกฎหมายเรื่องความผิดเกี่ยวกับเพศ และข้อกฎหมายอาญาเรื่องความผิดเกี่ยวกับชีวิตร่างกาย

3) ควรมีการให้ความรู้ด้านกฎหมายกฎหมายแพ่งและพาณิชย์เพิ่มเติมในเนื้อหาเรื่องเกี่ยวกับข้อกฎหมายสัญญา ข้อกฎหมายเกี่ยวกับมรดก และข้อกฎหมายเกี่ยวกับทรัพย์สิน

5.3.2 ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

5.3.2.1 ควรทำการศึกษาประชากรในเขตพื้นที่อื่นเพื่อเปรียบเทียบระดับความสัมพันธ์ระหว่างรูปแบบการมีส่วนร่วมของประชาชนกับการเรียนรู้ข้อกฎหมายที่จำเป็นต่อการใช้ชีวิตประจำวัน

5.3.2.2 ควรทำการศึกษาวิจัยเชิงคุณภาพเพิ่มเติม ด้วยการสัมภาษณ์เชิงลึก และนำข้อมูลมาเสริมกับการวิจัยเชิงปริมาณ และนำข้อมูลไปใช้ในการกำหนดนโยบายของหน่วยงานรัฐให้สอดคล้องต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนกับการเรียนรู้ข้อกฎหมายที่จำเป็นต่อการใช้ชีวิตประจำวันให้มีประสิทธิภาพ และยั่งยืน สืบต่อไป

บรรณานุกรม

ภาษาไทย

- กฤษณี รื่นรมย์ (2553) การวิจัยการตลาด= MARKETING RESEARCH. พิมพ์ครั้งที่ 7. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย,
- ข้อมูลพื้นฐานตำบลบ้านค้อ อำเภอโนนสัง จังหวัดหนองบัวลำภู. (2564). **จำนวนประชากรในตำบลบ้านค้อ**. จาก <https://ban-khor.go.th/index.php?show=menu&file=detail&id=54> ค้นเมื่อวันที่ 10 มีนาคม 2564,
- ชนิษฐา หอมตะโก (2562). *การมีส่วนร่วมของประชาชนในการขับเคลื่อนนโยบายสาธารณะด้านสิ่งแวดล้อมของสมัชชาสุขภาพจังหวัดภาคใต้ตอนบน*. วารสารสหวิทยาการวิจัย, 8(1) มกราคม – มิถุนายน 2562.
- คณินิจ ศรีบัวเอี่ยม และคณะ. (2545) **แนวทางการเสริมสร้างประชาธิปไตยแบบมีส่วนร่วมตามรัฐธรรมนูญ พ.ศ.2540: ปัญหาอุปสรรคและทางออก**. กรุงเทพฯ: สถาบันพระปกเกล้า.
- ชมชื่น มัณยารมย์. (2554). **เอกสารประกอบการสอนวิชาความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับกฎหมาย**. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต.
- ถวิลวดี บุรีกุล. (2551). **การมีส่วนร่วม: แนวคิด ทฤษฎีและกระบวนการ**. เอกสารประกอบการศึกษาดูงานของคณะกรรมการพัฒนาการเมืองและการมีส่วนร่วมของประชาชน วันอังคาร ที่ 17 มิถุนายน 2551. กรุงเทพฯ: สถาบันพระปกเกล้า.
- นิรันดร์ จงวุฒิเวศย์. (2527). **การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชนบท” กลวิธีแนวทางการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชน**. กรุงเทพฯ: ศูนย์การศึกษา นโยบายสาธารณสุข มหาวิทยาลัยมหิดล.
- บวรศักดิ์ อูวรรณโณ และคณะ. (2562). **หนังสือชุดความรู้ด้านการจัดการความขัดแย้งด้วยสันติวิธี เล่มที่ 3 ประชาธิปไตยแบบมีส่วนร่วม**. ค้นเมื่อวันที่ 10 มีนาคม 2564, จาก <http://www.kpi.ac.th/knowledge/book/data/457>
- ปัญญา เฉลียวชาติ (2561). **การมีส่วนร่วมของประชาชนในวางแผนพัฒนาตำบลตำบลนครสวรรค์ออก อำเภอเมืองนครสวรรค์ จังหวัดนครสวรรค์**. วิทยานิพนธ์หลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์.
- พจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ.2554

- พรณิลัย นิติโรจน์ (2557). **การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชนของกรุงเทพมหานคร: ศึกษาเฉพาะกรณีการจัดทำแผนชุมชนพึ่งตนเองเขตวังทองหลาง**. วิทยานิพนธ์ หลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต คณะนิติศาสตร์ สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- ไพรัตน์ เตชะรินทร์. (2527). **นโยบายและกลวิธีการมีส่วนร่วมของชุมชนในยุทธศาสตร์การพัฒนาปัจจุบันของประเทศไทย ในการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนา**. กรุงเทพฯ: ศักดิ์โสภณาการพิมพ์.
- พันธุ์ทิพย์ กาญจนะจิตรา สายสุนทร. (2561). **การให้ความช่วยเหลือทางกฎหมายแก่บุคคลไร้รัฐโดยสิ้นเชิงในจังหวัดอุบลราชธานี พ.ศ.2561: กรณีศึกษาจุมมาลี แก้วกัญญา**. วารสารวิชาการคณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี, 6(2) กรกฎาคม-ธันวาคม 2561.
- ภัทรารุช มกรเวส. (2553). **การมีส่วนร่วมของประชาชนในอำนาจตุลาการ**. วิทยานิพนธ์นิติศาสตร์มหาบัณฑิต, บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต.
- มานิตย์ จุมปา. บรรณาธิการ. (2555). **ความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับกฎหมาย**. พิมพ์ครั้งที่ 11. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- สุรัชย์ อุฬารวงศ์. (2557). **การจัดการเรียนรู้ด้านกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับชุมชนในเขตเทศบาลตำบลบ้านดู่ อำเภอเมือง จังหวัดเชียงราย**. วารสารมหาวิทยาลัยพายัพ. 24(1) มกราคม-มิถุนายน 2557.
- สุวัฒน์ ไกรสกุล และคณะ (2564). **การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอยของชุมชนตำบลบางไผ่ อำเภอเมือง จังหวัดนนทบุรี**. วารสารวิชาการวิทยาลัยสันตพล. 7(1). มกราคม-มิถุนายน 2564.
- สิทธิธัญชห์ วารุณสหรัชฌณ (2559). **การมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการบริหารงานปกครองส่วนท้องถิ่น องค์การบริหารส่วนตำบลลาดจินดา อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม**. การค้นคว้าอิสระ หลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต คณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- สมยศ เชื้อไทย. (2553). คำอธิบายวิชากฎหมายแพ่ง: หลักทั่วไป. พิมพ์ครั้งที่ 16. กรุงเทพฯ: วิญญูชน
- สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร. (2564). **ฐานข้อมูลวิชาการและกฎหมาย**. ค้นเมื่อวันที่ 10 มีนาคม 2564, https://www.parliament.go.th/ewtadmin/ewt/parliament_parcy
- สำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ.(2564). **รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย**. ค้นเมื่อวันที่ 10 มีนาคม 2564, จาก http://www.oic.go.th/web2017/main_.html
- หยุด แสงอุทัย. (2552). **ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับกฎหมายทั่วไป**. พิมพ์ครั้งที่ 17. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

ภาษาต่างประเทศ

- Cochran, W.G. (1993). **Sampling Techniques**. 2nd ed. New York: wiley & Sons, Inc. Doyle.
- Evans. J.D. (1996). **Straightforward Statistics for the Behavioral Sciences**. Broos/Cole Publishing; Pacific Grove, Calif.
- Likert Rensis. (1967). **The Method of Constructing and Attitude Scale**. In **Reading in Fishbein, M(Ed.), Attitude Theory and Measurement** (pp.90-95). New York: wiley & Sons.
- Yamane, Taro. (1973). **Statistics: An introductory analysis**. 2th ed. New York: Harper and Row.

ภาคผนวก
แบบสอบถามงานวิจัย

แบบสอบถามงานวิจัย

เรื่อง

ความสัมพันธ์ระหว่างรูปแบบการมีส่วนร่วมของประชาชนกับการเรียนรู้ข้อกฎหมายที่จำเป็นต่อการใช้ชีวิตประจำวัน ในตำบลบ้านค้อ อำเภอโนนสัง จังหวัดหนองบัวลำภู

คำชี้แจง:

แบบสอบถามนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างรูปแบบการมีส่วนร่วมของประชาชนกับการเรียนรู้ข้อกฎหมายที่จำเป็นต่อการใช้ชีวิตประจำวัน ในตำบลบ้านค้อ อำเภอโนนสัง จังหวัดหนองบัวลำภู ซึ่งผู้วิจัย ขออนุญาตในเก็บข้อมูลจากท่าน ไปใช้เพื่อการศึกษาวิจัยและประเมินผลในภาพรวม โดยจะเก็บข้อมูลของท่านไว้เป็นความลับไม่让您ได้รับผลกระทบใด ๆ จากการตอบแบบสอบถามนี้ และจะทำลายข้อมูลจากแบบสอบถามทันทีเมื่อการวิจัยสิ้นสุดลง โดยแบ่งสอบถามออกเป็น 4 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลด้านประชากรศาสตร์ของผู้ตอบแบบสอบถาม

ส่วนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับรูปแบบการมีส่วนร่วมของประชาชน

ส่วนที่ 3 ข้อกฎหมายที่จำเป็นต่อการใช้ชีวิตประจำวัน

ส่วนที่ 4 ข้อคิดเห็น และข้อเสนอแนะ

หากมีข้อสงสัยกรุณาติดต่อ

ผศ.ดร.กรัณย์พัฒน์ อิมประเสริฐ

มือถือ 084-207-4949 E-mail: Kaimpr@rpu.ac.th

วรวิภา เหล่าบ้านค้อ

มือถือ 093-395-8857 E-mail: wolaob@rpu.ac.th

ส่วนที่ 1 คำถามด้านประชากรศาสตร์ของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง กรุณาเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง ที่ตรงกับความเป็นจริงของท่าน

1. เพศ

- 1) ชาย 2) หญิง

2. อายุ

- 1) ต่ำกว่า 20 ปี 2) 21 ปี – 30 ปี
 3) 31 ปี – 40 ปี 4) 41 ปี – 50 ปี
 5) 51 ปี – 60 ปี 6) 61 ปี ขึ้นไป

3. ระดับการศึกษาสูงสุด

- 1) ต่ำกว่ามัธยมศึกษาตอนปลาย 2) มัธยมศึกษาตอนปลาย
 3) ปริญญาตรี 4) สูงกว่าปริญญาตรี

4. รายได้เฉลี่ยต่อเดือน

- 1) ต่ำกว่า 10,000 บาท 2) 10,001 - 20,000 บาท
 3) 20,001 - 30,000 บาท 4) มากกว่า 30,000 บาท

5. อาชีพ

- 1) นักเรียน/นักศึกษา 2) ข้าราชการ 3) พนักงาน/ลูกจ้างของรัฐ
 4) พนักงาน/ลูกจ้างเอกชน 5) เกษตรกรรม 6) รับจ้าง
 7) อื่น ๆ (โปรดระบุ).....

- ส่วนที่ 2** ข้อมูลเกี่ยวกับความคิดเห็นต่อรูปแบบการมีส่วนร่วมของประชาชนอยู่ในระดับใด
- คำชี้แจง** กรุณาเขียนเครื่องหมาย ลงในช่อง ที่ตรงกับความคิดเห็นของท่านมากที่สุด

รูปแบบการมีส่วนร่วมของประชาชน	ระดับความสำคัญ				
	มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปานกลาง (3)	น้อย (2)	น้อยที่สุด (1)
1. การมีส่วนร่วมแบบเป็นกันเอง					
1.1 ท่านต้องการมีส่วนร่วมกับชุมชนและท้องถิ่นในด้านต่าง ๆ โดยสมัครใจเข้าร่วม					
1.2 ท่านต้องการมีส่วนร่วมกับชุมชนและท้องถิ่นโดยการร่วมกันกับบุคคลภายนอก					
1.3 ท่านต้องการมีส่วนร่วมในการผลักดันนโยบายการบริหารท้องถิ่นร่วมกับผู้นำภายในท้องถิ่น					
2. การมีส่วนร่วมแบบชักนำ					
2.1 ท่านต้องการมีส่วนร่วมกับชุมชนและท้องถิ่นโดยการชักนำจากประชาชนหรือผู้นำภายในท้องถิ่น					
2.2 ท่านต้องการมีส่วนร่วมกับชุมชนและท้องถิ่นโดยได้รับการสนับสนุนจากผู้นำภายในท้องถิ่น					
2.3 ท่านต้องการมีส่วนร่วมกับชุมชนและท้องถิ่นจากการประกาศชักชวนหรือเชิญชวนจากผู้นำภายในท้องถิ่น					
3. การมีส่วนร่วมแบบบังคับ					
3.1 ท่านต้องการมีส่วนร่วมกับชุมชนและท้องถิ่นจากการบังคับให้เข้าร่วมตามนโยบายต่าง ๆ					
3.2 ท่านต้องการมีส่วนร่วมกับชุมชนและท้องถิ่นจากการคัดเลือกเป็นตัวแทนของชุมชนหรือหมู่บ้าน					
3.3 ท่านต้องการมีส่วนร่วมกับชุมชนและท้องถิ่นจากการจัดโครงการรับฟังความคิดเห็นของประชาชน					
3.4 ท่านต้องการมีส่วนร่วมกับชุมชนและท้องถิ่นในการแสดงความคิดเห็นต่าง ๆ ผ่านทางช่องทางออนไลน์					

- ส่วนที่ 3** ข้อมูลเกี่ยวกับความคิดเห็นต่อการเรียนรู้ข้อกฎหมายที่จำเป็นต่อการใช้ชีวิตประจำวัน
- คำชี้แจง** กรุณาเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง ที่ตรงกับความคิดเห็นของท่านมากที่สุด

การเรียนรู้ข้อกฎหมายที่จำเป็นต่อการใช้ชีวิตประจำวัน	ระดับความสำคัญ				
	มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปานกลาง (3)	น้อย (2)	น้อยที่สุด (1)
1. กฎหมายมหาชน					
1.1 ท่านต้องการเรียนรู้ข้อกฎหมายเกี่ยวกับอำนาจนิติบัญญัติ, อำนาจบริหาร, อำนาจตุลาการ					
1.2 ท่านต้องการเรียนรู้ข้อกฎหมายเกี่ยวกับการเลือกตั้ง					
1.3 ท่านต้องการเรียนรู้ข้อกฎหมายเกี่ยวกับสิทธิและเสรีภาพของประชาชน					
1.4 ท่านต้องการเรียนรู้ข้อกฎหมายเกี่ยวกับการปกครองส่วนกลาง (เกี่ยวกับกระทรวง บวง กรม)					
1.5 ท่านต้องการเรียนรู้ข้อกฎหมายเกี่ยวกับการปกครองส่วนภูมิภาค (เกี่ยวกับจังหวัด อำเภอ)					
1.6 ท่านต้องการเรียนรู้ข้อกฎหมายเกี่ยวกับการปกครองส่วนท้องถิ่น (เกี่ยวกับ อบจ. อบต. เทศบาล)					
1.7 ท่านต้องการเรียนรู้ข้อกฎหมายเกี่ยวกับคำสั่งทางปกครอง					
1.8 ท่านต้องการเรียนรู้ข้อกฎหมายเกี่ยวกับสัญญาทางปกครอง					
2. กฎหมายอาอาญา					
2.1 ท่านต้องการเรียนรู้ข้อกฎหมายอาญาเรื่องความผิดเกี่ยวกับตำแหน่งหน้าที่ (เรียกรับสินบน, ให้สินบน)					
2.2 ท่านต้องการเรียนรู้ข้อกฎหมายอาญาเรื่องความผิดเกี่ยวกับปลอมแปลงเอกสาร					
2.3 ท่านต้องการเรียนรู้ข้อกฎหมายอาญาเรื่องความผิดเกี่ยวกับชีวิตร่างกาย (เจตนาฆ่าผู้อื่น, ทำร้ายร่างกายผู้อื่น, ทอดทิ้งเด็ก คนป่วย คนชรา)					
2.4 ท่านต้องการเรียนรู้ข้อกฎหมายอาญาเรื่องความผิดเกี่ยวกับ					

การเรียนรู้ข้อกฎหมายที่จำเป็นต่อการใช้ชีวิตประจำวัน	ระดับความสำคัญ				
	มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปานกลาง (3)	น้อย (2)	น้อยที่สุด (1)
ทรัพย์สิน (หลักทรัพย์, วิวรรหาทรัพย์สิน, ชิงทรัพย์สิน, ปล้นทรัพย์สิน, ยักยอกทรัพย์สิน, รับของโจร, บุกรุก)					
2.5 ท่านต้องการเรียนรู้ข้อกฎหมายอาญาเรื่องความผิดเกี่ยวกับเสรีภาพและชื่อเสียง (ดูหมิ่น, หมิ่นประมาท)					
2.6 ท่านต้องการเรียนรู้ข้อกฎหมายอาญาเรื่องความผิดเกี่ยวกับเพศ (อนาจาร, ช่มชู้)					
2.7 ท่านต้องการเรียนรู้ข้อกฎหมายอาญาเรื่องความผิดเกี่ยวกับศาสนา (เลียนแบบสงฆ์, ทำลายสถานที่เคารพทางศาสนา)					
3. กฎหมายแพ่งและพาณิชย์					
3.1 ท่านต้องการเรียนรู้ข้อกฎหมายเกี่ยวกับนิติกรรม-สัญญา (ข้อกำหนดในการจดทะเบียนและสัญญาต่าง ๆ)					
3.2 ท่านต้องการเรียนรู้ข้อกฎหมายเกี่ยวกับสัญญาซื้อขาย/ขายฝาก					
3.3 ท่านต้องการเรียนรู้ข้อกฎหมายเกี่ยวกับสัญญาเช่าทรัพย์สิน/เช่าซื้อ					
3.4 ท่านต้องการเรียนรู้ข้อกฎหมายเกี่ยวกับสัญญาอัยม/กู้ยืม					
3.5 ท่านต้องการเรียนรู้ข้อกฎหมายเกี่ยวกับสัญญาค้ำประกัน/จำนอง/จำนำ					
3.6 ท่านต้องการเรียนรู้ข้อกฎหมายเกี่ยวกับสัญญาตัวแทน/นายหน้า					
3.7 ท่านต้องการเรียนรู้ข้อกฎหมายเกี่ยวกับทรัพย์สิน (การได้มาซึ่งทรัพย์สิน, การครอบครอง, การครอบครองปรปักษ์, ภาระจำยอม, ทางจำเป็น)					
3.8 ท่านต้องการเรียนรู้ข้อกฎหมายเกี่ยวกับครอบครัว (การหมั้น, การสมรส, การหย่า)					
3.9 ท่านต้องการเรียนรู้ข้อกฎหมายเกี่ยวกับมรดก (ทายาทผู้มี					

การเรียนรู้ข้อกฎหมายที่จำเป็นต่อการใช้ชีวิตประจำวัน	ระดับความสำคัญ				
	มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปานกลาง (3)	น้อย (2)	น้อยที่สุด (1)
สิทธิรับมรดก, ภาษีกรรม, การแบ่งมรดก, การจัดการมรดกหรือ อการฟ้องผี)					

ตอนที่ 4 ข้อคิดเห็น/ เสนอแนะ

.....

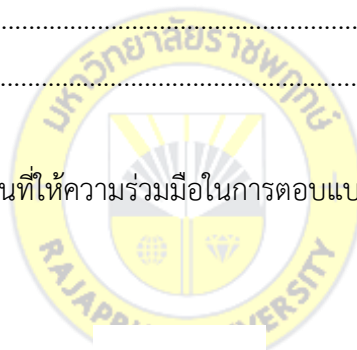
.....

.....

.....

.....

ผู้วิจัย ขอขอบคุณทุกท่านที่ให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามมา ณ โอกาสนี้

ภาคผนวก ข
ผลค่าความสอดคล้องตามวัตถุประสงค์ (IOC) ของแบบสอบถาม
ผลทดสอบค่าความเชื่อมั่น (Reliability)

ผลค่าความสอดคล้องตามวัตถุประสงค์ (IOC) ของแบบสอบถาม

รายงานวิจัย เรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างรูปแบบการมีส่วนร่วมของประชาชนกับการเรียนรู้ข้อกำหนดที่จำเป็นต่อการใช้ชีวิตประจำวัน ในตำบลบ้านค้อ อำเภอโนนสัง จังหวัดหนองบัวลำภู

แบบสอบถาม

ตอนที่ 1 คำถามด้านประชากรศาสตร์ของผู้ตอบแบบสอบถาม

กรุณาเขียนเครื่องหมาย ลงในช่อง ที่ตรงกับความคิดเห็นของท่านมากที่สุดพร้อมเขียนข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์ในการนำไปพิจารณาปรับปรุงต่อไป

คำถาม	ผลการประเมิน			ผลรวม	สรุปผล
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3		
1. เพศ (1) ชาย (2) หญิง	+1	+1	+1	3	
2. อายุ (1) ต่ำกว่า 20 ปี (2) 20 ปี – 30 ปี (3) 30 ปี – 40 ปี (4) 40 ปี – 50 ปี (5) 50 ปี – 60 ปี (6) 60 ปี ขึ้นไป	+1	+1	+1	3	
3. ระดับการศึกษาสูงสุด (1) ต่ำกว่ามัธยมศึกษาตอนปลาย (2) มัธยมศึกษาตอนปลาย (3) ปริญญาตรี (4) สูงกว่าปริญญาตรี	+1	+1	+1	3	

คำถาม	ผลการประเมิน			ผลรวม	สรุปผล
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3		
4.รายได้เฉลี่ยต่อเดือน (1) ต่ำกว่า 10,000 บาท (2) 10,001 - 20,000 บาท (3) 20,001 - 30,000 บาท (4) มากกว่า 30,000 บาท	+1	+1	+1	3	
5. อาชีพ (1) นักเรียน/นักศึกษา (2) ข้าราชการ (3) พนักงาน/ลูกจ้างของรัฐ (4) พนักงาน/ลูกจ้างเอกชน (5) เกษตรกรรม (6) รับจ้าง (7) อื่น ๆ (โปรดระบุ).....	+1	+1	+1	3	

ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับความคิดเห็นต่อรูปแบบการมีส่วนร่วมของประชาชนอยู่ในระดับใด

กรุณาเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง ที่ตรงกับความคิดเห็นของท่านมากที่สุดพร้อมเขียนข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์ในการนำไปพิจารณาปรับปรุงต่อไป

รูปแบบการมีส่วนร่วมของประชาชน	ผลการประเมิน			ผลรวม	สรุปผล
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3		
1. การมีส่วนร่วมแบบเป็นกันเอง					
1.1 ท่านต้องการมีส่วนร่วมกับชุมชนและท้องถิ่นในด้านต่าง ๆ โดยสมัครใจเข้าร่วม	+1	+1	+1	3	
1.2 ท่านต้องการมีส่วนร่วมกับชุมชนและท้องถิ่นโดยการร่วมกันกับบุคคลภายนอก	+1	+1	+1	3	
1.3 ท่านต้องการมีส่วนร่วมในการผลักดันนโยบายการบริหารท้องถิ่นร่วมกับผู้นำภายในท้องถิ่น	+1	+1	+1	3	

รูปแบบการมีส่วนร่วมของประชาชน	ผลการประเมิน			ผลรวม	สรุปผล
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3		
2. การมีส่วนร่วมแบบชักนำ					
2.1 ท่านต้องการมีส่วนร่วมกับชุมชนและ ท้องถิ่นโดยการชักนำจากประชาชนหรือผู้นำ ภายในท้องถิ่น	+1	0	+1	2	
2.2 ท่านต้องการมีส่วนร่วมกับชุมชนและ ท้องถิ่นโดยได้รับการสนับสนุนจากผู้นำ ภายในท้องถิ่น	+1	+1	+1	3	
2.3 ท่านต้องการมีส่วนร่วมกับชุมชนและ ท้องถิ่นจากการประกาศชักชวนหรือเชิญชวน จากผู้นำภายในท้องถิ่น	+1	+1	+1	3	
3. การมีส่วนร่วมแบบบังคับ					
3.1 ท่านต้องการมีส่วนร่วมกับชุมชนและ ท้องถิ่นจากการบังคับให้เข้าร่วมตามนโยบาย ต่าง ๆ	+1	+1	+1	3	
3.2 ท่านต้องการมีส่วนร่วมกับชุมชนและ ท้องถิ่นจากการคัดเลือกเป็นตัวแทนของ ชุมชนหรือหมู่บ้าน	+1	0	+1	2	
3.3 ท่านต้องการมีส่วนร่วมกับชุมชนและ ท้องถิ่นจากการจัดโครงการรับฟังความ คิดเห็นของประชาชน	+1	0	+1	2	
3.4 ท่านต้องการมีส่วนร่วมกับชุมชนและ ท้องถิ่นในการแสดงความคิดเห็นต่าง ๆ ผ่าน ทางช่องทางออนไลน์	+1	0	+1	2	

ตอนที่ 3 ข้อมูลเกี่ยวกับความคิดเห็นต่อการเรียนรู้ข้อกฎหมายที่จำเป็นต่อการใช้ชีวิตประจำวัน

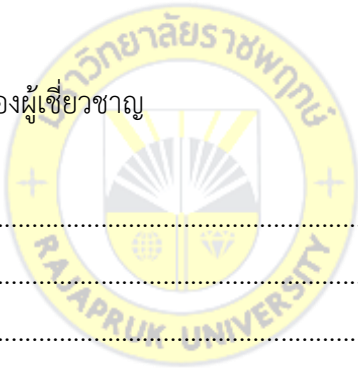
กรุณาเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง ที่ตรงกับความคิดเห็นของท่านมากที่สุดพร้อม
เขียนข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์ในการนำไปพิจารณาปรับปรุงต่อไป

การเรียนรู้ข้อกฎหมายที่จำเป็นต่อการใช้ ชีวิตประจำวัน	ผลการประเมิน			ผลรวม	สรุปผล
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3		
1. กฎหมายมหาชน					
1.1 ท่านต้องการเรียนรู้ข้อกฎหมายเกี่ยวกับ อำนาจนิติบัญญัติ, อำนาจบริหาร, อำนาจตุลา การ	+1	+1	+1	3	
1.2 ท่านต้องการเรียนรู้ข้อกฎหมายเกี่ยวกับการ เลือกตั้ง	+1	+1	0	2	
1.3 ท่านต้องการเรียนรู้ข้อกฎหมายเกี่ยวกับสิทธิ และเสรีภาพของประชาชน	+1	+1	+1	3	
1.4 ท่านต้องการเรียนรู้ข้อกฎหมายเกี่ยวกับการ ปกครองส่วนกลาง (เกี่ยวกับกระทรวง บวง กรม)	+1	+1	+1	3	
1.5 ท่านต้องการเรียนรู้ข้อกฎหมายเกี่ยวกับการ ปกครองส่วนภูมิภาค (เกี่ยวกับจังหวัด อำเภอ)	+1	+1	+1	3	
1.6 ท่านต้องการเรียนรู้ข้อกฎหมายเกี่ยวกับการ ปกครองส่วนท้องถิ่น (เกี่ยวกับ อบจ. อบต. เทศบาล)	+1	+1	+1	3	
1.7 ท่านต้องการเรียนรู้ข้อกฎหมายเกี่ยวกับ คำสั่งทางปกครอง	+1	+1	+1	3	
1.8 ท่านต้องการเรียนรู้ข้อกฎหมายเกี่ยวกับ สัญญาทางปกครอง	+1	+1	+1	3	
2. กฎหมายอาญา					
2.1 ท่านต้องการเรียนรู้ข้อกฎหมายอาญาเรื่อง ความผิดเกี่ยวกับตำแหน่งหน้าที่ (เรียกรับสินบน, ให้สินบน)	+1	+1	0	2	
2.2 ท่านต้องการเรียนรู้ข้อกฎหมายอาญาเรื่อง ความผิดเกี่ยวกับปลอมแปลงเอกสาร	+1	+1	+1	3	
2.3 ท่านต้องการเรียนรู้ข้อกฎหมายอาญาเรื่อง	+1	+1	+1	3	

การเรียนรู้ข้อกฎหมายที่จำเป็นต่อการใช้ชีวิตประจำวัน	ผลการประเมิน			ผลรวม	สรุปผล
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3		
ความผิดเกี่ยวกับชีวิตร่างกาย (เจตนาฆ่าผู้อื่น, ทำร้ายร่างกายผู้อื่น, ทอดทิ้งเด็ก คนป่วย คนชรา)					
2.4 ท่านต้องการเรียนรู้ข้อกฎหมายอาญาเรื่องความผิดเกี่ยวกับทรัพย์ (ลักทรัพย์, ชิงทรัพย์, ฆิงทรัพย์, ปล้นทรัพย์, ยักยอกทรัพย์, รับของโจร, บุกรุก)	+1	+1	+1	3	
2.5 ท่านต้องการเรียนรู้ข้อกฎหมายอาญาเรื่องความผิดเกี่ยวกับเสรีภาพและชื่อเสียง (ดูหมิ่น, หมิ่นประมาท)	+1	+1	+1	3	
2.6 ท่านต้องการเรียนรู้ข้อกฎหมายอาญาเรื่องความผิดเกี่ยวกับเพศ (อนาจาร, ช่มชู้)	+1	+1	+1	3	
2.7 ท่านต้องการเรียนรู้ข้อกฎหมายอาญาเรื่องความผิดเกี่ยวกับศาสนา (เลียนแบบสงฆ์, ทำลายสถานที่เคารพทางศาสนา)	+1	+1	+1	3	
3. กฎหมายแพ่งและพาณิชย์					
3.1 ท่านต้องการเรียนรู้ข้อกฎหมายเกี่ยวกับนิติกรรม-สัญญา (ข้อกำหนดในการจดทะเบียนและสัญญาต่าง ๆ)	+1	+1	+1	3	
3.2 ท่านต้องการเรียนรู้ข้อกฎหมายเกี่ยวกับสัญญาซื้อขาย/ขายฝาก	+1	+1	+1	3	
3.3 ท่านต้องการเรียนรู้ข้อกฎหมายเกี่ยวกับสัญญาเช่าทรัพย์/เช่าซื้อ	+1	+1	+1	3	
3.4 ท่านต้องการเรียนรู้ข้อกฎหมายเกี่ยวกับสัญญายืม/กู้ยืม	+1	+1	+1	3	
3.5 ท่านต้องการเรียนรู้ข้อกฎหมายเกี่ยวกับสัญญาค้ำประกัน/จำนอง/จำนำ	+1	+1	+1	3	
3.6 ท่านต้องการเรียนรู้ข้อกฎหมายเกี่ยวกับสัญญาตัวแทน/นายหน้า	+1	+1	+1	3	
3.7 ท่านต้องการเรียนรู้ข้อกฎหมายเกี่ยวกับ	+1	+1	0	2	

การเรียนรู้ข้อกฎหมายที่จำเป็นต่อการใช้ ชีวิตประจำวัน	ผลการประเมิน			ผลรวม	สรุปผล
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3		
ทรัพย์สิน (การได้มาซึ่งทรัพย์สิน, การ ครอบครอง, การครอบครองปรปักษ์, ภาระจำ ยอม, ทางจำเป็น)					
3.8 ท่านต้องการเรียนรู้ข้อกฎหมายเกี่ยวกับ ครอบครัว (การหมั้น, การสมรส, การหย่า)	+1	+1	0	2	
3.9 ท่านต้องการเรียนรู้ข้อกฎหมายเกี่ยวกับ มรดก (ทายาทผู้มีสิทธิรับมรดก, พินัยกรรม, การ แบ่งมรดก, การจัดการมรดกหรือ การฟ้องผี)	+1	+1	+1	3	

ตอนที่ 4 ข้อคิดเห็น/เสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ

.....

.....

.....

.....

.....

ผลทดสอบค่าความเชื่อมั่น (Reliability)

Reliability

Case Processing Summary

		N	%
Cases	Valid	30	100.0
	Excluded ^a	0	.0
	Total	30	100.0

a. Listwise deletion based on all variables in the procedure.

Reliability Statistics

Cronbach's Alpha	N of Items
.978	34

Item-Total Statistics

	Scale Mean if Item Deleted	Scale Variance if Item Deleted	Corrected Item-Total Correlation	Cronbach's Alpha if Item Deleted
ท่านต้องการมีส่วนร่วมกับชุมชนและท้องถิ่นในด้านต่าง ๆ โดยสมัครใจเข้าร่วม	120.47	661.361	.791	.977
ท่านต้องการมีส่วนร่วมกับชุมชนและท้องถิ่นโดยกรร่วมกันกับบุคคลภายนอก	120.67	667.747	.680	.978
ท่านต้องการมีส่วนร่วมในการผลักดันนโยบายการบริหารท้องถิ่นร่วมกับผู้นำภายในท้องถิ่น	120.57	659.426	.833	.977
ท่านต้องการมีส่วนร่วมกับชุมชนและท้องถิ่นโดยการชักนำจากประชาชน	120.83	669.247	.567	.978
ท่านต้องการมีส่วนร่วมกับชุมชนและท้องถิ่นโดยได้รับการสนับสนุนจากผู้นำภายในท้องถิ่น	120.70	667.183	.744	.978
ท่านต้องการมีส่วนร่วมกับชุมชนและท้องถิ่นจากการประกาศชักชวนหรือชักนำจากผู้นำภายในท้องถิ่น	120.80	667.338	.768	.978
ท่านต้องการมีส่วนร่วมกับชุมชนและท้องถิ่นจากการบังคับให้เข้าร่วมตามนโยบายต่าง ๆ	121.10	671.266	.636	.978
ท่านต้องการมีส่วนร่วมกับชุมชนและท้องถิ่นจากการคัดเลือกเป็นตัวแทนของชุมชนหรือหมู่บ้าน	121.00	665.172	.740	.978
ท่านต้องการมีส่วนร่วมกับชุมชนและท้องถิ่นจากการจัดโครงการรับฟังความคิดเห็นของประชาชน	120.73	663.168	.740	.978
ท่านต้องการมีส่วนร่วมกับชุมชนและท้องถิ่นในการแสดงความคิดเห็นต่าง ๆ ผ่านทางช่องทางออนไลน์	120.93	664.409	.775	.978
ท่านต้องการเรียนรู้ข้อกำหนดเกี่ยวกับอำนาจนิติบัญญัติ, อำนาจบริหาร, อำนาจตุลาการ	120.63	668.792	.619	.978
ท่านต้องการเรียนรู้ข้อกำหนดเกี่ยวกับการเลือกตั้ง	120.67	671.954	.620	.978
ท่านต้องการเรียนรู้ข้อกำหนดเกี่ยวกับสิทธิและเสรีภาพของประชาชน	120.63	668.240	.700	.978
ท่านต้องการเรียนรู้ข้อกำหนดเกี่ยวกับการปกครองส่วนกลาง (เกี่ยวกับกระทรวง บวง กรม)ท่านต้องการเรียนรู้ข้อกำหนดเกี่ยวกับการปกครองส่วนกลาง (เกี่ยวกับกระทรวง บวง กรม)	120.83	670.351	.646	.978
ท่านต้องการเรียนรู้ข้อกำหนดเกี่ยวกับการปกครองส่วนภูมิภาค (เกี่ยวกับจังหวัด อำเภอ)	120.77	670.323	.703	.978
ท่านต้องการเรียนรู้ข้อกำหนดเกี่ยวกับการปกครองส่วนท้องถิ่น (เกี่ยวกับ อบจ. อบต. เทศบาล)	120.60	663.352	.750	.978
ท่านต้องการเรียนรู้ข้อกำหนดเกี่ยวกับคำสั่งทางปกครอง	120.80	672.303	.690	.978

ท่านต้องการเรียนรู้ข้อกำหนดเกี่ยวกับสัญญาทางปกครอง	120.73	669.926	.713	.978
ท่านต้องการเรียนรู้ข้อกำหนดอายุเรื่องความผิดเกี่ยวกับตำแหน่งหน้าที่ (เรียกรับสินบน, ให้สินบน)	120.77	662.875	.698	.978
ท่านต้องการเรียนรู้ข้อกำหนดอายุเรื่องความผิดเกี่ยวกับปลอมแปลงเอกสาร	120.57	664.116	.716	.978
ท่านต้องการเรียนรู้ข้อกำหนดอายุเรื่องความผิดเกี่ยวกับชีวิตร่างกาย (เจตนาฆ่าผู้อื่น, ทำร้ายร่างกายผู้อื่น, ทอดทิ้งเด็ก คนป่วย คนชรา)	120.57	664.323	.794	.977
ท่านต้องการเรียนรู้ข้อกำหนดอายุเรื่องความผิดเกี่ยวกับทรัพย์ (ลักทรัพย์, ชิงทรัพย์, ปล้นทรัพย์, ยักยอกทรัพย์, รับของโจร, บุกรุก)	120.47	664.671	.782	.977
ท่านต้องการเรียนรู้ข้อกำหนดอายุเรื่องความผิดเกี่ยวกับเสรีภาพและชื่อเสียง (ดูหมิ่น, หมิ่นประมาท)	120.63	653.413	.881	.977
ท่านต้องการเรียนรู้ข้อกำหนดอายุเรื่องความผิดเกี่ยวกับเพศ (อนาจาร, ช่มชู้)	120.40	655.697	.814	.977
ท่านต้องการเรียนรู้ข้อกำหนดอายุเรื่องความผิดเกี่ยวกับศาสนา (เลียนแบบสงฆ์, ทำลายสถานที่เคารพทางศาสนา)	120.67	659.954	.807	.977
ท่านต้องการเรียนรู้ข้อกำหนดเกี่ยวกับนิติกรรม-สัญญา (ข้อกำหนดในการจดทะเบียนและสัญญาต่าง ๆ)	120.67	655.126	.846	.977
ท่านต้องการเรียนรู้ข้อกำหนดเกี่ยวกับสัญญาซื้อขาย/ขายฝาก	120.47	650.189	.849	.977
ท่านต้องการเรียนรู้ข้อกำหนดเกี่ยวกับสัญญาเช่าทรัพย์/เช่าซื้อ	120.43	657.220	.826	.977
ท่านต้องการเรียนรู้ข้อกำหนดเกี่ยวกับสัญญาอัยม/กู้ยืม	120.43	655.495	.833	.977
ท่านต้องการเรียนรู้ข้อกำหนดเกี่ยวกับสัญญาค้ำประกัน/จำนอง/จำนำ	120.40	657.559	.830	.977
ท่านต้องการเรียนรู้ข้อกำหนดเกี่ยวกับสัญญาตัวแทน/นายหน้า	120.57	662.944	.714	.978
ท่านต้องการเรียนรู้ข้อกำหนดเกี่ยวกับทรัพย์สิน (การได้มาซึ่งทรัพย์สิน, การครอบครอง, การครอบครองปรปักษ์, ภาระจำยอม, ทางจำเป็น)	120.50	657.086	.837	.977
ท่านต้องการเรียนรู้ข้อกำหนดเกี่ยวกับครอบครัว (การหมั้น, การสมรส, การหย่า)	120.57	659.840	.772	.978
ท่านต้องการเรียนรู้ข้อกำหนดเกี่ยวกับมรดก (ทายาทผู้มีสิทธิรับมรดก, พินัยกรรม, การแบ่งมรดก, การจัดการมรดกหรือการฟ้องผี)	120.33	667.402	.687	.978

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กรัณย์พัฒน์ อิ่มประเสริฐ
วัน เดือน ปีเกิด	7 ตุลาคม 2512 กรุงเทพมหานคร
ประวัติการศึกษา	สถาบันราชภัฏจันทรเกษม ศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการ, ปี พ.ศ.2541 มหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต สาขาวิชาการตลาด, ปี พ.ศ.2551 มหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการ, ปี พ.ศ.2559
ตำแหน่งและสถานที่ทำงาน	ปี พ.ศ.2563-ปัจจุบัน ผู้อำนวยการหลักสูตร หลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชพฤกษ์
ประสบการณ์ทำงาน	ปี พ.ศ.2560-พ.ศ.2562 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ หลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชพฤกษ์ ปี พ.ศ.2558-พ.ศ.2559 หัวหน้าสาขาวิชาการตลาด คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยราชพฤกษ์ ปี พ.ศ.2552-พ.ศ.2557 อาจารย์ประจำสาขาวิชาการตลาด คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยราชพฤกษ์
ชื่อผลงานทางวิชาการที่ตีพิมพ์เผยแพร่	กรัณย์พัฒน์ อิ่มประเสริฐ. (2563). การพัฒนารูปแบบนวัตกรรม ทางการตลาดของวิสาหกิจขนาดกลางในจังหวัดนนทบุรี. วารสารวิชาการวารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี. 11 (2), 244-254 (กรกฎาคม- ธันวาคม 2563). (TCI กลุ่ม 2)

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ	วรวิฑูมิ เหล่าบ้านค้อ
วัน เดือน ปีเกิด	3 ธันวาคม 2531
ประวัติการศึกษา	มหาวิทยาลัยมหาสารคาม นิติศาสตรบัณฑิต, 2555 มหาวิทยาลัยศรีปทุม นิติศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชากฎหมายมหาชน, 2558
ตำแหน่งและสถานที่ทำงาน	2564-ปัจจุบัน อาจารย์ประจำหมวดศึกษาทั่วไป คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชพฤกษ์
ประสบการณ์ทำงาน	2560-2564 อาจารย์ประจำคณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชพฤกษ์

ชื่อผลงานทางวิชาการที่ตีพิมพ์เผยแพร่

“การควบคุมกิจการประเภทโรงงานอุตสาหกรรมขนาดเล็กที่กระทบต่อชุมชนท้องถิ่น โดยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น” วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชพฤกษ์ ปีที่ 6 ฉบับที่ 1 (มกราคม – เมษายน 2563)